

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö	Sivu
	I <i>Tiedonantoja</i>	
	Komissio	
2001/C 333/01	Euron kurssi	1
2001/C 333/02	Jäsenvaltioiden vastavuoroisesti tunnustamat tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat arkkitehtuurin alalla	2
2001/C 333/03	EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisen valtiontuen hyväksyminen – Tapaukset, joita komissio ei vastusta ⁽¹⁾	6
2001/C 333/04	Tiedonanto 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 12 artiklan 5 kohdan a alakohdan mukaisesti jäsenvaltioiden tulliviranomaisten toimittamista tiedoista, jotka koskevat tavaroiden luokittelua tullinimikkeistöön	9
2001/C 333/05	Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä (Asia COMP/M.2678 – Sonae/CNP Assurances/In-parsa JV) – Asiaan sovelletaan mahdollisesti yksinkertaistettua menettelyä ⁽¹⁾	10
2001/C 333/06	Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä (Asia COMP/M.2655 – Vopak/JTE/Stolt-Nielsen/JV) ⁽¹⁾	11
2001/C 333/07	Komission tulkitseva tiedonanto julkisiin hankintoihin sovellettavasta yhteisön lainsäädännöstä ja mahdollisuuksista ottaa ympäristönäkökohdat huomioon julkisissa hankinnoissa ⁽¹⁾	12
2001/C 333/08	Komission tulkitseva tiedonanto julkisiin hankintoihin sovellettavasta yhteisön lainsäädännöstä ja mahdollisuuksista ottaa sosiaaliset näkökohdat huomioon julkisissa hankinnoissa ⁽¹⁾	27

II *Valmistavat säädökset*

.....

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö (jatkuu)	Sivu
	III <i>Tiedotteita</i>	
	Komissio	
2001/C 333/09	Varallaolueluettelo – Avoin kilpailu KOM/B/1/00 – Apulaishallintoavustajista (B 5/B 4) – Tietotekniikan ja televiestinnän alalla	42
2001/C 333/10	Ehdotuspyyntö 2000–2002 – Muistutus: 18. tammikuuta 2002 ehdotusten viimeinen jättöpäivä Leonardo da Vinci -ohjelmassa vuonna 2002 (Koulutuksen ja kulttuurin pääosasto)	44

I

(Tiedonantoja)

KOMISSIO

Euron kurssi ⁽¹⁾**27. marraskuuta 2001**

(2001/C 333/01)

1 euro	=	7,4404	Tanskan kruunua
	=	9,3412	Ruotsin kruunua
	=	0,6236	Englannin puntaa
	=	0,8788	Yhdysvaltain dollaria
	=	1,4	Kanadan dollaria
	=	108,99	Japanin jeniä
	=	1,4641	Sveitsin frangia
	=	7,941	Norjan kruunua
	=	96,93	Islannin kruunua ⁽²⁾
	=	1,683	Australian dollaria
	=	2,1148	Uuden Seelannin dollaria
	=	8,739	Etelä-Afrikan randia ⁽²⁾

⁽¹⁾ *Lähde:* Euroopan keskuspankin ilmoittama viitekursssi.

⁽²⁾ *Lähde:* Komissio.

Jäsenvaltioiden vastavuoroisesti tunnustamat tutkintotodistukset, todistukset ja muut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat arkkitehtuurin alalla

(2001/C 333/02)

(Ajantasaistaa tiedonannon 99/C 351/10 4. joulukuuta 1999 ⁽¹⁾)

Jäljempänä seuraa luettelo tutkintotodistuksista, todistuksista ja muista muodollista kelpoisuutta osoittavista asiakirjoista arkkitehtuurin alalla, joka on laadittu tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta arkkitehtuurin alalla sekä toimenpiteistä sijoittautumisoikeuden ja palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamiseksi 10 päivänä kesäkuuta 1985 annetun neuvoston direktiivin 85/384/ETY 7 artiklan mukaisesti ⁽²⁾.

Jäljempänä lueteltavat tutkintotodistukset ovat sellaisia, jotka yhteisön jäsenvaltiot tunnustavat niiden opiskelijoiden kohdalla, jotka ovat aloittaneet arkkitehtuuriopintonsa lukuvuonna 1988/1989 tai sen jälkeen.

- muiden jäsenvaltioiden kuin Espanjan ja Portugalin osalta 10 päivänä kesäkuuta 1985 annetun direktiivin 85/384/ETY ⁽³⁾ 11 artiklassa,
- Espanjan ja Portugalin osalta 20 päivänä joulukuuta 1985 annetun direktiivin 85/614/ETY ⁽⁴⁾ 1 artiklassa,
- ja yksinomaan Portugalin osalta 27 päivänä tammikuuta 1986 annetun direktiivin 86/17/ETY ⁽⁵⁾, jonka muutos on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*, L 87, 2. huhtikuuta 1986.

Direktiivissä 85/384/ETY säädetään myös muiden kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen tunnustamisesta arkkitehtuurin alalla. Näistä säädetään direktiivin 5, 12 ja 14 artiklassa.

Komissio julkaisee tämän luettelon ajantasaistuksia määraajoin direktiivin 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Maa	Tutkinnon nimi	Todistuksen antava laitos	Todistukseen liitetyt koulutustodistukset
BELGIQUE/BELGIË	Architecte — Architect Architecte — Architect Architect Architecte — Architect Architecte — Architect Ingénieur — civil architecte Architect — architecte Architect — architecte Architect Architect — Architecte Architect — Architecte Burgerlijke ingenieur — architect	Écoles nationales supérieures d'architecture Instituts supérieurs d'architecture École provinciale supérieure d'architecture de Hasselt Académies royales des Beaux-Arts Écoles Saint-Luc Facultés des sciences appliquées des universités Faculté polytechnique de Mons Nationale hogescholen voor architectuur Hogere-architectuur-instituten Provinciaal Hoger Instituut voor Architectuur te Hasselt Koninklijke Academies voor Schone Kunsten Sint-Lucasscholen Faculteiten Toegepaste Wetenschappen van de Universiteiten "Faculté Polytechnique" van Mons	

⁽¹⁾ EYVL C 351, 4.12.1999, s. 39.

⁽²⁾ EYVL L 223, 21.8.1985.

⁽³⁾ Itävallan, Suomen ja Ruotsin osalta direktiivin 85/384/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna liittymisasiakirjassa, 11 artiklassa luetellut tutkintotodistukset tunnustetaan silloinkin kun opinnot on aloitettu lukuvuoden 1988/1989 jälkeen mutta ennen lukuvuotta 1988/1989.

⁽⁴⁾ EYVL L 376, 31.12.1985.

⁽⁵⁾ EYVL L 27, 1.2.1986.

Maa	Tutkinnon nimi	Todistuksen antava laitos	Todistukseen liitetyt koulutustodistukset
DANMARK	arkitekt cand.arch.	Kunstakademiets Arkitektskole i København Arkitektskolen i Århus	
DEUTSCHLAND	Diplom-Ingenieur, Diplom-Ingenieur Universität Diplom-Ingenieur, Diplom-Ingenieur FH	Universitäten (Architektur/Hochbau) Technische Hochschulen (Architektur/Hochbau) Technische Universitäten (Architektur/Hochbau) Universitäten-Gesamthochschulen (Architektur/Hochbau) Hochschulen für bildende Künste Hochschulen für Künste Fachhochschulen (Architektur/Hochbau) (!) Universitäten-Gesamthochschulen (Architektur/Hochbau) bei entsprechenden Fachhochschulstudiengängen	
ΕΛΛΑΔΑ	Δίπλωμα αρχιτέκτονα-μηχανικού	— Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ), Τμήμα αρχιτεκτόνων-μηχανικών — Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), τμήμα αρχιτεκτόνων-μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής	Βεβαίωση που χορηγεί το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ) και η οποία επιτρέπει την άσκηση δραστηριοτήτων στον τομέα της αρχιτεκτονικής
ESPAÑA	Título oficial de arquitecto	Rectores de las universidades enumeradas a continuación: La Universidad Politécnica de Cataluña, Escuelas Técnicas Superiores de Arquitectura de Barcelona o del Vallès; La Universidad Politécnica de Madrid, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Madrid; La Universidad Politécnica de Las Palmas, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Las Palmas; La Universidad Politécnica de Valencia, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Valencia; La Universidad de Sevilla, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Sevilla; La Universidad de Valladolid, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Valladolid; La Universidad de Santiago de Compostela, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de La Coruña; La Universidad del País Vasco, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de San Sebastián; La Universidad de Navarra, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Pamplona	
FRANCE	Diplôme d'architecte DPLG, y compris dans le cadre de la formation professionnelle continue et de la promotion sociale Diplôme d'architecte ESA Diplôme d'architecte ENSAIS	Le ministre chargé de l'architecture École spéciale d'architecture de Paris École nationale supérieure des arts et industries de Strasbourg, section architecture	
IRELAND	Degree of Bachelor of Architecture (B.Arch.NUI) Degree standard diploma in architecture (Dip.Arch) Certificate of associateship (ARIAI) Certificate of membership (MRIA)	National University of Ireland to architecture graduates of University College Dublin College of Technology, Bolton Street, Dublin Royal Institute of Architects of Ireland Royal Institute of Architects of Ireland	

Maa	Tutkinnon nimi	Todistuksen antava laitos	Todistukseen liitetyt koulutustodistukset
ITALIA	<p>Laurea in architettura</p> <p>Laurea in ingegneria edile/architettura</p> <p>Soltanto per i diplomi che sanciscono corsi iniziati nell'anno accademico 1998/99</p>	<p>Università di Camerino</p> <p>Università di Catania — Sede di Siracusa</p> <p>Università di Chieti</p> <p>Università di Ferrara</p> <p>Università di Firenze</p> <p>Università di Genova</p> <p>Università di Napoli Federico II</p> <p>Università di Napoli II</p> <p>Università di Palermo</p> <p>Università di Parma</p> <p>Università di Reggio Calabria</p> <p>Università di Roma «La Sapienza»</p> <p>Università di Roma III</p> <p>Università di Trieste</p> <p>Politecnico di Bari</p> <p>Politecnico di Milano</p> <p>Politecnico di Torino</p> <p>Istituto universitario di architettura di Venezia</p> <p>Università dell'Aquila</p> <p>Università di Pavia</p> <p>Università di Roma «La Sapienza»</p>	<p>Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente</p> <p>Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente</p>
NEDERLAND	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde doctoraal examen van de studierichting bouwkunde, afstudeerrichting architectuur 2. Het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde doctoraal examen van de studierichting bouwkunde, differentiatie architectuur en urbanistiek 3. Het getuigschrift hoger beroepsonderwijs, op grond van het met goed gevolg afgelegde examen verbonden aan de opleiding van de tweede fase voor beroepen op het terrein van de architectuur, afgegeven door de betrokken examencommissies van respectievelijk: <ul style="list-style-type: none"> — de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten te Amsterdam, — de Hogeschool Rotterdam en omstreken te Rotterdam, — de Hogeschool Katholieke Leergangen te Tilburg, — de Hogeschool voor de Kunsten te Arnhem, — de Rijkshogeschool Groningen te Groningen, — de Hogeschool Maastricht te Maastricht 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Technische Universiteit te Delft 2. Technische Universiteit te Eindhoven 	<p>Verklaring van de Stichting Bureau Architectenregister die bevestigt dat de opleiding voldoet aan de normen van de artikelen 3 en 4 van Richtlijn 85/384/EEG</p>

Maa	Tutkinnon nimi	Todistuksen antava laitos	Todistukseen liitetyt koulutustodistukset
ÖSTERREICH	Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing. Diplom Ingenieur, Dipl.-Ing. Diplom Ingenieur, Dipl.-Ing. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch.	Technische Universität Graz (Erzherzog-Johann-Universität Graz) Technische Universität Wien Universität Innsbruck (Leopold-Franzens-Universität Innsbruck) Hochschule für Angewandte Kunst in Wien Akademie der Bildenden Künste in Wien Hochschule für künstlerische und industrielle Gestaltung in Linz	
PORTUGAL	Carta de curso de licenciatura em Arquitectura	Faculdade de Arquitectura da Universidade técnica de Lisboa Faculdade de Arquitectura da Universidade do Porto Escola superior artística do Porto	
UNITED KINGDOM	Diplomas in architecture Degrees in architecture Final examination Examination in architecture Examination Part II	Universities Colleges of Art Schools of Art Universities Architectural Association Royal College of Art Royal Institute of British Architects	Certificate of architectural education, issued by the Architects Registration Board ⁽²⁾
NORWAY	Sivilarkitekt	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet Arkitektthøgskolen i Oslo Bergen arkitektskole	
SVERIGE	Arkitektexamen	Chalmers Tekniska Högskola AB Kungliga Tekniska Högskolan Lunds Universitet	

⁽¹⁾ Diese Diplome sind je nach Dauer der durch sie abgeschlossenen Ausbildung gemäß Artikel 4 Absatz 1 Unterabsatz 1 oder 2 der Richtlinie 85/384/EWG anzuerkennen.

⁽²⁾ The diploma and degree courses in architecture of the universities, schools and colleges of art should have met the requisite threshold standards as laid down in Articles 3 and 4 of Directive 384/85/EEC and in "Criteria for validation" published by the Validation Panel of the Royal Institute of British Architects and the Architects Registration Board.

EU nationals who possess the Royal Institute of British Architects Part I and Part II certificates, which are recognised by ARB as the competent authority, are eligible. Also EU nationals who do not possess the ARB-recognised Part I and Part II certificates will be eligible for the Certificate of Architectural Education if they can satisfy the Board that their standard and length of education has met the requisite threshold standards of Articles 3 and 4 of the Directive and of the "Criteria for validation".

EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisen valtiontuen hyväksyminen**Tapaukset, joita komissio ei vastusta**

(2001/C 333/03)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

Päätöksen tekopäivä: 25.4.2001**Jäsenvaltio:** Ranska**Tuen numero:** N 118/2000**Nimike:** Ammattilaisurheiluseurojen julkiset tuet**Tarkoitus:** Urheilu**Oikeusperusta:** Art. 19-3 de la loi n° 99-979 du 28 décembre 1999 portant diverses mesures relatives à l'organisation et à la promotion des activités physiques et sportives, dispositions du décret d'application notifié (non encore numéroté). Article L.121-1 du Code français de l'éducation**Talousarvio:** 600 milj. Ranskan frangia vuodessa**Tuen intensiteetti tai määrä:** Toimenpide ei ole tukea**Kesto:** Rajoittamaton**Muita tietoja:** Ranskan viranomaiset sitoutuvat välttämään kaikkea koulu- ja urheilukasvatuksen nettokustannukset ylittävää kompensatiota järjestelmällä, jolla valvotaan saatujen avustusten käyttöä ja erotetaan tilit toisistaan; muihin kuin säädettyihin tarkoituksiin käytetyt avustukset on sitouduttava maksamaan takaisin

Päätöksen teksti (ilman luottamuksellisia tietoja) on julkaistu todistusvoimaisella kielellä/todistusvoimaisilla kielillä seuraavalla Internet-sivulla:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids**Päätöksen tekopäivä:** 18.7.2001**Jäsenvaltio:** Yhdistynyt kuningaskunta (West Midlands)**Tuen numero:** N 152/01**Nimike:** MG Rover, koulutustuki**Tarkoitus:** Koulutustuki moottoriajoneuvoalalla**Oikeusperusta:** Learning and Skills Act 2000, Sections 2, 3, 4 and 5**Tuen intensiteetti tai määrä:** 9 milj. Englannin puntaa (n. 14,4 milj. euroa) – enimmäisintensiteetti 30 % erityiskoulutukseen ja 40,5 % yleiskoulutukseen**Kesto:** 2000–2005

Päätöksen teksti (ilman luottamuksellisia tietoja) on julkaistu todistusvoimaisella kielellä/todistusvoimaisilla kielillä seuraavalla Internet-sivulla:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids**Päätöksen tekopäivä:** 2.10.2001**Jäsenvaltio:** Itävalta (Linz)**Tuen numero:** N 258/01**Nimike:** Ympäristötuki Voest-Alpine Stahl Linz GmbH:lle**Tarkoitus:** Ympäristönsuojelu (EHTY-teräs)**Oikeusperusta:** Österreichische Halonverordnung BGBl. Nr. 1990/576**Talousarvio:** 24 187,92 euroa (332 833 Itävallan šillinkiiä)**Tuen intensiteetti tai määrä:** 15 %

Päätöksen teksti (ilman luottamuksellisia tietoja) on julkaistu todistusvoimaisella kielellä/todistusvoimaisilla kielillä seuraavalla Internet-sivulla:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids**Päätöksen tekopäivä:** 18.7.2001**Jäsenvaltio:** Alankomaat**Tuen numero:** N 314/01 ja N 315/01**Nimike:**

Kehitysapu:

Vietnamille – Kuuden pelastusaluksen rakentaminen

Jemenille – Kahden ruoppaajan rakentaminen

Tarkoitus: Laivanrakennus**Oikeusperusta:** Algemene regeling voor export naar ontwikkelingslanden**Tuen intensiteetti tai määrä:**

Vietnam: 32,4 %

Jemen: 25 %

Päätöksen teksti (ilman luottamuksellisia tietoja) on julkaistu todistusvoimaisella kielellä/todistusvoimaisilla kielillä seuraavalla Internet-sivulla:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids**Päätöksen tekopäivä:** 14.9.2001**Jäsenvaltio:** Espanja (Baskimaa)**Tuen numero:** N 32/01

Nimike: Régime d'aides régionales à la promotion et développement des zones rurales (Programme Erein)

Tarkoitus: Maaseudun kehittäminen

Oikeusperusta: Decreto por el que se regulan las líneas de ayudas a la promoción y desarrollo de las zonas rurales de la Comunidad Autónoma del País Vasco (Programa EREIN)

Talousarvio: 1 mrd. Espanjan pesetaa (6,01 milj. euroa) vuodessa

Tuen intensiteetti tai määrä:

Tuki tuotantoinvestointeihin ja uusiutuvan energian käytön edistämiseen: 25 % BAE (+ 10 %-yksikköä tietyillä taantuvilla tai rakenteellisista ongelmista kärsivillä alueilla)

Työllistämistuki: 750 000 Espanjan pesetaa (4 507,59 euroa) työllistettyä kohden; pitkäaikaistyöttömien, perhettään elättävien naisten sekä vammaisten kohdalla 1 milj. Espanjan pesetaa (6 010,12 euroa) työllistettyä kohden

Kesto: 2001–2006

Päätöksen teksti (ilman luottamuksellisia tietoja) on julkaistu todistusvoimaisella kielellä/todistusvoimaisilla kielillä seuraavalla Internet-sivulla:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Päätöksen tekopäivä: 19.7.2001

Jäsenvaltio: Ranska

Tuen numero: N 321/2000

Nimike: Réunion 2000–2006 – Laboratoriot ja teknologian siirtokeskukset

Tarkoitus: Tutkimus- ja kehitystyö – Intensiteetit ja tukikelpoiset kustannukset enintään yhteisön T & K-puitteiden enimmäismäärien mukaiset

Oikeusperusta: Contrat de plan État-région 2000–2006

Talousarvio: 4,6 milj. euroa

Kesto: Vuoden 2006 loppuun

Päätöksen teksti (ilman luottamuksellisia tietoja) on julkaistu todistusvoimaisella kielellä/todistusvoimaisilla kielillä seuraavalla Internet-sivulla:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Päätöksen tekopäivä: 19.9.2001

Jäsenvaltio: Yhdistynyt kuningaskunta

Tuen numero: N 500/01

Nimike: Verkon uudistamiseen suunnattu tuki luvan saaneilla raskaan rautatieliikenteen hallinnosta vastaaville tahoille (Network Grants to Licensed Heavy Rail Infrastructure Managers)

Tarkoitus: Taloudellinen tuki merkittävälle uudistuksiin käytettävälle investointiohjelmalle, joka koskee Ison-Britannian rautateiden keskeistä infrastruktuuriverkkoa

Oikeusperusta: Section 211 and Schedule 15 of the Transport Act 2000

Talousarvio: 6,771 miljardia Englannin puntaa

Kesto: 2001–2006

Päätöksen teksti (ilman luottamuksellisia tietoja) on julkaistu todistusvoimaisella kielellä/todistusvoimaisilla kielillä seuraavalla Internet-sivulla:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Päätöksen tekopäivä: 25.7.2001

Jäsenvaltio: Saksa (Sachsen-Anhalt)

Tuen numero: N 517/2000

Nimike: Tuki Glunz AG:lle

Tarkoitus: Suuren investointihankkeen toteuttaminen monialaisten puitteiden mukaisesti

Oikeusperusta:

— 29. Rahmenplan der Gemeinschaftsaufgabe „Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur“

— Investitionszulagengesetz 1999

Talousarvio: 136 513 000 Saksan markkaa (69 767 988 euroa)

Tuen intensiteetti tai määrä: 35 % brutto

Kesto: 1.1.2000–vuoden 2002 loppu (3 vuotta)

Muita tietoja: Vuosikertomus toimitettava

Päätöksen teksti (ilman luottamuksellisia tietoja) on julkaistu todistusvoimaisella kielellä/todistusvoimaisilla kielillä seuraavalla Internet-sivulla:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Päätöksen tekopäivä: 18.7.2001

Jäsenvaltio: Kreikka (Keski-Makedonia ja Attika)

Tuen numero: N 07/01

Nimike: Hellenic Petroleum SA:lle myönnettävä valtiontuki

Tarkoitus: investointituki, petrokemian teollisuus

Oikeusperusta: N 2601/98 «Ενισχύσεις ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας και άλλες διατάξεις»

Talousarvio: 39 744 miljoonaa Kreikan drakmaa (116,64 miljoonaa euroa)

Tuen intensiteetti tai määrä: 30,92 % NAE

Kesto: 1998–2001

Muita tietoja: Kreikan hallitus on sitoutunut noudattamaan alueellisesta tuesta suurille investointihankkeille annettujen monialaisten puitteiden 6 jakson jälkiseuranta-vaatimuksia

Päätöksen teksti (ilman luottamuksellisia tietoja) on julkaistu todistusvoimaisella kielellä/todistusvoimaisilla kielillä seuraavalla Internet-sivulla:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Päätöksen tekopäivä: 18.7.2001

Jäsenvaltio: Saksa

Tuen numero: N 801/2000

Nimike: EUV-litografia

Tarkoitus: Tutkimus ja kehitys

Oikeusperusta: Jährliches Haushaltsgesetz, Einzelplan 30 für den Geschäftsbereich des BMBF, Kapitel 06

Talousarvio: Tuki on yhteensä 120 miljoonaa DEM (60 milj. euroa)

Tuen intensiteetti tai määrä: Valotus 43,2 %; optiikka 37 %; maski 42,7 %; maskinkannatin 36,7 %; prosessi/resisti 47,1 %; yhteensä 39,9 %

Kesto: 5 vuotta

Muita tietoja: Saksa laatii vuosikertomuksen T & K-puitteiden mukaisesti

Päätöksen teksti (ilman luottamuksellisia tietoja) on julkaistu todistusvoimaisella kielellä/todistusvoimaisilla kielillä seuraavalla Internet-sivulla:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Päätöksen tekopäivä: 6.9.2001

Jäsenvaltio: Espanja (Extremadura)

Tuen numero: N 834/2000

Nimike: Extremaduran alueen osuus- ja yhteisötalouden yrityksille tarkoitettu työllistämistukiohjelma

Tarkoitus: Osuus- ja yhteisötalouden yritysten kehittäminen ja työpaikkojen perustaminen niihin

Oikeusperusta: Decreto de la Comunidad Autónoma de Extremadura

Talousarvio: 11,5 miljoonaa euroa

Tuen intensiteetti tai määrä: Vaihtelee

Kesto: Vuoden 2003 loppuun

Päätöksen teksti (ilman luottamuksellisia tietoja) on julkaistu todistusvoimaisella kielellä/todistusvoimaisilla kielillä seuraavalla Internet-sivulla:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Päätöksen tekopäivä: 6.6.2001

Jäsenvaltio: Kreikka (Attiki, Thessalia, Thessaloniki)

Tuen numero: NN 90/2000

Nimike: Maakaasu

Tarkoitus: Aluekehitys

Oikeusperusta: N 2364/95 «Ελληνικός νόμος περί φυσικού αερίου», όπως τροποποιήθηκε από το νόμο 2528/97

Talousarvio: Enintään 30 mrd. Kreikan drakmaa (88,2 milj. euroa) avustuksiin; veroetujen kohdalta määrää ei voida ilmoittaa

Tuen intensiteetti tai määrä: NAE 17 % Attikissa, 11,3 % Thessalonikissa, 25,9 % in Thessaliassa

Kesto: Tapauskohtainen, avustus maksetaan 7 vuoden kuluessa, veroedut jatkuvat 10 vuotta

Päätöksen teksti (ilman luottamuksellisia tietoja) on julkaistu todistusvoimaisella kielellä/todistusvoimaisilla kielillä seuraavalla Internet-sivulla:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Tiedonanto 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 ⁽¹⁾ 12 artiklan 5 kohdan a alakohdan mukaisesti jäsenvaltioiden tulliviranomaisten toimittamista tiedoista, jotka koskevat tavaroiden luokittelua tullinimikkeistöön

(2001/C 333/04)

Sitovan tariffitiedon voimassaolo päättyy tammikuun 1 päivästä 2002 lukien, jos se on ristiriidassa tullinimikkeistön tulkinnan kanssa (yhteisön tullikoodeksin 17 artikla) seuraavien kansainvälisten toimenpiteiden vuoksi.

Harmonoidun järjestelmän selitysten muutokset ja tulliyhteistyöneuvoston hyväksymät luokittelusuositukset (TYN-asiakirjat: N:o NC0340, liitteet R/1, S/1 ja N:o NC0430 – HS-komitean 26. ja 27. kokouksen kertomukset):

HARMONOITUA JÄRJESTELMÄÄ KOSKEVAN YLEISSOPIMUKSEN 8 ARTIKLASSA TARKOITETUN MENETTELYN MUKAISESTI TEHDYT MUUTOKSET NIMIKKEISTÖN SELITYKSIIN JA MAAILMAN TULLIJÄRJESTÖN ALAISEN HS-KOMITEAN HYVÄKSYMÄT LUOKITTELUOSITUKSET

(26. kokous, marraskuu 2000, ja 27. kokous, toukokuu 2001)

Asiakirjat NC0340 ja NC0430

Muutokset, jotka on tehty harmonoitua järjestelmää koskevan yleissopimuksen liitteenä oleviin selityksiin ja luokittelusuosituksiin 25 päivänä kesäkuuta 1999 annetun, HS-komitean 26. kokouksessaan laatiman suosituksen mukaisesti – asiakirja NC0340

Selitykse	Liite S/1
Luokittelusuositukset	Liite R/1

HS-komitean 27. kokouksessaan hyväksymät luokittelusuositukset – asiakirja NC0430

0405.20/2	Liite Q/5
0405.20/3	Liite Q/5
1901.20/1	Liite Q/6
2401.20/1	Liite Q/8
2403.10/1	Liite Q/9
6114.20/1	Liite Q/10
6114.30/1	Liite Q/10
6212.10/1	Liite Q/10
6307.90/5	Liite Q/10
7321.11/1	Liite Q/11
8462.21/1 tai 8462.29/1	Liite Q/12
8471.80/6	Liite Q/13
8471.80/7	Liite Q/14
8471.80/8	Liite Q/14
8483.10/1	Liite Q/15
8525.30/1	Liite Q/17
8702.10/3	Liite Q/18
8703.10/1	Liite Q/19

Näiden toimenpiteiden sisältöä koskevia tietoja voi saada Euroopan komission verotuksen ja tullitiiton pääosastosta (Rue de la Loi 200, B-1049 Buxelles) sekä tämän pääosaston Internet-sivulta:

http://europa.eu.int/comm/dgs/taxation_customs/index_fi.htm

⁽¹⁾ EYVL L 302, 19.10.1992, s. 1.

Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä
(Asia COMP/M.2678 – Sonae/CNP Assurances/Inparsi JV)

Asiaan sovelletaan mahdollisesti yksinkertaistettua menettelyä

(2001/C 333/05)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

1. Komissio vastaanotti 20. marraskuuta 2001 neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1310/97 ⁽²⁾, 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla portugalilainen yritys Sonae Imobiliária SGPS SA ("Sonae"), joka kuuluu yhtymään Sonae Group, ja ranskalainen yritys CNP Assurances ("CNP") hankkivat mainitun asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua merkityksessä yhteisen määräysvallan portugalilaisessa yrityksessä Imparsi – Investimentos e Participações SGPS, SA ("Imparsi"), joka on yrityksen Sonae määräysvallassa, ostamalla osakkeita.

2. Kyseisten yritysten liiketoiminnan sisältö on seuraava:

— Sonae: kiinteistönvuokraustoiminta kaupallisiin tarkoituksiin, puupohjaiset tuotteet, elintarvikkeiden ja muiden kuin elintarvikkeiden vähittäiskauppa, tietoliikenne, media, turistipalvelut, liikenne

— CNP: henkivakuutustoiminta

— Imparsi: kiinteistönvuokraustoiminta kaupallisiin tarkoituksiin.

3. Komissio katsoo alustavan tarkastelun perusteella, että ilmoitettu keskittymä voi kuulua asetuksen (ETY) N:o 4064/89 soveltamisalaan. Asiaa koskevan lopullisen päätöksen tekoa on kuitenkin lykätty. On huomattava, että asiaan sovelletaan mahdollisesti yksinkertaistettua menettelyä komission yksinkertaistetusta menettelystä tiettyjen keskittymien käsittelemiseksi neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 mukaan antaman tiedonannon ⁽³⁾ mukaisesti.

4. Komissio kehottaa asianomaisia kolmansia osapuolia esittämään sille mahdolliset ehdotettua toimenpidettä koskevat huomautuksensa.

Huomautusten on oltava komissiolla 10 päivän kuluessa tämän ilmoituksen julkaisupäivästä. Huomautukset voidaan lähettää faksina ((32-2) 296 43 01/296 72 44) tai postitse viitteellä COMP/M.2678 – Sonae/CNP Assurances/Imparsi JV seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Kilpailun pääosasto
Linja B – Yrityskeskittymien valvontaryhmä
Rue Joseph II/Jozef II-straat 70
B-1000 Bruxelles/Brussel.

⁽¹⁾ EYVL L 395, 30.12.1989, s. 1; oikaisu: EYVL L 257, 21.9.1990, s. 13.

⁽²⁾ EYVL L 180, 9.7.1997, s. 1; oikaisu: EYVL L 40, 13.2.1998, s. 17.

⁽³⁾ EYVL C 217, 29.7.2000, s. 32.

Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä
(Asia COMP/M.2655 – Vopak/JTE/Stolt-Nielsen/JV)

(2001/C 333/06)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

1. Komissio vastaanotti 20. marraskuuta 2001 neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1310/97 ⁽²⁾, 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla yritykset Vopak Chemical Tankers BV ("Vopak"), joka kuuluu Royal Vopak -yhtymään, John T. Essberger GmbH & Co. ("JTE"), joka kuuluu Rantzau-yhtymään, ja Stolt-Nielsen Transportation Group BV ("Stolt-Nielsen"), joka kuuluu Stolt-Nielsen-yhtymään, hankkivat mainitun asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettussa merkityksessä yhteisen määräysvallan äskettäin perustetussa yhteisyrityksessä ("JV").
2. Kyseisten yritysten liiketoiminnan sisältö on seuraava:
 - Vopak: merirahtikuljetukset
 - Royal Vopak -yhtymä: kemikaalien jakelu, raakaöljyn varastointirakennukset, kasviöljy, petroolituotteet ja kemikaalit, sisämaarahtikuljetukset, logistiikkapalvelut, tankkien leasingvuokraus
 - JTE: merirahtikuljetukset
 - Rantzau-yhtymä: rahtaus, kuivarahdin charter-kuljetus, laivahallinta, laivausagentuurit
 - Stolt-Nielsen: kemikaalien kuljetus, varastointi ja jakelu, hapot, öljyt ja muut erikoisnesteet, logistiikkapalvelut, merirahtikuljetukset, sisämaatankkerikuljetukset, tankkisäiliöiden hoitaminen
 - Stolt-Nielsen-yhtymä: Stolt-Nielsenin toimintojen ohella offshore- ja vedenalainen insinööritoiminta sekä offshore öljy- ja kaasuteollisuutta varten tarkoitettu rakennustoiminta, tarkastushuoltotoiminta ja korjauspalvelut
 - JV: kemikaalien merirahtaus lyhyillä matkoilla.
3. Komissio katsoo alustavan tarkastelun perusteella, että ilmoitettu keskittymä voi kuulua asetuksen (ETY) N:o 4064/89 soveltamisalaan. Asiaa koskevan lopullisen päätöksen tekoa on kuitenkin lykätty.
4. Komissio kehottaa asianomaisia kolmansia osapuolia esittämään sille mahdolliset ehdotettua toimenpidettä koskevat huomautuksensa.

Huomautusten on oltava komissiolla 10 päivän kuluessa tämän ilmoituksen julkaisupäivästä. Huomautukset voidaan lähettää faksina ((32-2) 296 43 01/296 72 44) tai postitse viitteellä COMP/M.2655 – Vopak/JTE/Stolt-Nielsen/JV seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Kilpailun pääosasto
Linja B – Yrityskeskittymien valvontaryhmä
Rue Joseph II/Jozef II-straat 70
B-1000 Bruxelles/Brussel.

⁽¹⁾ EYVL L 395, 30.12.1989, s. 1; oikaisu: EYVL L 257, 21.9.1990, s. 13.

⁽²⁾ EYVL L 180, 9.7.1997, s. 1; oikaisu: EYVL L 40, 13.2.1998, s. 17.

Komission tulkitseva tiedonanto julkisiin hankintoihin sovellettavasta yhteisön lainsäädännöstä ja mahdollisuuksista ottaa ympäristönäkökohdat huomioon julkisissa hankinnoissa

(2001/C 333/07)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(KOM(2001) 274 lopullinen)

YHTEENVETO

Käytännössä kestävä kehitys edellyttää kestäväen talouskasvun toteuttamista siten, että samalla tuetaan sosiaalista kehitystä ja suojellaan ympäristöä. Lisäksi sosiaalipolitiikalla on tuettava taloudellista tuottavuutta ja ympäristöpolitiikkaa on toteutettava kustannustehokkaasti.

Kuten todetaan komission toukokuussa 2001 antamassa tiedonannossa "Kestävä kehitys Euroopassa paremman maailman vuoksi: Kestävää kehitystä koskeva Euroopan unionin strategia", joka esitellään Eurooppa-neuvoston kokoukselle Göteborgissa kesäkuussa 2001, jäsenvaltioiden tulisi harkita, miten ne voivat hyödyntää aiempaa paremmin julkisia hankintoja ympäristöystävällisten tuotteiden ja palveluiden edistämiseksi. Tämä tiedonanto pyrkii osaltaan saavuttamaan tämän tavoitteen.

Tämän asiakirjan tarkoituksena on analysoida ja eritellä ne mahdollisuudet, joita nykyinen yhteisön lainsäädäntö tarjoaa ympäristönäkökohtien ottamiseksi huomioon julkisissa hankinnoissa.

Jos halutaan mennä pidemmälle kuin mitä nykyinen lainsäädäntö sallii, tarvitaan yhteisön lainsäätäjän toimia.

Nykyinen ympäristöön liittyvä ja muu yhteisön ja kansallinen lainsäädäntö sitoo hankintaviranomaisia ja voi vaikuttaa niiden valintoihin ja sovellettaviin vaatimuksiin ja perusteisiin.

Parhaat mahdollisuudet ottaa ympäristökysymykset huomioon hankinnoissa tarjoutuvat hankintaprosessin alussa, kun päätetään tehtävän sopimuksen sisällöstä. Näitä päätöksiä ei tehdä julkisia hankintoja koskevien direktiivien säännösten mukaan, vaan niitä koskevat perustamissopimuksen määräykset ja tavaroiden ja palvelujen vapauden periaatteet, varsinkin syrjimättömyyden ja suhteellisuuden periaatteet.

Varsinaiset julkisia hankintoja koskevat direktiivit antavat useita mahdollisuuksia ottaa ympäristönäkökohdat huomioon julkisissa hankinnoissa varsinkin siinä vaiheessa, kun määritellään teknisiä vaatimuksia, valintaperusteita ja sopimuksen tekemisen perusteita.

Lisäksi hankintaviranomaiset voivat asettaa lisäehtoja, jotka ovat perustamissopimuksen määräysten mukaisia.

Sellaisiin julkisiin hankintasopimuksiin, jotka eivät kuulu julkisia hankintoja koskevien direktiivien soveltamisalaan, sovelle-

taan perustamissopimuksen sääntöjä ja periaatteita. Tällöin riippuu kansallisesta laista, onko viranomaisilla muita mahdollisuuksia tehdä "vihreitä hankintoja".

JOHDANTO

Tämän asiakirjan tarkoituksena on analysoida ja eritellä ne mahdollisuudet, joita nykyinen yhteisön lainsäädäntö tarjoaa ympäristönäkökohtien ottamiseksi huomioon julkisissa hankinnoissa. Tavoitteena on, että julkisia hankintoja tekeillä on mahdollisuus toimia kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Julkiset hankinnat kuuluvat yhtenä osana yhtenäismarkkinapolitiikkaan, jonka strategisia tavoitteita ovat (erityisesti tavaroiden, henkilöiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus). Julkisiin hankintoihin liittyvän politiikan tarkoituksena on edistää yhtenäismarkkinoiden toteutumista luomalla kilpailua, joka on tarpeen julkisten hankintasopimusten tasapuolista tekemistä varten ja jotta julkiset varat voidaan suunnata järkevästi valitsemalla paras esitetty tarjous. Näiden periaatteiden toteuttamisen ansiosta julkisia hankintoja tekevät voivat saada rahoilleen parhaan mahdollisen vastineen, kun noudatetaan tiettyjä sääntöjä sopimuksen sisällön määrittelemisestä, ehdokkaiden valinnasta objektiivisten perusteiden mukaan ja sopimuksen tekemisestä pelkästään hinnan perusteella tai vaihtoehtoisesti objektiivisten perusteiden mukaan.

Ensimmäinen julkisiin hankintoihin liittyvä yhteisön direktiivi annettiin vuonna 1971 julkisista rakennusurakoista. Sittemmin on annettu julkisia tavarantoimitus- ja palveluhankintoja ja yleishyödyllisiä palveluja koskevia direktiivejä⁽¹⁾. Direktiivejä on muutettu useasti, mutta perusajatus ja järjestelmä ovat säilyneet ennallaan.

Julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä ei ole nimenomaisia viittauksia ympäristönsuojeluun tai ympäristönäkökohtiin eikä muihinkaan sisämarkkinapolitiikan ytimen ulkopuolisiin näkökohtiin. Tämä onkin ymmärrettävää, kun otetaan huomioon direktiivien hyväksymisen ajankohta.

Julkisia hankintoja koskevien direktiivien hyväksymisen jälkeen on yhteisön ja jäsenvaltioiden aloitteesta käynnistetty **ympäristöön** liittyvää toimintaa.

Amsterdamin sopimuksella on vahvistettu periaatetta ympäristönäkökohtien sisällyttämisestä muuhun politiikkaan, mitä pidetään keskeisenä kestäväen kehityksen kannalta⁽²⁾.

Myös komission ehdotuksessa kuudenneksi ympäristöä koskeväksi Euroopan yhteisön toimintaohjelmaksi, joka kattaa vuodet 2001–2010, julkisia hankintoja pidetään alueena, joka voi merkittävästi lisätä markkinoiden ”vihreyttä”, jos ympäristökysymyksiä pidetään yhtenä perusteena hankinnoista päätettäessä ⁽³⁾.

Kestävä kehitys tarjoaa Euroopan unionille positiivisen pitkän aikavälin vision yhteiskunnasta, joka on entistä vauraampi ja oikeudenmukaisempi ja jossa voidaan nauttia puhtaammasta, turvallisemmasta ja terveemmästä ympäristöstä – toisin sanoen yhteiskunnasta, jossa sekä oma sukupolvemme että lapsemme ja lapsenlapsemme voivat nauttia korkeasta elämänlaadusta. Käytännössä tämä edellyttää kestävä talouskasvun toteuttamista siten, että samalla tuetaan sosiaalista kehitystä ja suojellaan ympäristöä. Lisäksi sosiaalipolitiikalla on tuettava taloudellista tuottavuutta ja ympäristöpolitiikkaa on toteutettava kustannustehokkaasti ⁽⁴⁾. Julkisten hankintojen osalta tämä merkitsee, että lainsäädännöllisessä kehityksessä tulisi ensisijaisen taloudellisen tarkoituksen ohella ottaa huomioon ympäristöasiat.

Talouskasvu ja ympäristön laadun ylläpitäminen eivät sinänsä ole ristiriidassa keskenään. Siksi talouskasvua ja ympäristöä ei pitäisi asettaa vastakkain, vaan pohtia, miten saavutettaisiin synergiaetuja näiden kesken. Yhtenäismarkkinoita ja ympäristöä koskevassa tiedonannossa ⁽⁵⁾ komissio toteaa, että markkinoiden lisääntyvä avoimuus, kasvavat ympäristöön liittyvät haasteet ja lisääntynyt ympäristötietoisuus ovat tuoneet esille myönteisiä yhteisvaikutuksia, mutta että yhtenäismarkkinoiden toiminnan ja ympäristöpolitiikan toteuttamisen välillä on myös väijäämättä jännitteitä. Siksi yhteisön on löydettävä yhtenäinen lähestymistapa yhtenäismarkkinoihin ja ympäristöön liittyvien perustamissopimuksen tavoitteiden toteuttamiseksi niin, että samalla täytetään kansainväliset velvoitteet.

Ympäristöön liittyvä toiminta on lisääntynyt merkittävästi maailmanlaajuisestikin. Esimerkkinä tästä kehityksestä on Kioton pöytäkirjan hyväksyminen. Euroopan unioni on sitoutunut Kiotossa tehtyyn ilmastomuutosta koskevaan puitesopimukseen, jossa asetetaan kunnianhimoiset tavoitteet kasvihuonekaasujen vähentämiseksi vuosina 2008–2012.

Tutkitun tiedon määrä ja yleisön tietoisuus ympäristön saastumisen syistä ja seurauksista lisääntyy jatkuvasti, ja usean vuosikymmenen ajan on lisääntynyt myös halu ehkäistä saastumista ja panostaa kestäväan kehitykseen. Yhä useammat yksityiset ja julkiset kuluttajat Euroopan unionissa hankkivat ympäristöystävällisiä tavaroita ja palveluja.

Julkisia hankintoja tekevät ja muut julkisia hankintoja koskevien direkttiivien soveltamisalaan kuuluvat elimet ovat merkittävä kuluttajaryhmä. Hankintoja tekevien osuus unionin

BKT:stä on 14 % eli 1 000 miljardia euroa, ja niillä voisi olla merkittävä osa kestäväan kehityksen toteuttamisessa. Vastuu kestäväan kehityksen toteuttamisesta on tiedostettu, ja monissa jäsenvaltioissa on jo käynnistetty aloitteita julkisten hankintojen ”vihreyden” lisäämiseksi kansallisella ja paikallisella tasolla.

Komissio toi esille joitakin suurimpia mahdollisuuksia jo maaliskuussa 1998 antamassaan tiedonannossa ⁽⁶⁾, mutta hankintoja tekeville on edelleen usein epäselvää, missä määrin ympäristönäkökohdat ovat yhteensopivia nykyisen yhteisön julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön kanssa.

Komissio on sitoutunut selvittämään entistä yksityiskohtaisemmin, miten ympäristönäkökohdat voidaan ottaa huomioon julkisissa hankinnoissa nykyisen julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön puitteissa.

Tämän tulkitsevan tiedonannon lisäksi komissio aikoo laatia käsikirjan vihreistä julkisista hankinnoista. Käsikirjassa annetaan esimerkkejä siitä, kuinka voidaan laatia yhteisön lainsäädännön mukaisia vihreitä tarjouspyyntöjä ⁽⁷⁾.

Komission 11. maaliskuuta 1998 antamassa tiedonannossa todetaan nimenomaisesti, että komissio ei voi tulkitsevassa tiedonannossa, jollainen tämä asiakirja on, ehdottaa ratkaisuja, jotka ulottuvat nykyisen julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi toimivalta yhteisön lainsäädännön tulkitsemiseksi on yksin yhteisöjen tuomioistuimella.

Jos katsotaan, että nykyinen julkisia hankintoja koskeva lainsäädäntö ei anna riittävästi mahdollisuuksia ympäristönäkökohtien ottamiseksi huomioon, on julkisia hankintoja koskevaa direktiiviä muutettava. Komission ehdotuksissa julkisia hankintoja koskevien direktiivien muuttamiseksi, jotka hyväksyttiin 10. toukokuuta 2000, mainitaan ympäristönäkökohdat nimenomaan niiden perusteiden joukossa, joiden avulla voidaan valita taloudellisesti edullisin tarjous ⁽⁸⁾.

Tämän asiakirjan tarkoituksena on tutkia ja selkeyttää niitä mahdollisuuksia, joita nykyinen julkisia hankintoja koskeva lainsäädäntö antaa ympäristönäkökohtien ottamiseksi huomioon julkisissa hankinnoissa mahdollisimman hyvin. Asiakirja noudattaa sopimuksen tekoprosessin eri vaiheita, ja siinä tutkitaan, mitä mahdollisuuksia kussakin vaiheessa on ottaa ympäristönäkökohdat huomioon.

I SOPIMUKSEN KOHTEEN MÄÄRITTELY

Ensimmäinen tilaisuus ympäristönäkökohtien ottamiseksi huomioon julkisen hankintasopimuksen teossa on siinä vaiheessa, kun julkisia hankintoja koskevia direktiivejä ei vielä sovelleta – eli kun päätetään sopimuksen kohteesta, eli siitä, mitä viranomaisen haluaa rakentaa tai hankkia. Tässä vaiheessa hankintaviranomaisilla on laajat mahdollisuudet ottaa ympäristönäkökohdat huomioon ja valita ympäristön kannalta kestävä tuote tai palvelu. Tämän mahdollisuuden käyttämiseen vaikuttaa suuresti hankinnan tekijän tietoisuus ja tiedot näistä kysymyksistä.

On syytä korostaa, että nykyinen ympäristöön liittyvä tai muu yhteisön lainsäädäntö tai yhteisön lainsäädännön mukainen kansallinen lainsäädäntö voi hyvinkin rajoittaa tätä valinnanvapautta ja vaikuttaa näiden päätösten tekoon⁽⁹⁾.

Mahdollisuudet ympäristönäkökohtien ottamiseksi huomioon ovat eri tyyppisten sopimusten kohdalla erilaiset.

Rakennusurakoita koskevat sopimukset kattavat lopputuotteen lisäksi myös suunnittelun ja töiden suorittamisen. Hankintaviranomaisilla on parhaat mahdollisuudet ympäristönäkökohtien huomioon ottamiseen työn suunnitteluvaiheessa. Hankintaviranomaiset voivat antaa arkkitehteille tai insinööreille selkeät ohjeet esimerkiksi suunnitella vähän energiaa käyttävä hallintorakennus, jonka suunnittelussa otetaan eristyksen ja erityisten materiaalien käytön lisäksi huomioon myös aurinkokennojen asentaminen lämmön tuotantoa varten. He voisivat yhtälailla vaatia, että rakennus suunnitellaan niin, että hissien käyttö voidaan rajoittaa mahdollisimman pieneksi ja että huoneiden ja työpöytien sijoittelulla voidaan minimoida keinovalon tarve⁽¹⁰⁾.

Hankintaviranomaiset ovat vastuussa työn tai suunnitelman valinnan lisäksi myös työn suorittamisesta ja kaikesta mitä tapahtuu rakennustyömaalla ja sen ympäristössä. Hankintojen tekijöillä on siten oikeus määrittellä vaatimukset työn suorittamiselle, ja tämä antaa paljon mahdollisuuksia ottaa huomioon ympäristönäkökohtia, kuten energiaa ja vedenkäyttöön tai jätehuoltoon liittyviä vaatimuksia rakennuspaikoilla tai niiden ympäristössä. Esimerkkeinä voidaan ajatella siltojen rakentamista jokien yli luonnonsuojelualueilla ja alueilla, joilla vuoroveden liikkeitä ei saa häiritä erityisolosuhteiden takia⁽¹¹⁾.

Yhteisön lainsäädäntöön sisältyy tietentyypisiä rakennustöitä koskeva velvoite, jonka mukaan ennen kuin päätös töiden suorittamisesta tehdään, hankkeen ympäristövaikutukset on arvioitava⁽¹²⁾. Tämä velvoite johtuu ympäristölainsäädännöstä eikä julkisia hankintoja koskevista direktiiveistä, ja se vaikuttaa hankinnan tekijän valintaan. Toimivaltaiset viranomaiset ovat velvollisia ottamaan ympäristövaikutusten arvioinnin tulokset

huomioon päättäessään siitä, antavatko ne työlle valtuutuksensa tai suostumuksensa. Tällä on se vaikutus, että töiden suorittamiselle asetetaan ympäristön kannalta järkevämpiä vaatimuksia.

Myös **palveluhankintoja koskevien sopimusten** osalta on mahdollista määrätä toteuttamistavasta. Hankintaviranomaiset voivat esimerkiksi määrätä, että rakennukset on siivottava tietyllä tavalla niin, että käytetään vain vähiten ympäristöä kuormittavia aineita. Ne voivat myös esimerkiksi määrätä, että julkinen liikenne hoidetaan sähköbusseilla. Ne voivat myös määrätä siitä, miten kotitalousjätteet keräillään.

Tavaranhankintoja koskevat sopimukset koskevat yleensä lopputuotteen hankkimista. Tällöin mahdollisuudet ympäristönäkökohtien huomioon ottamiseen ovat pienemmät ja rajoittuvat kylläkin tärkeän peruspäätöksen tekemiseen siitä, mitä hankitaan. Ympäristötietoisuus vaikuttaa tähän valintaan.

Julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä ei millään tavalla säädetä siitä, mitä hankintaviranomaisten olisi hankittava eikä niissä oteta kantaa tehtävän sopimuksen aiheeseen.

Jos hankintaviranomaisilla on eri vaihtoehtoja tarpeitten tyydyttämiseksi, heillä on vapaus määrittellä tehtävän sopimuksen kohde sen mukaan, mitä he itse pitävät ympäristöstävällisimpänä⁽¹³⁾ myös käyttämällä vaihtoehtoja (katso kappale II 1.4).

Mainittu vapaus ei ole kuitenkaan täysin rajaton. Hankintaviranomaisen on hallinnollisena elimenä aina noudatettava yhteisön lainsäädännön yleisiä sääntöjä ja periaatteita, tarkemmin sanoen tavaroiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden periaatetta, josta säädetään EY:n perustamissopimuksen 28–30 (ent. 30–36) artiklassa ja 43–55 (ent. 52–66) artiklassa⁽¹⁴⁾.

Tähän sisältyy, että julkisen sopimuksen kohdetta ei voida määrittellä niin, että mahdollisuus sopimuksen saamiseen rajoitettaisiin vain kotimaisiin yhtiöihin muista jäsenvaltioista olevien tarjoajien vahingoksi.

Hankintaviranomaisilla on vapaus määrittellä sopimuksen kohde tai vaihtoehtoiset sopimuksen kohteet käyttämällä vaihtoehtoja sen mukaan, mitä he pitävät ympäristöstävällisimpänä, sillä edellytyksellä, ettei valinta johda rajoitettuun pääsyyn kysymyksessä olevaan sopimukseen muista jäsenvaltioista olevien tarjoajien vahingoksi.

Se, onko toimenpide yhteisön lainsäädännön mukainen, arvioidaan tapauskohtaisesti. Kuten yhtenäismarkkinoita ja ympäristöä koskevassa komission tiedonannossa Euroopan parlamentille ja neuvostolle ilmoitetaan, komissio laatii käsikirjan perustamissopimuksen 28–30 artiklan soveltamisesta.

Edellä kuvatut säännöt koskevat kaikkia julkisia sopimuksia riippumatta siitä kuuluvatko ne julkisia hankintoja koskevien direktiivien soveltamisalaan vai eivät ⁽¹⁵⁾.

Kun ensimmäinen sopimuksen aihetta koskeva valinta on tehty, hankintaviranomaisten on julkisia hankintoja koskevien direktiivien mukaisesti määriteltävä hankinnan kohteen ominaispiirteet siten, että se soveltuu hankintaviranomaisen tarkoitamaan käyttöön. Tätä varten direktiiveissä on lukuisia säännöksiä, jotka liittyvät yleisiin teknisiin sääntöihin, jotka määritellään kuhunkin sopimukseen liittyvissä sopimusasiakirjoissa.

II JULKISIA HANKINTOJA KOSKEVIEN DIREKTIIVIEN SOVELTAMISALAAN KUULUVAT SOPIMUKSET

1 SOPIMUSTEN KOHTEEN TEKNINEN ERITTELY JA MAHDOLLISUUS ASETTAA YMPÄRISTÖNSUOJELUN TASOON LIITTYVIÄ VAATIMUKSIA

Ensimmäiseksi on syytä korostaa, että ympäristöä koskeva tai muu yhteisön lainsäädäntö tai yhteisön oikeuden mukainen kansallinen lainsäädäntö sitoo tietenkin hankintaviranomaisia. Kaikki julkisia hankintoja koskevat direktiivit sisältävät säännön, jonka mukaan hankintaviranomaisten on määriteltävä tekniset eritelmät ”*rajoittamatta oikeudellisesti sitovien kansallisten teknisten määräysten soveltamista*” ⁽¹⁶⁾. Tällä tarkoitetaan sitä että edellyttäen, että lainsäädäntö on yhdenmukainen yhteisön oikeuden kanssa, kansalliset viranomaiset voivat esimerkiksi kieltää tiettyjen aineiden käytön pitäessään niitä ympäristölle haitallisina tai kansalliset viranomaiset voivat edellyttää tietyn ympäristönsuojelun vähimmäistason noudattamista. Hankintaviranomaisten on luonnollisesti noudatettava kyseistä lainsäädäntöä.

Avoimuuden lisäämiseksi direktiivit velvoittavat hankintaviranomaiset sisällyttämään tekniset eritelmät kunkin sopimuksen yleisiin asiakirjoihin tai sopimusasiakirjoihin. Näiden sääntöjen tarkoituksena on julkisten markkinoiden avaaminen, aidon kilpailun aikaansaaminen ja sen estäminen, että markkinat varataisiin vain kansallisille tai tietyille yrityksille (ts. syrjinnän välttäminen). Tekniset eritelmät sisältävät kaikki hankintaviranomaisen vaatimat ominaisuudet, jotka ovat tarpeen sen varmistamiseksi, että toimitettu tuote soveltuu aiottuun tarkoitukseen. Teknisissä eritelmissä annetaan objektiiviset ja mitattavissa olevat yksityiskohdat sopimuksen kohteesta, joten ne ovat välttämättömiä ja liittyvät suoraan sopimuksen kohteeseen.

Julkisia hankintoja koskevat direktiivit käsittävät yksityiskohtaisen viittausjärjestelmän pakollisiin standardeihin ja vastaaviin välineisiin, joilla on selvä tärkeysjärjestys: etusijalla ovat eurooppalaiset välineet ja niiden puuttuessa voidaan viitata kan-

sainvälisiin tai kansallisiin standardeihin tai vastaaviin välineisiin ⁽¹⁷⁾.

Lisäksi direktiiveissä kielletään mainitsemasta tietyn valmistajan taikka tiettyä alkuperää olevia tai erityisillä menetelmillä valmistettuja tuotteita, mikä suosisi tai jättäisi sopimuksen alan ulkopuolelle tiettyjä yrityksiä. Tavaramerkkien, patenttien, tyyppien taikka tuotteen nimenomaisen alkuperän tai tuotannon mainitseminen on kuitenkin sallittua, jos sopimuksen kohdetta ei muuten voida selostaa tarpeeksi tarkasti ja kaikille asianomaisille selvästi. Tällaiseen mainintaan on aina kuitenkin liitettävä ilmaisu ”*tai vastaava*”, silloin kun direktiiveissä sallitaan poikkeuksia.

Hankintaviranomaiset voivat poiketa näistä säännöistä tai olla viittaamatta standardeihin tai vastaaviin välineisiin. Näin voidaan menetellä erityisesti silloin, kun sopimus on todella luonteeltaan innovatiivinen, jolloin kyseisten välineiden käyttö ei olisi tarkoituksenmukaista.

On syytä korostaa, että velvollisuus viitata (eurooppalaisiin) standardeihin ei tarkoita sitä, että hankintaviranomaiset olisivat sidottuja hankkimaan vain niiden mukaisia tuotteita tai palveluita. Velvoitteena on vain viitata näihin normeihin vertailukohdaksi ja jättää toimittajille mahdollisuus tarjota vastaavia ratkaisuja.

Tällä hetkellä on erittäin vähän tavaroita ja palveluja koskevia ympäristönsuojelun tasoon liittyviä eurooppalaisia standardeja ⁽¹⁸⁾. Tämä tarkoittaa sitä, että siihen asti kunnes ympäristönsuojelulliset ominaisuudet on liitetty standardeihin, hankintaviranomaiset voivat itse kussakin tapauksessa määritellä ympäristönsuojelun vaatimustason, sillä edellytyksellä ettei määrittely johda syrjintään.

Hankintaviranomaisilla on vapaus määritellä tietyissä kohdissa korkeampi ympäristönsuojelun vaatimustaso kuin laissa tai standardeissa on säädetty sillä edellytyksellä, ettei vaatimustaso rajoita sopimuksen saantia ja johda syrjintään potentiaalisten tarjoajien vahingoksi.

1.1 Mahdollisuus määrätä käytettävistä materiaaleista

”Teknisen eritelmän” käsitteeseen sisältyy mahdollisuus määrätä käytettävistä perusmateriaaleista, jos käyttö vaikuttaa tavarant tai palvelun ominaisuuksiin niin, että tämä sopii hankintaviranomaisen tarkoitamaan käyttöön. Jos tällaiset määräykset ovat yhteisön oikeuden mukaisia ja ennen kaikkea syrjimättömiä, hankintaviranomaiset voivat määrätä tiettyjen materiaalien käytöstä tietyssä sopimuksessa. Esimerkiksi voidaan määrätä, että tietyssä sopimuksessa hallintorakennuksen ikkunakehysten on oltava puuta tai voidaan vaatia käyttämään kierrätyslasia tai muita kierrätysmateriaaleja.

1.2 Mahdollisuus vaatia tiettyä tuotantoprosessia

Direktiiveissä olevassa teknisten eritelmien määritelmässä ei nimenomaan viitata tuotantoprosesseihin⁽¹⁹⁾. Sillä edellytyksellä, ettei toimenpide johda markkinoiden varaamiseen tietyille yrityksille⁽²⁰⁾, hankintaviranomaiset voivat vaatia käyttämään tiettyä tuotantoprosessia, mikäli tällä tavalla edesautetaan tuotteen tai palvelun (näkyviä tai näkymättömiä) laatuominaisuuksia. Tuotantoprosessi kattaa kaikki tuotteen valmistukseen liittyvät vaatimukset ja näkökohdat, joiden avulla luodaan tuotteiden tunnusomaiset piirteet, jotka eivät ole välttämättä näkyvillä lopullisessa tuotteessa.

Tällä tarkoitetaan sitä, että tuote eroaa vastaavanlaisista tuotteista valmistusmenetelmältään tai ulkonäöltään (olivat erot näkyviä tai eivät), koska on käytetty ympäristöystävällistä tuotantoprosessia, kuten luonnonmukaisesti kasvatettujen elintarvikkeiden⁽²¹⁾ tai "vihreän" sähkön tuotannossa. Hankintaviranomaisen on varottava syrjimistä tietyn tuotantoprosessin kuvauksessa⁽²²⁾.

Sitävastoin sellaiset vaatimukset, jotka eivät liity tuotantoon, kuten tapa johtaa yritystä, eivät ole teknisiä eritelmiä eikä niitä voida määrätä pakollisiksi⁽²³⁾.

1.3 Mahdollisuus viitata ympäristömerkkeihin

Ympäristömerkki osoittaa, että kyseinen tuote on ympäristön kannalta järkevämpi kuin saman tuoteryhmän muut samanlaiset tuotteet. Merkkien myöntäminen perustuu vapaaehtoisuuteen, ja niiden tarkoituksena on kertoa kuluttajille, mitkä tuotteet ovat ympäristön kannalta muita kestävämpiä.

Ympäristömerkkejä on erityyppisiä: Euroopan yhteisön ympäristömerkki⁽²⁴⁾, kansalliset ympäristömerkit sekä monikansalliset ja yksityiset ympäristömerkit⁽²⁵⁾.

Eri tuoteryhmille säädetty perusteet määritellään niitä koskeissa välineissä⁽²⁶⁾.

Perusteissa on huomioitu tuotteen elinkaari, ja ne koskevat eri asioita, kuten tuotteiden laatuominaisuuksia, tuotteissa kätettyjä materiaaleja, tuotantoprosessia, palautusta ja kierrätystä, käyttöohjeita ja kuluttajatietoja. Ne ovat julkisia hankintoja koskevien direktiivien tarkoittamia teknisiä eritelmiä.

Eurooppalaisia, monikansallisia ja kansallisia ympäristömerkkejä koskevat päätökset tehdään siinä järjestyksessä kuin niitä koskeissa välineissä on määrätty⁽²⁷⁾. Näiden järjestelmien avulla taataan avoimuus, ja ne ovat kaikkien tuottajien ja toimittajien käytettävissä.

Yksityisiä ympäristömerkkejä antavat yksityishenkilöt tai yksityiset organisaatiot. Yksityisen merkin käyttämistä varten on saatava merkin omistajan valtuutus. Näitä merkkejä koskevaa yhteisesti sovittua tai kansallisella, monikansallisella tai yhteisön tasolla yhdenmukaistettua järjestelmää ei ole. Yksityiset ympä-

ristömerkit eivät tarjoa samanlaisia takuita avoimuudesta ja tasavertaisesta käyttömahdollisuudesta kuin eurooppalaiset tai kansalliset ympäristömerkit.

Jos muita pakottavia sääntöjä ei ole⁽²⁸⁾, tai jos niissä vaaditaan ympäristön suojelun korkeampaa laatutasoa kuin mitä standardeissa tai laissa on säädetty, hankintaviranomaiset voivat määritellä ympäristönsuojelun tasoon liittyvät tekniset eritelmit ottaen huomioon ympäristömerkit sekä ilmoittaa, että tuotteiden, joilla on ympäristömerkkidistutus, katsotaan olevan tarjousasiakirjojen teknisten vaatimusten mukaisia.

Hankintaviranomaisten on varottava rajoittamasta sertifiointia pelkästään ympäristömerkkidistuksiin⁽²⁹⁾, vaan niiden on hyväksyttävä myös muita näyttöjä, kuten testiraportteja jne. Tämä on erityisen tärkeä seikka kansallisten tai yksityisten ympäristömerkkien kohdalla, jottei erittely johda sopimuksen rajamiseen vain kansallisia tai paikallisia yhtiöitä koskevaksi (katso myös direktiivin 93/36/ETY 8 artikla).

1.4 Mahdollisuus käyttää vaihtoehtoja

Tavarat ja palvelut, jotka ovat vähemmän vahingollisia ympäristölle, voivat olla yleisesti ottaen kalliimpia kuin muut tavarat ja palvelut. Määritellessään sopimuksen kohdetta hankintaviranomaisen on löydettävä tasapaino toisaalta taloudellisen harkintansa ja toisaalta ympäristökysymysten huomioonottamistavoitteensa välillä.

Vaihtoehtojen käyttö⁽³⁰⁾ mahdollistaa hankintaviranomaisille sen arvioimisen, mikä vaihtoehto parhaiten täyttää molemmat vaatimukset.

Käyttäessään tätä mahdollisuutta hankintaviranomaiset laativat aluksi sopimuksen kohteelle yleismääritelmän, jossa asetetaan vähimmäisvaatimukset. Tämän yleismääritelmän lisäksi hankintaviranomaiset voivat määritellä yhden tai useampia vaihtoehtoja asettaen vaihtoehtoisia sopimuksen kohteen määritelmiä, kuten esimerkiksi parempi ympäristöllinen suoritus tai erityisen tuotantomenetelmän käyttäminen, mitä ei ollut vaadittu yleismääritelmässä.

2 EHDOKKAIDEN VALINTA

Tässä luvussa käsitellään julkisia hankintoja koskeissa direktiiveissä olevia sääntöjä, jotka koskevat sellaisten ehdokkaiden valintaa, joiden hankintaviranomainen katsoo kykenevän toteuttamaan sopimuksen.

Julkisia hankintoja koskeissa direktiiveissä esitettyjä sääntöjä on kolmea tyyppiä.

Ensimmäinen sääntöryhmä koskee syitä, joiden perusteella ehdokas jätetään julkisen hankintamenettelyn ulkopuolelle. Näitä syitä ovat esimerkiksi konkurssi, tuomio lainvastaisesta toiminnasta, vakava ammatillinen virhe ja sosiaaliturvamaksujen tai veronmaksun laiminlyöminen.

Toinen sääntöryhmä koskee ehdokkaan rahoituksellista ja taloudellista tilannetta. Nämä säännöt eivät anna mahdollisuuksia ympäristönäkökohtien huomioon ottamiseen.

Kolmas sääntöryhmä koskee liittyy ehdokkaan tekniseen suori- tuskyykyyn. Näiden sääntöjen perusteella voidaan jossakin määrin ottaa huomioon ympäristönäkökohtia. Voidaan esimerkiksi määritellä sopimuksen täyttämiseksi tarvittavia laitteita ja tiloja koskevat vähimmäisvaatimukset. Direktiiveissä säädetään⁽³¹⁾, että ehdokkaan luottokelpoisuuden ja taloudellisen tilanteen ja teknisen suori- tuskyykyyn todistamiseksi vaadittavien tietojen laajuus on suhteutettava sopimuksen kohteeseen. Näiden sääntöjen antamat mahdollisuudet kuvataan jäljempänä.

Yleishyödyllisten palvelujen aloilla sopijapuolilla on laajemmat mahdollisuudet arvioida ehdokkaiden tai tarjoajien kelpoisuuksia, sillä direktiivissä 93/38/ETY vaaditaan ainoastaan, että on noudatettava puolueettomia sääntöjä ja perusteita, jotka on määriteltävä ennalta ja asetettava kiinnostuneiden ehdokkaiden tai tarjoajien käyttöön.

2.1 Perusteet osallistumisen ulkopuolelle jättämiselle

Kaikissa julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä määritellään syyt, joiden perusteella yritys voidaan jättää tarjousmenettelyn ulkopuolelle. Näiden perusteiden soveltuvat kohdat ovat seuraavat:

"Hankintamenettelyn ulkopuolelle voidaan jättää tavarantoimittaja, toimeksisaaja tai palvelun tarjoaja, joka:

- c) on tuomittu lainvoimaisella päätöksellä ammattinsa harjoittamiseen liittyvästä lainvastaisesta teosta;*
- d) on ammattitoiminnassaan syyllistynyt vakavaan virheeseen, jonka hankintaviranomaiset voivat näyttää toteen;"*

Tapauksessa, jossa ympäristölainsäädännön laiminlyöntiä voidaan pitää ammatin harjoittamiseen liittyvänä lainvastaisena tekona⁽³²⁾, julkisia hankintoja koskevat direktiivit sallivat hankintaviranomaisen sulkea ehdokkaan hankintamenettelyn ulkopuolelle c alakohdassa mainitusta syystä silloin, kun yritys on tuomittu rikkomuksen johdosta ja kun tuomio on lainvoimainen.

Komissio on lisäksi tehnyt ehdotuksen yhteisön direktiiviksi, jolla määritellään ne ympäristöä vaarantavat teot, jotka ainakin voidaan katsoa rikollisiksi teoiksi⁽³³⁾.

Käsitettä "vakava virhe" ei ole sellaisenaan vielä määritelty yhteisön lainsäädännössä tai oikeuskäytännössä⁽³⁴⁾, ja siksi jäsenvaltioiden on itse määriteltävä tämä käsite kansallisessa lainsäädännössä.

2.2 Ehdokkaiden tekniseen suori- tuskyykyyn liittyvät vaatimukset

Julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä määritellään, miten näytöt sopimuspuolen teknisestä suori- tuskyykyvystä voidaan toimittaa. Direktiiveissä luetaan tyhjentävästi⁽³⁵⁾ asiakirjat, joiden avulla tekninen suori- tuskyyky voidaan osoittaa sopimuksen tyyppin, määrän ja tarkoituksen mukaan. Siksi kaikkien hankintaviranomaisen määrittelemien ehdokkaan tekniseen suori- tuskyykyyn liittyvien vaatimusten on kuuluttava johonkin direktiiveissä mainittuun näyttöryhmään.

Valintavaiheen tarkoituksena on tunnistaa ne ehdokkaat, joiden hankintaviranomainen katsoo kykenevän täyttämään sopimuksen parhaalla tavalla. Siksi eri vaatimusten on liityttävä suoraan kyseisen sopimuksen kohteeseen tai täytäntöönpanoon⁽³⁶⁾.

Asiakirjat ja muut näytöt luetaan tyhjentävästi julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä. Seuraavat niistä voivat erityis- tapauksissa liittyä ympäristönäkökohtiin:

- selvitys työkaluista, laitoksista ja teknisistä välineistä, jotka ehdokkaalla on käytettävissään sopimuksen täytäntöönpanoa varten,
- selvitys tavarantoimittajan teknisistä välineistä, laadunvarmistustoimenpiteistä ja tutkimusresursseista,
- selvitys teknisistä asiantuntijoista tai teknisistä toimielimistä (sekä yritykseen kuuluvista että sen ulkopuolisista), joita ehdokas voi käyttää sopimusta täytäntöön pantaessa, ja erityisesti niistä, jotka vastaavat laadunvalvonnasta.

2.2.1 Mahdollisuus vaatia erityistä (ympäristöön liittyvää) asiantuntemusta

Jos sopimus edellyttää erityistä ympäristöalaan liittyvää osaamista, erityisosaaminen on aiheellinen teknisiin kykyihin ja tietämykseen liittyvä peruste ehdokkaiden soveltuvuuden arvioimisessa⁽³⁷⁾, ja sitä voidaan näin ollen vaatia (esimerkiksi jos kyseessä on jätteenkäsittelylaitoksen rakentaminen).

2.2.2 Mahdollisuus vaatia osallistumista ympäristöasioita koskevaan hallinta- ja auditointijärjestelmään

Ympäristöasioita koskevia hallinta- ja auditointijärjestelmiä (EMAS) on perustettu kansainvälisellä standardilla (ISO 14001) ja EY:n asetuksella (EMAS-järjestelmä⁽³⁸⁾).

Asetuksella perustetaan vapaaehtoinen ympäristöasioiden hallintajärjestelmä, joka perustuu Euroopan unionin kattaviin yhdenmukaistettuihin suuntaviivoihin ja periaatteisiin ja joka on avoin Euroopan unionissa ja Euroopan talousalueella kaikilla talouselämän aloilla toimiville organisaatioille.

Ympäristöasioita koskevan yhteisön hallinta- ja auditointijärjestelmän tavoitteena on edistää ympäristönsuojelun tasoa, parantaa eri alojen toimintaa, tuotteita ja palveluja velvoittamalla organisaatiot arvioimaan ja hallitsemaan tärkeimpiä ympäristövaikutuksiaan.

EMAS-järjestelmään liittyminen edellyttää useita vaiheita. Ympäristökatselmuksen suorittaminen on ensimmäinen askel, jolla organisaatiot voivat arvioida ympäristötilannettaan ja jonka avulla ne voivat rakentaa asianmukaisen johtamisjärjestelmän ympäristönsuojelun tason nostamiseksi selkein ympäristöllisin tavoittein. Säännölliset ympäristötarkastukset antavat keinot tarkastaa, että ympäristön johtamisjärjestelmä toimii, ja keinot seurata organisaation edistymistä kohti korkeampaa ympäristönsuojelun tasoa.

Osana mainittuja vaiheita ja ohjelmaan mukaan pääsemiseksi vaaditaan, että organisaatio ottaa käyttöön oman ympäristöohjelman, joka sisältää erityisesti seuraavat keskeiset sitoumukset:

- asiaan liittyvän lainsäädännön noudattaminen,
- saastumisen ehkäiseminen,
- ympäristönsuojelun tason jatkuva parantaminen.

Kaikki osallistujamaat ovat luoneet osana EMAS-järjestelmää tarkastusmenettelyjä, joiden avulla akkreditointielimien akkreditoimat riippumattomat ympäristötodentajat tarkastavat ja validoivat EMAS-järjestelmän noudattamisen. Validointi johtaa rekisteröintihakemuksen esittämiseen. Rekisteröinnistä päättävät jäsenvaltion nimeämät toimivaltaiset elimet.

Luettelo EU:n jäsenvaltioissa ja ETA-maissa rekisteröidyistä yrityksistä ja organisaatioista toimitetaan säännöllisesti komissiolle, ja täydellinen luettelo on saatavana komission yksiköistä ⁽³⁹⁾.

Ympäristöpolitiikan ja ympäristöjärjestelmän sisältö voi vaihdella yrityksittäin ja organisaatioittain, sillä ne "räätälöidään" kullekin erikseen. Siksi on mahdotonta antaa yleispätevää vastausta siihen, voidaanko EMAS-järjestelmää sinällään käyttää

näyttönä yrityksen tai organisaation teknisestä suorituskyvystä yhtenä julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä luetelluista perusteista. Se, voidaanko tietty ympäristöasioita koskeva hallinta- ja auditointijärjestelmä kelpuuttaa näytöksi, riippuu kyseisen järjestelmän sisällöstä.

On kuitenkin syytä korostaa, että kaikille ympäristöasioita koskeville hallinta- ja auditointijärjestelmille on yhteistä se, että yritys tai organisaatio täyttää tietyt vähimmäisvaatimukset ja että nämä järjestelmät ovat merkki ympäristönsuojelun ja ympäristöasioiden hallinnan korkeasta tasosta.

Jotta järjestelmää voitaisiin käyttää osoituksena teknisestä suorituskyvystä, sillä olisi oltava vaikutusta toimittavan tuotteen laatuun tai yrityksen mahdollisuuksiin (esimerkiksi laitteisiin ja teknisten asiantuntijoiden panokseen) panna täytäntöön ympäristövaatimuksia sisältävä sopimus (esimerkiksi rakennussopimus, jonka puitteissa sopimuspuolen on huolehdittava työmaajärjestä).

Näin ollen aina kun yrityksen tai organisaation ympäristöohjelmaa tai ympäristöjärjestelmää voidaan pitää yhtenä tai useampana näyttönä teknisestä suorituskyvystä ⁽⁴⁰⁾, EMAS-rekisteröintiä voidaan pitää todistena.

EMAS-asetuksen 11 artiklan 2 kohdassa todetaan: "Edistääkseen organisaatioiden osallistumista EMAS-järjestelmään komission ja muiden yhteisön toimielimien sekä kansallisten viranomaisten olisi harkittava, miten hankintapolitiikan perusteita laadittaessa voidaan ottaa huomioon rekisteröinti EMAS-järjestelmään rajoittamatta kuitenkaan yhteisön lainsäädännön soveltamista." Hankintaviranomaiset voisivat sopimusasiakirjoissa tai tarjousilmoituksessa nimenomaisesti mainita, että aina kun yrityksellä on ympäristöasioita koskeva hallinta- ja auditointijärjestelmä, joka kattaa teknistä suorituskykyä koskevat vaatimukset, tämä järjestelmä hyväksytään riittäväksi todistuskeinoksi. Hankintaviranomaiset eivät kuitenkaan voi sulkea pois muita keinoja ja hyväksyä näytöksi ainoastaan EMAS-järjestelmää. Kaikki muu todistukset (esim. ISO 14001) tai muut näytöt on myös hyväksyttävä.

3 SOPIMUKSEN TEKEMINEN

Kun ehdokkaat on valittu, hankintaviranomaiset aloittavat tarjousten arviointivaiheen, joka johtaa sopimuksen tekemiseen.

Julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä annetaan kaksi perustetta sopimuksen tekemiselle: alhaisin hinta tai "taloudellisesti edullisin tarjous". Jälkimmäisen vaihtoehdon tarkoituksena on antaa hankintaviranomaisille mahdollisuus saada paras vastine rahoilleen.

Sen määrittelemiseksi, mikä tarjouksista on taloudellisesti edullisin, hankintaviranomaisen on etukäteen ilmoitettava, mitä perusteita pidetään ratkaisevina ja sovelletaan. Nämä perusteet on mainittava joko tarjousilmoituksessa tai sopimusasiakirjoissa, mikäli mahdollista alenevassa tärkeysjärjestyksessä.

3.1 Taloudellisesti edullisin tarjous

Direktiiveissä annetaan esimerkkejä perusteista, joita voidaan käyttää taloudellisesti edullisimman tarjouksen valinnassa ⁽⁴¹⁾. Muutkin perusteet ovat mahdollisia.

Julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä annetaan kaksi yleistä ehtoa, jotka koskevat taloudellisesti edullisimman tarjouksen valinnassa käytettäviä perusteita. Ensiksi on noudatettava syrjimättömyyden periaatetta ja toiseksi sovellettavien perusteiden on oltava sellaiset, että ne tuottavat taloudellista etua hankintaviranomaiselle. Kuten Euroopan yhteisön tuomioistuin on vahvistanut, julkisia hankintoja koskevien direktiivien tarkoituksena on välttää sekä vaaraa, että kansallisille tarjoajille tai hakijoille annetaan etusija, silloin kun hankintaviranomaiset tekevät sopimuksen, että mahdollisuutta, että valtion, alueellisten tai paikallisten viranomaisten tai muiden julkisoikeuden alaisten elinten rahoittama tai valvoma elin voi tehdä päätöksensä muuhun kuin taloudelliseen harkintaan nojautuen ⁽⁴²⁾. Taloudellinen harkinta voi käsittää ympäristönsuojelullisia näkökohtia, kuten esimerkiksi tuotteen energiankulutuksen.

Kaikkia tarjouksen arvioinnissa käytettäviä perusteita koskeva yhteinen piirre on se, että niiden, samoin kuin nimenomaan mainittujen perusteiden, täytyy koskea suoritettavan työn luonnetta tai tapaa, jolla työ tehdään ⁽⁴³⁾. Hankintaviranomaisen olisi sovellettavien perusteiden avulla voitava verrata tarjouksia objektiivisesti ja hyväksyä niistä edullisin objektiivisten perusteiden avulla. Tällaisia ovat esimerkiksi direktiiveissä esimerkkeinä mainitut perusteet ⁽⁴⁴⁾.

Arvioinnin tarkoituksena on selvittää, mikä tarjous parhaiten täyttää hankintaviranomaisen tarpeet. Siksi sovellettavien perusteiden on arvioitava tarjouksien todellista laatua. Tällä tarkoitetaan sitä, että myöntämisperusteiden on liitettävä suoraan sopimuksen kohteeseen ⁽⁴⁵⁾.

Ympäristönäkökohtia ei nimenomaisesti mainita nykyisessä julkisia hankintoja koskevassa lainsäädännössä ⁽⁴⁶⁾. Sopimuksen tekemisen perusteita koskevaa artiklaa on kuitenkin tulkittava niin, että ympäristönäkökohtien perusteella voidaan määritellä erityisiä perusteita. Tuotteen ”ympäristöystävällisyyttä” ei ilman lisämäärittelyä voida mitata, eikä se välttämättä tuo taloudellista etua hankintaviranomaiselle. Hankintaviranomaiset voivat kuitenkin ottaa tavaroiden tai palvelujen ”ympäristöystävällisyyden” huomioon esimerkiksi luonnonvarojen käytössä muuntamalla ympäristötavoitteen tuotteeseen liitettäväksi ja taloudellisesti mitattavissa olevaksi perusteeksi vaatimalla tiettyä energiankulutusta ⁽⁴⁷⁾. Useimmissa tapauksissa tällaiset perusteet liittyvät tuotteen laatuun tai suorituskykyyn tai työn tai palvelun

suorittamiseen (eli laatuun tai teknisiin ansioihin, jotka kuuluvat sopimuksen tekemisen perusteisiin). Silloin tavaraan tai palveluun liittyviä ympäristönäkökohtia tarkasteltaisiin yhdenvertaisesti toiminnallisten ja esteettisten ominaispiirteiden eli julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä lueteltujen perusteiden kanssa arvioitaessa niitä ominaisuuksia, jotka ovat taloudellisesti mitattavissa.

Ympäristöön liittyviä seikkoja voidaan käyttää taloudellisesti edullisimman tarjouksen valinnassa silloin, kun nämä seikat tuovat taloudellista etua hankintayksikölle ja ne liittyvät hankinnan kohteena olevaan tavaraan tai palveluun.

Voidaan kysyä, tarkoittaako käsite ”taloudellisesti edullisin tarjous” sitä, että jokaiseen yksittäiseen sopimuksen tekemisen perusteeseen täytyy liittyä taloudellinen etu, joka suoraan hyödyttää hankintaviranomaista, vai sitä, että jokaisen yksittäisen perusteen täytyy olla taloudellisin perustein mitattavissa, mutta että vaatimusta suorasta taloudellisesta edusta hankintaviranomaiselle ei ole. Tätä kysymystä on käsitelty Euroopan tuomioistuimessa asiassa C-513/99 ⁽⁴⁸⁾. Päätös annettaneen loppuvuodesta 2001.

Komissio on selkeästi ottanut ensin mainittua tulkintaa suosiovan kannan sekä vihreässä kirjassa ⁽⁴⁹⁾ että julkisia hankintoja koskevassa tiedonannossa ⁽⁵⁰⁾.

Komissio huomauttaa tässä yhteydessä, että hankintaviranomaisilla on mahdollisuus määritellä sopimuksen kohde ja sisällyttää tähän vaiheeseen tarjouspyyntömenettelyä ympäristönsuojelulliset preferenssinsä, jotka liittyvät mahdollisiin välillisiin taloudellisiin etuihin, myös vaihtoehtoja käyttäen (katso kappale II 1.4).

3.2 Mahdollisuus ottaa huomioon kaikki tuotteen elinkaaren aikana syntyvät kustannukset

Koko elinkaaren aikaisten kustannusten huomioon ottaminen tarkoittaa sitä, että huomioon otetaan tavaran tai palvelun tuotannon, kulutuksen tai käytön sekä loppukäsittelyn kustannukset alusta loppuun saakka ⁽⁵¹⁾.

Hankintaviranomaisen hankittavasta tuotteesta maksama hinta sisältää ne kustannukset, jotka ovat syntyneet jo läpikäydyissä vaiheissa (jotka ovat tavallisesti suunnittelu, materiaalit, tuotanto – joskus myös testaus ja kuljetus). Niitä ei siksi pitäisi ottaa uudestaan huomioon sopimuksen tekemennettelyssä ⁽⁵²⁾. Sitä vastoin kaikki tuotteen hankinnan jälkeen syntyvät kustannukset tulevat hankintaviranomaisen vastattaviksi ja vaikuttavat siten suoraan tuotteen kokonaistaloudellisuuteen, joten ne voidaan ottaa huomioon.

Kustannukset, jotka syntyvät tuotteen elinkaaren aikana ja jotka tulevat hankintaviranomaisen vastattaviksi, voidaan ottaa huomioon arvioitaessa sitä, mikä on taloudellisesti edullisin tarjous.

Direktiiveissä mainitaan nimenomaisesti sopimuksen tekemisen perusteina käyttökustannukset ja kannattavuus. Näitä kustannuksia ovat suorat käyttökustannukset (energia sekä vesi ja muut tuotteen elinkaaren aikana kuluvat resurssit), säästämisestä aiheutuneet kulut (esim. investoinnit eristykseen energiankulutuksen vähentämiseksi ja rahan säästämiseksi tulevaisuudessa), sekä tuotteen kunnossapidosta ja kierrätyksestä aiheutuvat kulut. Hankintayksikkö voi tarjouksia arvioidessaan ottaa huomioon myös jätteidenkäsittelystä tai kierrätyksestä aiheutuvat kulut.

3.3 Mahdollisuus ottaa huomioon ulkoiset seikat

Ulkoiset seikat ovat haittoja tai hyötyjä, joita saastumisen aiheuttaja tai hyödynsaaja ei normaaleissa markkinaolosuhteissa joudu maksamaan. Ne määritellään seuraavasti: kustannukset ja hyödyt, jotka syntyvät kun yhden henkilöryhmän sosiaalisella tai taloudellisella toiminnalla on vaikutusta toiseen ryhmään ja kun ensin mainittu ryhmä ei pysty täysin vastaamaan toiminnan vaikutuksesta⁽⁵³⁾.

Ulkoiset kustannukset ja hyödyt ovat muita kuin "tavanomaisia" kustannuksia ja hyötyjä, kuten toiminnan kustannuksia tai myyntituloja. Jälkimmäisille kustannuksille on ominaista, että niistä maksetaan markkinoiden määräämä hinta.

Yleisesti voidaan todeta, että ulkoisista seikoista ei vastaa tuotteen tai palvelun ostaja vaan koko yhteiskunta eivätkä ne sen vuoksi sovellu yllä määritellyiksi myöntämiskriteereiksi (katso 3.1). Komissio huomauttaa tässä yhteydessä, että hankintaviranomaisilla on mahdollisuus määritellä sopimuksen sisältö tai asettaa sopimuksen täytäntöön panemiseen liittyviä ehtoja ja sisällyttää näihin tarjouspyyntömenettelyn vaiheisiin ympäristönsuojelulliset preferenssinsä, jotka liittyvät mahdollisesti syntyviin ulkoisiin kuluihin.

Vain erikoistapauksissa, esimerkiksi silloin kun ulkoiset kustannukset johtuvat sopimuksen täytäntöönpanosta ja ne tulevat samalla suoraan kyseisen tuotteen tai palvelun ostajan maksettaviksi, nämä kustannukset voitaisiin ottaa huomioon.

Tällaisissa tapauksissa hankintaviranomaisten tulisi varoa soveltamasta järjestelmiä, jotka voivat johtaa suosimiseen tai piilosyrjintään. Toistaiseksi ei ole olemassa yhtenäistä järjestelmää ulkoisten seikkojen luokittelulle ja taloudelliselle arvioinnille. Unionissa suoritetaan kuitenkin selvitystyötä, joka tähtää kuljetusalan ulkoisia kustannuksia koskevien taloudellisten arviointimenetelmien yhtenäistämiseen, joka voisi aikanaan, kun tämä lähestymistapa omaksutaan, poistaa syrjintävaaran.

3.4 Muut perusteet

Tämä käsite on Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön luoma⁽⁵⁴⁾.

Käsite esiintyi ensimmäisen kerran asiassa 31/87, jolloin tuomioistuin totesi, että sellaiset perusteet (kuten pitkäaikaisyöttömien palkkaaminen) eivät liity mitenkään ehdokkaan taloudellisen ja rahoituksellisen sopivuuden sekä teknisen osamisen ja kelpoisuuden tarkistamiseen eivätkä liioin direktiivin 9 artiklassa lueltuihin myöntämisperusteisiin. Tuomioistuin totesi vielä, että nämä perusteet ovat kuitenkin julkisia hankintoja koskevien direktiivien mukaisia, jos ne ovat kaikkien asiaankuuluvien yhteisön oikeusperiaatteiden mukaisia.

Asiassa C-225/98 tuomioistuin totesi⁽⁵⁵⁾, että sopimuksen myöntävät viranomaiset saattoivat soveltaa työttömyyden vastaiseen kampanjaan liittyvää ehtoa, mikäli ehto oli yhteisön kaikkien perusperiaatteiden mukainen, mutta vain siinä tapauksessa, että viranomaisten oli harkittava kahden tai useamman taloudellisesti samanarvoisen tarjouksen paremmuutta. Kyseistä ehtoa saatettiin soveltaa lisäperusteena, sen jälkeen kun tarjouksia oli verrattu puhtaasti taloudelliselta näkökannalta. Työttömyyden vastaisen kampanjan osalta tuomioistuin lausui selvästi, ettei mainitulla perusteella saa olla suoraa tai epäsuoraa vaikutusta yhteisön muista jäsenvaltioista tuleviin tarjoajiin ja että peruste on nimenomaisesti mainittava tarjousilmoituksessa, jotta potentiaaliset toimeksisaajat voivat varmistua kyseisen ehdon olemassaolosta.

Edellä mainittua voitaisiin yhtä lailla soveltaa ympäristönsuojeluun tai sen tasoon liittyviin ehtoihin.

4 SOPIMUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Hankintaviranomaiset voivat määritellä (yksityiskohtaiset) sopimuslausekkeet, jotka liittyvät sopimuksen täytäntöönpanotapaan. Sopimuslausekkeet eivät saa olla (peiteltynä) teknisiä eritelmiä, valintaperusteita tai sopimuksen tekemisen perusteita. Ne liittyvät pelkästään itse sopimuksen täytäntöönpanoon. Tämä tarkoittaa sitä, että jokaisen hakijan on kyettävä toteuttamaan nämä lausekkeet, jos sopimus tehdään sen kanssa. Avoimuuden vuoksi sopimuslausekkeet olisi ilmoitettava kaikille hakijoille etukäteen.

Julkisia hankintoja koskevat direktiivit eivät kata sopimuslausekkeita. Sopimuslausekkeiden on noudatettava perustamissopimuksen mukaisia sääntöjä ja periaatteita, erityisesti syrjimättömyyden periaatetta.

Hankintaviranomaisilla on paljon mahdollisuuksia muotoilla sopimuslausekkeet niin, että tavoitteena on ympäristön suojeleminen.

Seuraavassa on esimerkkejä lisäehdoista, jotka vaikuttavat sopimuksen täytäntöönpanoon ja jotka täyttävät viime kädessä yleiset ympäristötavoitteet, ovat riittävän yksityiskohtaisia, noudattavat yhteisön lainsäädännön periaatteita ja ovat direktiivien mukaisia⁽⁵⁶⁾:

- tavaroiden toimittaminen tai pakkaaminen irtotavarana eikä yksittäin
- toimittajan suorittama pakkausmateriaalien ja käytettyjen tuotteiden kerääminen tai uudelleenkäyttö
- tavaroiden toimittaminen uudelleenkäytettävissä pakkauksissa
- toimittajan suorittama jätteiden keräily, kierrätys tai uudelleenkäyttö tuotteen käytön aikana tai sen jälkeen
- kemikaalien (kuten puhdistusaineiden) kuljetus ja toimittaminen tiivisteinä ja laimentaminen käyttöpaikalla.

Kysymykseen, voidaanko vaatia käytettäväksi tiettyä ympäristön kannalta järkevää kuljetusmuotoa tavaroita toimitettaessa, voidaan vastata seuraavaa: tällainen vaatimus on määriteltävä niin, että se vaikuttaa sopimuksen täytäntöönpanoon ja sen on oltava yhteisön lainsäädännön periaatteiden mukainen. Hankintaviranomainen voi siten vaatia, että toimitettavat tuotteet kuljetetaan tietyllä tavalla sillä ehdolla, että sopimukseen liittyvissä olosuhteissa tämä vaatimus ei johda syrjintään.

III JULKISIA HANKINTOJA KOSKEVIEN DIREKTIIVIEN SOVELTAMISALAAN KUULUMATTOMAT SOPIMUKSET

Julkisia hankintoja koskeviin direktiiveihin perustuvat ja edellisissä luvuissa esitetyt yksityiskohtaiset säännöt eivät päde sopimuksiin, jotka eivät kuulu julkisia hankintoja koskevien direktiivien soveltamisalaan.

Yhteisön lainsäädäntö jättää jäsenvaltioille valtuudet päättää siitä, sovelletaanko julkisia hankintoja koskevien direktiivien soveltamisalaan kuulumattomiin julkisiin hankintoihin kansallisia hankintasääntöjä vai ei.

Perustamissopimuksen ja yhteisön lainsäädännön asettamissa rajoissa jäsenvaltiot voivat vapaasti laatia kansallista lainsäädäntöä. Siksi riippuu kansallisesta lainsäädännöstä, voiko ja pitääkö julkisten hankintojen päämääränä olla muu kuin julkisia hankintoja koskevien direktiivien mukainen tavoite saada ”paras vastine rahoille”.

Kun määritellään tällaisen sopimuksen kohdetta, voidaan asettaa monenlaisia vaatimuksia ja ehtoja, vaikka näillä ei ehkä olisikaan suoraa yhteyttä sopimuksen kohteeseen. Näidenkin vaatimusten ja ehtojen on tietenkin oltava perustamissopimuksen sääntöjen ja siitä johtuvien periaatteiden mukaisia. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että kansalliseen lainsäädäntöön viittaavien lausekkeiden sisällyttäminen tarjouspyyntöön voi aiheuttaa sen, että toimijat, jotka tuottavat kansallisia standardeja vastaaviksi tai tiettyä alkuperää oleviksi vahvistettuja tuotteita, pidättyvät tarjouksen tekemisestä⁽³⁷⁾. Toimenpide, jolla toisen jäsenvaltion kansalaiseen sovelletaan tiukempia sääntöjä kuin säännöt asettavan jäsenvaltion kansalaiseen tai jolla hänet asetetaan lainsäädännöllisesti tai käytännössä jälkimmäistä epäedullisempaan asemaan, voi olla perustamissopimuksen tavaroiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevien sääntöjen vastainen.

Ehdokkaiden kelpoisuuden osalta hankintaviranomaiset voivat vapaasti asettaa vaatimuksia ja määritellä ehtoja, jotka ovat tiukempia kuin mikä olisi mahdollista julkisia hankintoja koskevien direktiivien mukaisesti. Perusteiden ei tarvitse rajoittua ehdokkaan luottokelpoisuuteen ja taloudelliseen tilanteeseen tai tämän tekniseen suorituskykyyn. Kelpoisuusehtojen on tietenkin oltava yhteisön lainsäädännön ja sen periaatteiden, varsinkin palveluiden tarjoamisen vapauteen liittyvien periaatteiden (syrjimättömyys, vastavuoroinen tunnustaminen) mukaisia.

Hankintaviranomainen voi vapaasti määritellä sopimuksen tekemisen perusteet, kunhan perustamissopimuksen ja yhteisön lainsäädännön periaatteita noudatetaan ja perusteet ovat objektiivisia, avoimia ja syrjimättömiä.

Se, noudatetaanko perustamissopimuksen sääntöjä ja yhteisön lainsäädännön periaatteita, ratkaistaan tapauskohtaisessa arvioinnissa.

⁽¹⁾ Neuvoston direktiivi 71/305/ETY julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta, korvattu neuvoston direktiivillä 93/37/ETY, muutettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/52/EY.

Neuvoston direktiivi 77/62/ETY julkisia tavaranhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta, korvattu neuvoston direktiivillä 93/36/ETY, muutettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/52/EY.

Neuvoston direktiivi 92/50/ETY julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta, muutettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/52/EY.

Neuvoston direktiivi 93/38/ETY vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alan hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta, muutettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/04/EY.

⁽²⁾ Euroopan yhteisön perustamissopimuksen konsolidoidun toisinnon 6 artiklan mukaan ”Ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset on sisällytettävä 3 artiklassa tarkoitettun yhteisön politiikan ja toiminnan määrittelyyn ja toteuttamiseen, erityisesti kestävän kehityksen edistämiseksi”.

⁽³⁾ Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle kuudennesta ympäristöä koskevasta Euroopan yhteisön toimintaohjelmasta ”Ympäristö 2010: Tulevaisuutemme valinta”, hyväksytty 24.1.2001, KOM(2001) 31 lopullinen.

- (4) Komission tiedonanto: "Kestävä kehitys Euroopassa paremman maailman vuoksi: Kestävää kehitystä koskeva Euroopan unionin strategia". Komission ehdotus Göteborgin Eurooppa-neuvostolle; KOM(2001) 264 lopullinen, annettu 15.05.2001.
- (5) Hyväksytty komissiossa 8.6.1999; KOM(1999) 263 lopullinen, s. 4.
- (6) Komission tiedonanto julkisista hankinnoista Euroopan yhteisössä, hyväksytty 11.3.1998; KOM(1998) 143 lopullinen.
- (7) Komission tiedonanto yhdennestä tuotepolitiikasta, hyväksytty 7.2.2001 – KOM(2001) 68 lopullinen.
- (8) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi julkisia tavara- ja palveluhankintoja sekä julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekemennettelyjen yhteensovittamisesta, 53 artikla, (KOM(2000) 275 lopullinen, 10.5.2000), sekä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen alan hankintoja koskevien sopimusten tekemennettelyjen yhteensovittamisesta, 54 artikla, (KOM(2000) 276 lopullinen, 10.5.2000).
- (9) Esimerkiksi velvoite tehdä ympäristövaikutusten arviointi tiettyjen töiden osalta, ks. alaviite 11.
- (10) Muutamat kansalliset viranomaiset ovat jo antaneet hankintaviranomaisilleen ohjeita "kestävästä rakentamisesta".
- (11) Esimerkkejä ovat Öresundin siltatyömaa ja Vasco de Gama -silta Lissabonissa.
- (12) Direktiivin 85/337/ETY (EYVL L 175, 5.7.1985, s. 40), muutettu direktiivillä 97/11/ETY (EYVL L 73, 14.3.1997, s. 5), kattamat hankkeet.
- (13) Hankintaviranomaisilla on mahdollisuus joko määrätä etukäteen valittu ratkaisu tai välttää sellaisten vaatimusten asettamista, jotka saisivat toimeksisaajat tarjoamaan tuotteita, joiden tuotantoprosessi aiheuttaisi enemmän ympäristöhaittoja. He voisivat vaatia esimerkiksi valkaisuamman kierrätyspaperin käyttöä.
- (14) KOM(1999) 263 lopullinen, 8.6.1999, s. 8.
- (15) Poikkeuksena ovat ne hankintayksiköt, jotka kuuluvat julkisia palveluja koskevan direktiivin soveltamisalaan (direktiivi 93/38/ETY), mutta ovat kuitenkin yksityisiä elimiä.
- (16) Nämä ovat teknisiä määräyksiä, joiden noudattaminen on pakollista lakien tai asetusten nojalla tuotteen saattamiseksi markkinoille tai sen käyttämiseksi.
- (17) Katso tämän tiedonannon liitteet.
- (18) Komissio tukee Euroopan standardointielimiä ympäristönäkökohtien sisällyttämisessä standardointiprosessiin.
- (19) Julkisia hankintoja koskevassa sopimuksessa mainitaan nimenomaan tuotantoprosessi teknistä eritelmaa koskevassa määritelmässä.
- (20) Katso esimerkiksi direktiivin 93/36 EY 8 artiklan 6 kohta.
- (21) Hankintaviranomaiset voivat esimerkiksi käyttää luonnonmukaisesti kasvatettujen elintarvikkeiden kuvaukseensa maataloustuotteiden luonnonmukaisesta tuotantotavasta ja siihen viittaavista merkinnöistä maataloustuotteissa ja elintarvikkeissa 24 kesäkuuta annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2092/91 säädettyjä teknisiä eritelmiä (EYVL L 198, 22.7.1991, s. 1).
- (22) Ne eivät voi määrätä, että vihreän energian tuottaminen koskisi vain tuulienergiaa; vesi- ja aurinkoenergiaa voidaan myös käyttää vihreän energian tuottamiseen, ja teknisissä määräyksissä tulisi siten todeta, että vihreää energiaa tuotetaan käyttämällä uusiutuvia energianlähteitä.
- (23) Esimerkiksi kierrätyspaperin käyttö toimistoissa, tiettyjen jätteenpoistomenetelmien käyttö toimeksisaajien toimitiloissa, tiettyjen työntekijäryhmien palkkaaminen (etniset ryhmät, vammaiset, naiset).
- (24) Euroopan ympäristömerkkijärjestelmästä säädettiin ensimmäisen kerran 23 päivänä maaliskuuta 1992 yhteisön ekotuotemerkin myöntämisyjärjestelmästä annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 880/92 (EYVL L 99, 11.4.1992, s. 1). Tämä asetus on kumottu ja korvattu tarkistetusta yhteisön ympäristömerkin myöntämisyjärjestelmästä 17 päivänä heinäkuuta 2000 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1980/2000 (EYVL L 237, 21.9.2000, s. 1).
Internet-sivusto <http://europa.eu.int/comm/environment/ecolabel/prodgr.htm> sisältää luettelon kaikista tuoteryhmistä, joita varten on olemassa yhteisön ympäristömerkki tai sitä ollaan luomassa tai tarkistamassa.
- (25) Tärkeä ryhmä yksityisiä ympäristömerkkejä ovat merkit, joilla yksilöidään puutavaran olevan kestävän metsätalouden tuote.
- (26) Esimerkiksi perusteista henkilökohtaisten tietokoneiden Euroopan yhteisön ympäristömerkille määrätään ekologisista arviointiperusteista yhteisön ympäristömerkin myöntämiseksi henkilökohtaisille tietokoneille 26 helmikuuta 1999 tehdyllä komission päätöksellä (EYVL L 70, 17.3.1999, s. 46).
- (27) Euroopan yhteisön ympäristömerkkiä koskevat päätökset tehdään siinä järjestyksessä kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2000/80 säädetään, ja (moni)kansalliset ympäristömerkkipäätökset tehdään kansallisten sääntöjen mukaisessa järjestyksessä. Euroopan yhteisön ympäristömerkkiä koskevan asetuksen 10 artiklassa säädetään, että "Komission ja muiden yhteisön toimielinten sekä kansallisten viranomaisten olisi ympäristömerkillä varustettujen tuotteiden käyttöä edistääkseen näytettävä esimerkkiä silloin kun ne määrittelevät omia tuotevaatimuksiaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta yhteisön oikeuden soveltamista".
- (28) Esimerkiksi eurooppalaista, kansainvälistä tai kansallista standardia, joka kattaa myös tuotteeseen liittyvät ympäristönäkökohdat, ks. edellä kohta II 1.
- (29) Tuotteet, joilla on ympäristömerkki, muodostavat usein vain pienen osan tietyn tuotteen markkinoista. Yhteisön ympäristömerkillä varustettujen tuotteiden osuus markkinoista on yleensä alle 20 %, joskus jopa alle 5 %.
- (30) Kaikki julkisia hankintoja koskevat direktiivit mahdollistavat tarjoajien esittämien vaihtoehtojen huomioon ottamisen, mikäli ne täyttävät hankintaviranomaisten asettamat vähimmäisvaatimukset, kun sopimuksenteon perusteena on taloudellisesti edullisin tarjous. Hankintaviranomaisten on mainittava sopimusasiakirjoissa vaihtoehtoilta asetettavat vähimmäisvaatimukset sekä niiden esittämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Jos vaihtoehdot eivät ole sallittuja, niiden on ilmoitettava asiasta sopimusta koskevassa ilmoituksessa. Direktiivin 92/50/ETY 24 artikla; Direktiivin 93/36/ETY 16 artikla; direktiivin 93/37/ETY 19 artikla ja direktiivin 93/38/ETY 34 artiklan 3 kohta.
- (31) Ks. esim. direktiivin 93/36/ETY 23 artiklan 3 kohta.

- (32) Joidenkin maiden rikoslaki kattaa ns. "ekorikokset". Esimerkiksi Espanjan rikoslain 325 pykälässä (Ley orgánica n. 10/1995, 23.11.1995) säädetään, että jokainen, joka ympäristön suojelusta annettujen lakien tai muiden säännösten vastaisesti aiheuttaa tai jonka toimet suoraan tai epäsuorasti saavat aikaan päästöjä, säteilyä, kaivauksia, liettymistä, melua tai ääntä tai päästöjä ilmakehään, maaperään, maalle, mereen tai pohjaveteen, mukaan luettuna rajatylittävät vaikutukset, tai joka harjoittaa vedenottoa, joka voi vakavasti järkyttää luonnon tasapainoa, voidaan tuomita vankeuteen vähintään kuudeksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi tai sakkoihin vähintään kahdeksan ja enintään kahdenkymmenen kuukauden ajalta ja menettämään oikeutensa harjoittaa ammattia tai tointa vähintään yhdeksi ja enintään kolmeksi vuodeksi. Jos toiminnasta aiheutuu vakavaa vaaraa ihmisen terveydelle, vankeuden pituus määrätään seuraamusasteikon yläpäästä.
- (33) Komission ehdotuksessa kaavailut teot, jotka ainakin on katsottava ympäristörikoksiksi, eivät estäisi jäsenvaltioita säätämästä muista rikoksista ja/tai muita sanktioita vieläkin ankarampina suojaustoimenpiteinä (EY:n perustamissopimuksen 176 artikla).
- (34) Hankintoja ja järjestäytyneitä rikollisuutta käsitelleen Falcone-tutkimuksen loppuraportti: Final Report on the Falcone Study on procurement and organised crime (1998) – Volume I: 24.05.1999 – Institute of Advanced Legal Studies – University of London.
- (35) Asia 76/81 *Transporoute et travaux v. Ministère des travaux public*, tuomio 10.2.1982; kok. 1982, s. 417.
- (36) Palveluhankintoja koskevassa direktiivissä (92/50/ETY) todetaan nimenomaan, että vaatimukset on määriteltävä suoritettavien palvelujen luonteen, määrän ja käyttötarkoituksen mukaan.
- (37) Asia 31/87 *Gebroeders Beentjes bv v. Alankomaiden valtio*, tuomio 20.9.1988; ratkaisuehdotus, kohta 35, kok. 1988, s. 4635.
- (38) Ympäristöasioita koskevasta hallinta- ja auditointijärjestelmästä säädettiin ensimmäisen kerran 29 päivänä kesäkuuta 1993 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1836/93 (EYVL L 168). Asetusta on tarkistettu ja se on korvattu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 761/2001 organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta ympäristöasioita koskevaan yhteisön hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä).
- (39) Luettelo rekisteröidyistä toimipaikoista on julkaistu myös Internetissä osoitteessa <http://europa.eu.int/comm/environment/emas>. Vuoden 2001 alussa EU:ssa oli yli 3 000 rekisteröityä toimipaikkaa.
- (40) Ks. edellä oleva kohta 2.2: a) selvitys työkaluista, laiteista ja teknisistä välineistä, jotka ehdokkaalla on käytettävissään sopimuksen täytäntöönpanoa varten, b) selvitys tavarantoimittajan teknisistä välineistä, laadunvarmistustoimenpiteistä ja tutkimusmahdollisuuksista, c) selvitys teknisistä asiantuntijoista tai teknisistä toimielimistä (sekä yritykseen kuuluvista että sen ulkopuolisista) joita ehdokas voi käyttää sopimusta täytäntöön pantaessa ja erityisesti niistä, jotka vastaavat laadunvalvonnasta.
- (41) Hintaa, toimitusaikaa, toimitusjaksoa, valmistusjaksoa, käyttökustannukset, kustannustehokkuus, laatu, tavaroiden tai palvelujen esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet, myynnin jälkeinen palvelu, tekninen tuki, kannattavuus, tekniset ansiot.
- (42) Asia C-380/98: *The Queen and HM Treasury, ex parte: University of Cambridge*, päätös 3.10.2000; ennakkopäätös menettely (kok. 2001, I-8035) ja asia C-237/99 *komissio v. Ranska (HLM)* 1.2.2001 annettu tuomio, (ei vielä julkaistu).
- (43) Asia 31/87 *Gebroeders Beentjes (ks. edellä)* – julkisasiamiehen ratkaisuehdotus.
- (44) Asia 31/87 *Gebroeders Beentjes (ks. edellä)* – kohta 27.
- (45) Ks. esim. direktiivin 93/36/ETY 26 artiklan 1 kohdan b alakohta "eri perusteita sopimuksen mukaan".
- (46) Nimenomainen viittaus ympäristönäkökohtiin tehdään ehdotuksessa julkisia hankintoja koskevien direktiivien muuttamiseksi, jonka komissio hyväksyi 10. toukokuuta 2000 ja jossa ympäristönäkökohdat mainitaan perusteena, jota voidaan käyttää valittaessa taloudellisesti edullisinta tarjousta (ks. alaviite 8).
- (47) Ympäristömerkille asetettuja perusteita voidaan käyttää määrittelemään taloudellisesti edullisin tarjous silloin, kun ne täyttävät tässä osassa mainitut ehdot.
- (48) Asia C-513/99 (*Stagecoach Finland Oy Ab, aiemmin Oy Swebus Finland Ab, Espoo*), ennakkopäätöspyyntö. EYVL C 102, 8.4.2000, s. 10.
- (49) Vihreä kirja: julkiset hankinnat Euroopan unionissa: tulevaisuuden kysymyksiä, hyväksytty komissiossa 27.11.1996; KOM(1996) 583 lopullinen.
- (50) Komission tiedonanto "Julkiset hankinnat Euroopan unionissa", hyväksytty komissiossa 11.3.1998, KOM(1998) 143 lopullinen.
- (51) Yleensä nämä vaiheet ovat seuraavat, ei välttämättä tässä järjestyksessä: tuotteen suunnittelu, materiaalien hankinta, tuotanto, kuljetus, testaus, käyttö, poistaminen, kierrätys.
- (52) Jos kuljetuksesta tai tuotteen testaamisesta aiheutuvat kulut maksaa toimittaja ja ne ovat mukana tuotteen hinnassa, hankintaviranomainen ei saa ottaa niitä uudestaan huomioon ja lisätä niitä toimittajalle maksettavaan hintaan.
- (53) Euroopan komissio, ympäristön pääosasto: A study on the Economic valuation of Environmental Externalities from Landfill Disposal and Incineration of Waste, Final Main Report, lokakuu 2000. s. 9.
- (54) Asia 31/87: *Gebroeders Beentjes (ks. edellä)* ja asia C-225/98 *Euroopan yhteisöjen komissio v. Ranskan tasavalta*, tuomio 26.9.2000, Nord-Pas-de-Calais Régionin ja Département du Nordin teettämät koulurakennusten rakennus ja kunnostustyöt, kok. 2000, I-7445.
- (55) Katso yleiskertomus Euroopan unionin toiminnasta vuodelta 2000, kohta 1119, sivu 407.
- (56) OECD:n asiakirja ENV/EPOC/PPC(98)17REV1.
- (57) Asia 45/87, komissio v. Irlanti (*Dundalk*), tuomio 22.9.1988, kok. 1988, s. 4929 ja asia C-243/89 komissio/Tanska (*Storebaeltin yli johtava silta*), tuomio 22.6.1993, kok. 1993, s. I/3353.

LIITE I

TEKNIIKAN ALAN YHTEISET SÄÄNNÖT

Tekniikan alan yhteisistä säännöistä säädetään direktiivin 92/50/ETY (palveluhankinnat) 14 artiklassa, direktiivin 93/36/ETY (tavarahankinnat) 8 artiklassa ja direktiivin 93/37/ETY (rakennusurakat) 10 artiklassa. Vaikka kyseisten artiklojen sanamuodot eivät ole täysin yhtenevät, artiklojen määräysten sisältö on sama. Sen vuoksi direktiivin 92/50/ETY 14 artiklan teksti toistetaan alla esimerkinomaisesti.

DIREKTIIVI 92/50/ETY

IV OSASTO

Tekniikan alan yhteiset säännöt

14 artikla

1. Liitteessä II tarkoitetut tekniset eritelmät on sisällytettävä kunkin sopimuksen yleisiin asiakirjoihin tai sopimusasiakirjoihin.
2. Hankintaviranomaisten on määriteltävä tekniset eritelmät viittaamalla joko kansallisesti voimaan saatettuihin eurooppalaisiin standardeihin, eurooppalaisiin teknisiin hyväksymisiin tai yhteisiin teknisiin eritelmiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta oikeudellisesti sitovien yhteisön oikeuden mukaisten kansallisten teknisten määräysten soveltamista.
3. Hankintaviranomainen voi poiketa 2 kohdassa säädetystä, jos:
 - a) standardit, eurooppalaiset tekniset hyväksymiset tai yhteiset tekniset eritelmät eivät sisällä määräyksiä vaatimustenmukaisuuden toteamisesta tai jollei ole teknisiä keinoja, joilla voidaan tyydyttävästi todeta, vastaako tuote kyseisiä standardeja, eurooppalaisia teknisiä hyväksymisiä tai yhteisiä teknisiä eritelmiä;
 - b) edellä olevan 2 kohdan soveltaminen häiritseisi telepäätelaitteiden tyyppi hyväksynnän vastavuoroisen tunnustamisen ensimmäisestä vaiheesta 24 päivänä heinäkuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 86/361/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 91/263/ETY, tai standardoinnista tietotekniikassa ja tietoliikenteessä 22 päivänä joulukuuta 1986 tehdyn neuvoston päätöksen 87/95/ETY soveltamista taikka muiden tiettyjä palvelujen tai tuotteiden aloja koskevien yhteisön säästöjen soveltamista;
 - c) edellä tarkoitettujen standardien, eurooppalaisten teknisten hyväksymisten tai yhteisten teknisten eritelmien soveltamisen vuoksi hankintaviranomainen joutuisi hankkimaan jo käytössä olevien laitteistojen kanssa yhteensopimattomia tuotteita tai materiaaleja taikka niiden soveltaminen aiheuttaisi suhteettomia kustannuksia tai suhteettomia teknisiä vaikeuksia, kuitenkin vain osana selvästi rajattua ja kirjattua toimintaperiaatetta, jonka tavoitteena on siirtyminen tietyn ajan kuluessa eurooppalaisten standardien, eurooppalaisten teknisten hyväksymisten tai yhteisten teknisten eritelmien soveltamiseen;
 - d) hankkeessa on kyse olennaisesti uuden kehittämisestä, eikä voimassa olevien standardien, eurooppalaisten teknisten hyväksymisten tai yhteisten teknisten eritelmien soveltaminen olisi tarkoituksenmukaista.
4. Edellä 3 kohtaa soveltavien hankintaviranomaisten on aina mahdollisuuksien mukaan ilmoitettava tällaisen menettelyn perusteet joko *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistavassa tarjouspyyntöilmoituksessa tai sopimusasiakirjoissa, ja niiden on aina mainittava nämä perusteet sisäisissä asiakirjoissaan sekä pyynnöstä toimitettava asiaa koskevat tiedot jäsenvaltioille ja komissiolle.
5. Jos eurooppalaisia standardeja, eurooppalaisia teknisiä hyväksymisiä tai yhteisiä teknisiä eritelmiä ei ole, tekniset eritelmät:
 - a) on määriteltävä viittaamalla kansallisiin teknisiin eritelmiin, jotka on tunnustettu teknisestä yhdenmukaistamisesta annetuissa yhteisön direktiiveissä lueteltujen olennaisten vaatimusten mukaisiksi, noudattaen näissä direktiiveissä säädettyjä menettelyjä ja erityisesti direktiivissä 89/106/ETY;
 - b) voidaan määrittellä viittaamalla rakennusurakoiden suunnittelua, laskentamenetelmää ja toteuttamista sekä tuotteiden käyttöä koskeviin kansallisiin teknisiin eritelmiin,
 - c) voidaan määrittellä viittaamalla muihin asiakirjoihin.Tällöin on aiheellista viitata seuraavassa järjestyksessä:
 - i) kansallisesti voimaan saatettuihin hankintaviranomaisen maassa hyväksytyihin kansainvälisiin standardeihin;
 - ii) muihin hankintaviranomaisen maan kansallisiin standardeihin ja kansallisiin teknisiin hyväksymisiin;
 - iii) muihin standardeihin.

6. Jäsenvaltioiden on kiellettävä sisällyttämästä tietyn sopimuksen kohtiin teknisiä eritelmiä, joissa mainitaan tietyn valmistajan taikka tiettyä alkuperää olevia tai erityisillä menetelmillä valmistettuja tuotteita ja jotka sen vuoksi suosivat tai jättävät sopimuksen alan ulkopuolelle tiettyjä palvelujen suorittajia, jolleivät nämä eritelmit ole sopimuksen kohteen vuoksi perusteltuja. Erityisesti tavaramerkkien, patenttien, tyyppien taikka tuotteen nimenomaisen alkuperän tai tuotannon mainitseminen on kielletty. Se on kuitenkin sallittua, jos mainintaan liitetään ilmaisu "tai vastaava", kun hankintaviranomaiset eivät voi selostaa sopimuksen kohdetta tarpeeksi tarkkoilla ja kaikille asianomaisille täysin selvillä eritelmillä.

Yleishyödyllisten palvelujen sektorille on säädetty tekniikan alan yhteiset säännöt kyseisen direktiivin 18 artiklassa. Nämä säännöt eroavat direktiivien 92/50/ETY, 93/36/ETY ja direktiivin 93/37/ETY vastaavista säännöistä siinä, että ne eivät ole yhtä yksityiskohtaiset ja kattavat. Direktiivin 93/38/ETY 18 artikla toistetaan alla.

DIREKTIIVI 93/38/ETY

III OSASTO

Tekniset eritelmit ja standardit

18 artikla

1. Hankintayksiköiden on sisällytettävä tekniset eritelmit kunkin sopimuksen yleisiin asiakirjoihin tai sopimusasiakirjoihin.
2. Tekniset eritelmit on määriteltävä viittaamalla eurooppalaisiin eritelmiin, jos niitä on.
3. Jos eurooppalaisia eritelmiä ei ole, tekniset eritelmit on mahdollisuuksien mukaan määriteltävä viittaamalla muihin yhteisössä sovellettaviin standardeihin.
4. Hankintayksiköiden on määriteltävä eurooppalaisten eritelmien tai muiden standardien täydentämiseksi tarvittavat lisäeritelmit. Tällöin niiden on asetettava suoritusvaatimuksia koskevat eritelmit etusijalle suunnittelua ja selostusta koskeviin eritelmiin nähden, jolleivät hankintayksiköt pidä tällaisten eritelmien soveltamista puolueettomista syistä epätarkoituksenmukaisena sopimuksen toteuttamisen kannalta.
5. Teknisiä eritelmiä, joissa mainitaan tietyn valmistajan tai tiettyä alkuperää olevia taikka erityisen menetelmän avulla valmistettuja tuotteita ja jotka sen vuoksi suosivat tai jättävät sopimuksen alan ulkopuolelle tiettyjä yrityksiä, ei saa soveltaa, elleivät sellaiset tekniset eritelmit ole sopimuksen kohteen vuoksi välttämättömiä. Erityisesti tavaramerkkien, patenttien, tyyppien taikka nimenomaisen alkuperän tai tuotannon mainitseminen on kielletty; se on kuitenkin sallittua, jos mainintaan liitetään ilmaisu "tai vastaava", kun sopimuksen kohdetta ei muuten voida selostaa tarpeeksi tarkkoilla ja kaikille asianomaisille täysin selvillä eritelmillä.
6. Hankintayksiköt voivat poiketa 2 kohdassa säädetystä, jos:
 - a) on teknisesti mahdotonta tyydyttävästi todeta, että tuote on eurooppalaisten eritelmien mukainen;
 - b) 2 kohdan soveltaminen haittaa ensimmäisestä vaiheesta telepäätelaitteiden tyyppihyväksynnän vastavuoroisessa tunnustamisessa 24 päivänä heinäkuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 86/361/ETY tai standardoinnista tietotekniikassa ja televiestinnässä 22 päivänä joulukuuta 1986 tehdyn neuvoston päätöksen 87/95/ETY soveltamista;
 - c) mukauttaessaan olemassa olevia käytäntöjä eurooppalaisiin eritelmiin hankintayksikkö joutuisi näiden eritelmien soveltamisen vuoksi hankkimaan jo käytössä olevien laitteistojen kanssa yhteensopimattomia tavaroita tai sille aiheutuisi suhteettomia kustannuksia tai suhteettomia teknisiä vaikeuksia. Hankintayksiköt saavat soveltaa tätä poikkeusta vain noudattaessaan selvästi määriteltyä ja kirjattua toimintaperiaatetta, jolla pyritään siirtymään eurooppalaisten eritelmien soveltamiseen;
 - d) kyseinen eurooppalainen erelmä ei sovellu suunniteltuun käyttöön tai siinä ei oteta huomioon sen antamisen jälkeen tapahtunutta tekniikan kehitystä. Tätä poikkeusta soveltavien hankintayksiköiden on ilmoitettava toimivaltaiselle standardointielimelle tai muulle toimielimelle, jolla on valtuus muuttaa tätä eurooppalaista eritelmiä, perusteet, joilla ne eivät pidä eurooppalaista eritelmiä soveltuvana, sekä pyydyttävä sen muuttamista;
 - e) hankkeessa on kyse olennaisesti uuden kehittämisestä, eikä eurooppalaisten eritelmien soveltaminen olisi tarkoituksenmukaista.
7. Jäljempänä 21 artiklan 1 kohdan a alakohdan tai 21 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti julkaistavissa ilmoituksissa on oltava maininta 6 kohdan soveltamisesta.
8. Tämä artikla ei rajoita pakollisten teknisten määräysten soveltamista, jos ne ovat yhteisön oikeuden mukaisia.

LIITE II

TIETTYJEN TEKNISTEN ERITELMIEN MÄÄRITTELY

Tiettyjen teknisten eritelmien määrittely on sisällöltään sama direktiivin 92/50/ETY (palveluhankinnat) liitteessä II, direktiivin 93/36/ETY (tavarahankinnat) liitteessä III, direktiivin 93/37/ETY (rakennusurakat) liitteessä II ja direktiivin 93/38/ETY (yleishyödylliset palvelut) 1 artiklan 8–13 kohdassa, vaikka näiden määrittelyjen sanamuodot eivät ole täysin yhtenevät. Tämän vuoksi direktiivin 92/50/ETY liitteen II teksti toistetaan alla esimerkinomaisesti.

LIITE II

TIETTYJEN TEKNISTEN ERITELMIEN MÄÄRITELMÄT

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1. teknisillä eritelmillä: erityisesti tarjouskirjoihin sisältyvää teknisten vaatimusten kokonaisuutta, jossa määritellään rakennusurakalta, materiaalilta, tuotteelta tai tavarylta vaadittavat ominaisuudet ja jonka avulla rakennusurakka, materiaali, tuote tai tavara voidaan kuvailla puolueettomasti siten, että se täyttää hankintayksikön sille asettaman käyttötarkoituksen. Näihin ominaisuuksiin kuuluvat laadun tai käyttöön soveltuvuuden taso, turvallisuus, mitat, mukaan lukien materiaaliin, tuotteeseen tai tavaraan kohdistuvat vaatimukset laadunvarmistusjärjestelmän, termistön, tunnusten, testauksen ja testausmenetelmien, pakkauksen, merkitsemisen tai etiketöinnin osalta. Ne sisältävät myös sääntöjä, jotka koskevat rakennusurakoiden suunnittelua ja hinnoittelua, testausta, tarkastusta ja hyväksymistä sekä rakennusmenetelmiä tai -tekniikkaa ja kaikkia muita teknisiä edellytyksiä, jotka hankintayksikkö voi yleisten tai erityisten määräysten nojalla asettaa valmiille työlle ja siihen kuuluville materiaaleille tai osille;
2. standardilla: tunnustetun standardointielimen toistuvaa ja jatkuvaa käyttöä varten hyväksymää teknistä eritelmiä, jonka noudattaminen ei pääsääntöisesti ole pakollista;
3. eurooppalaisilla standardeilla: standardeja, jotka Euroopan standardointikomitea (CEN) tai Euroopan sähkötekniikan standardointikomitea (Cenélec) ovat yhteisten sääntöjensä mukaisesti vahvistaneet eurooppalaisiksi standardeiksi (EN) tai yhdenmukaistamisasiakirjoiksi (HD), tai jotka Euroopan telealan standardointilaitos (ETSI) on vahvistanut eurooppalaisiksi telealan standardeiksi (ETS),
4. eurooppalaisella teknisellä hyväksymisellä: tuotteen kelpoisuudesta annettua myönteistä teknistä lausuntoa, joka perustuu rakennustyössä sovellettavien olennaisten vaatimusten täyttymiseen ottaen huomioon tuotteen perusominaisuudet ja sen nimenomaiset käyttö- ja soveltamisolosuhteet. Eurooppalaisen teknisen hyväksymisen antaa jäsenvaltion tätä tarkoitusta varten hyväksymä toimielin;
5. yhteisillä teknisillä eritelmillä: *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistuja jäsenvaltioiden kesken sovitulla menetelyllä laadittuja teknisiä eritelmiä;
6. olennaisilla vaatimuksilla: turvallisuutta, terveyttä ja tiettyjä muita yleisen edun mukaisia näkökohtia koskevia vaatimuksia, jotka rakennusurakat voivat täyttää.

Komission tulkitseva tiedonanto julkisiin hankintoihin sovellettavasta yhteisön lainsäädännöstä ja mahdollisuuksista ottaa sosiaaliset näkökohdat huomioon julkisissa hankinnoissa

(2001/C 333/08)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(KOM(2001) 566 lopullinen)

YHTEENVETO

Tämän tiedonannon, joka seuraa komission tiedonantoa ”julkisista hankinnoista Euroopan Unionissa” 11.3.1998⁽¹⁾, tarkoituksena on selventää erilaisia mahdollisuuksia, joita voimassa oleva yhteisön lainsäädäntö tarjoaa sosiaalisten näkökohtien sisällyttämiseksi julkisiin hankintoihin. Tämä tiedonanto kuuluu myös niihin toimiin, joista tiedotettiin joulukuussa 2000 Nizzan Eurooppa-neuvostossa annetussa komission tiedonannossa Sosiaalipoliittinen ohjelma⁽²⁾. Ohjelma on osa yhtenäistä eurooppalaista lähestymistapaa, jolla pyritään saavuttamaan Lissabonissa luonnosteltu talouden ja yhteiskunnan uudistuminen. Erityisesti sillä pyritään varmistamaan keskinäisesti toisiaan vahvistava talous-, työllisyys- ja sosiaalipoliittikan positiivinen ja dynaaminen vuorovaikutus.

Sellaisten muiden mahdollisuuksien ja, erityisesti, käytäntöjen toteuttaminen, jotka ylittävivät nykyisen julkisia hankintoja koskevien direktiivien järjestelmän, edellyttäisi yhteisön lainsäätäjän toimia.

Kaikki sosiaalialalla voimassa olevat kansalliset säännöt sekä säännöt, joilla saatetaan yhteisön sosiaalilainsäädäntö osaksi kansallista lainsäädäntöä, sitovat hankintaviranomaisia sillä edellytyksellä, että ne ovat yhteensopivia yhteisön lainsäädännön kanssa. Tämä koskee erityisesti työntekijöiden oikeuksiin ja työoloihin liittyviä säännöksiä.

Tiettyjen sosiaalisten veloitteiden noudattamatta jättäminen voi tiettyissä tapauksissa johtaa tarjoajien poissulkemiseen hankintamenettelystä. Jäsenmaiden asiana on määritellä nämä tapaukset.

Erityisesti täytäntöönpanovaiheessa, kun sopimus on tehty, julkinen hankinta voi tarjota hankintaviranomaisille keinon kannustaa sosiaalisiin tavoitteisiin pyrkimistä. Hankintaviranomaisilla on mahdollisuus vaatia toimeksisaajaa noudattamaan sopimuslausekkeita, jotka koskevat sopimuksen toteutustapaa ja jotka ovat yhteensopivia yhteisön lainsäädännön kanssa. Nämä lausekkeet voivat käsittää toimenpiteitä tiettyjen henkilöryhmien hyväksi sekä kannustavia toimia työllisyyden alalla.

Julkisia hankintoja koskevat direktiivit tarjoavat lisäksi erilaisia mahdollisuuksia ottaa hankintojen tekomenettelyissä huomioon sosiaaliset näkökohdat, jotka liittyvät hankittaviin tuotteisiin tai toimitettaviin suoritteisiin, erityisesti määritettäessä teknisiä eritelmiä ja valintaperusteita.

Niiden hankintojen osalta, joita direktiiveissä ei tarkoiteta, julkisia hankintoja suorittavat toimijat voivat vapaasti toteuttaa sosiaalisia tavoitteita hankinnoissaan, kunhan EY:n perustamis-sopimuksen yleisiä määräyksiä ja periaatteita noudatetaan. On jäsenvaltioiden asia päättää, voivatko hankintaviranomaiset tai

pitäisikö niiden jopa pyrkiä tämänkaltaisiin tavoitteisiin julkisten hankintojen kautta.

JOHDANTO

Tämä tiedonanto seuraa 11. maaliskuuta 1998 annettua tiedonantoa julkisista hankinnoista, ja sen tarkoituksena on selventää erilaisia mahdollisuuksia, joita voimassa oleva yhteisön lainsäädäntö tarjoaa sosiaalisten näkökohtien sisällyttämiseksi julkisiin hankintoihin. Tiedonannon avulla olisi voitava sisällyttää mahdollisimman hyvin erilaiset sosiaaliset näkökohdat julkisiin hankintoihin ja siten edistää kestävästä kehityksestä, joka käsittää talouskasvun, yhteiskunnallisen kehityksen ja ympäristönsuojelun.

Julkisia hankintoja koskeva politiikka on yksi sisämarkkinapolitiikan osatekijöistä. Tässä suhteessa alaa koskevilla direktiiveillä⁽³⁾ pyritään takaamaan tavaroiden vapaan liikkuvuuden toteuttaminen sekä sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttaminen julkisten hankintojen alalla⁽⁴⁾. Näiden tavoitteiden toteuttamiseksi on sovitettava yhteen julkisten hankintasopimusten tekomenettelyjä, mikä on välttämätöntä, jotta voidaan taata julkisten hankintasopimusten tosiasiallinen ja syrjimätön kilpailuttaminen ja julkisten varojen käyttäminen optimaalisesti valitsemalla paras tarjous. Tämän politiikan avulla hankintaviranomaisten⁽⁵⁾ on voitava saavuttaa paras hintalaaatusuhde siten, että samanaikaisesti noudatetaan tiettyjä sääntöjä, jotka koskevat muun muassa ehdokkaiden valintaa objektiivisten vaatimusten mukaisesti sekä sopimuksen tekoa siten, että hinta on ainoa peruste taikka siten, että perusteena on objektiivisiin kriteereihin perustuva taloudellisesti edullisin tarjous.

Sisämarkkinapolitiikan toteuttaminen voidaan sovittaa yhteen muiden tavoitteiden, myös sosiaalipoliittikan tavoitteiden kanssa.

Eurooppalainen sosiaalipoliittikka on ollut keskeisessä asemassa rakennettaessa Euroopan taloutta yhtenäisen yhteiskuntamallin kehittämisen kautta⁽⁶⁾. Taloudellinen kehitys ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus ovat yhdessä korkeatasoisen ympäristönsuojelun ja ympäristön laadun parantamisen kanssa kestävä kehityksen toisiaan täydentäviä pilareita ja Euroopan yhdentymisprosessin keskeisiä piirteitä. Elintason kohottaminen, korkean työllisyysasteen ja sosiaaliturvan tason edistäminen, työ- ja elinolojen parantaminen sekä elämänlaadun kohottaminen ovat Euroopan unionin tavoitteita⁽⁷⁾. Sosiaalipoliittinen ohjelma, jonka Nizzassa joulukuussa 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi, on osa yhtenäistä eurooppalaista lähestymistapaa, jolla pyritään saavuttamaan Lissabonissa luonnosteltu talouden ja yhteiskunnan uudistuminen. Ohjelmalla pyritään varmistamaan talous-, työllisyys- ja sosiaalipoliittikan positiivinen ja dynaaminen vuorovaikutus ja saamaan aikaan poliittinen sopimus, jolla aktivoitaisiin kaikki keskeiset tahot toimimaan yhdessä uuden strategisen päämäärän saavuttamiseksi⁽⁸⁾.

Esimerkiksi Amsterdamin sopimuksessa asetetaan yhdeksi Euroopan unionin ensisijaisista tavoitteista se, että yhteisö pyrkii poistamaan eriarvoisuutta sekä edistämään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa kaikessa Euroopan unionin politiikassa ja toiminnassa. Sopimuksen 13 artiklassa määrätään myös kaikenlaisen syrjinnän torjumisesta ⁽⁹⁾. Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, josta annettiin juhlistavasti julistus Nizzassa, vahvistetaan EU:n tavoite sisällyttää perusoikeudet kokonaisuudessaan eri alojen politiikkaan ja toimiin ⁽¹⁰⁾.

Nyt voimassa olevat julkisia hankintoja koskevat direktiivit eivät sisällä erityisiä säännöksiä sosiaalipolitiikan tavoitteiden toteuttamisesta julkisia hankintoja koskevia sopimuksia tehtäessä ⁽¹¹⁾. Komissio katsoo kuitenkin, kuten se jo vahvisti edellä mainitussa vuoden 1998 tiedonannossa, että nykyinen julkisia hankintoja koskeva yhteisön lainsäädäntö tarjoaa laajalti erilaisia mahdollisuuksia, jotka sopivasti käytettyinä auttavat saavuttamaan halutun tavoitteen.

Tässä tiedonannossa käytetty ilmaisu ”sosiaaliset näkökohdat” kattaa hyvin erilaisia merkityksiä ja alueita. Se voi tarkoittaa toimenpiteitä, joilla taataan perusoikeuksien, yhdenvertaisen kohtelun periaatteen ja syrjimättömyysperiaatteen noudattaminen (esimerkiksi miesten ja naisten välillä), tai kansallisia sosiaalilainsäädäntöjä taikka tällä alalla sovellettavia yhteisön direktiivejä ⁽¹²⁾. Ilmaisu ”sosiaaliset näkökohdat” kattaa lisäksi etuuskohtelun (kun kyseessä on esimerkiksi heikommassa asemassa olevien tai työmarkkinoilta syrjäytyneiden henkilöiden integroiminen takaisin yhteiskuntaelämään, kannustavat toimet tai positiivinen syrjintä erityisesti työttömyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi).

Tämän tiedonannon tarkoituksena on ilmaista selvästi mahdollisuudet, jotka julkisiin hankintoihin sovellettava yhteisön lainsäädäntö tarjoaa sosiaalisten näkökohtien ottamiseksi huomioon mahdollisimman hyvin kyseisissä hankinnoissa. Tiedonannossa seurataan hankintamenettelyn eri vaiheita ja ilmaistaan selvästi kunkin vaiheen osalta, voidaanko sosiaaliset näkökohdat ottaa huomioon ja missä määrin niin voidaan tehdä.

Olisi lisäksi muistettava, että kaikissa tapauksissa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on viime kädessä tulkita yhteisön lainsäädäntöä.

Jos katsotaan, että nykyinen julkisia hankintoja koskeva lainsäädäntö ei anna riittävästi mahdollisuuksia ympäristönäkökohtien ottamiseksi huomioon, on julkisia hankintoja koskevia direktiivejä muutettava. Komission ehdotuksissa julkisia hankintoja koskevien direktiivien muuttamiseksi, tehty 10. toukokuuta 2000, mainitaan nimenomaisesti sopimuksen toteuttamista koskevat ehdot, joiden tavoitteena on heikommassa asemassa olevien ja syrjäytyneiden henkilöiden suosiminen tai työttömyyden torjuminen ⁽¹³⁾.

1. I JULKISIA HANKINTOJA KOSKEVISSA DIREKTIIVEISSÄ TARKOITETUT HANKINNAT

1.1 Hankinnan kohteen määrittely

Ensimmäinen tilaisuus sosiaalisten näkökohtien ottamiseksi huomioon julkisen hankintasopimuksen teossa on siinä vaiheessa, kun julkisia hankintoja koskevia direktiivejä ei vielä sovelleta – eli kun päätetään sopimuksen kohteesta, eli siitä, mitä viranomainen haluaa rakentaa tai hankkia. Tässä vaiheessa hankintaviranomaisilla on laajat mahdollisuudet ottaa sosiaaliset näkökohdat huomioon ja valita sosiaalisia tavoitteita vastaava tuote tai palvelu. Tämän mahdollisuuden käyttämiseen vaikuttavat suuresti hankinnan tekijän tietoisuus ja tiedot näistä kysymyksistä.

Kuten komissio toteaa tiedonannossaan julkisiin hankintoihin sovellettavasta yhteisön lainsäädännöstä ja mahdollisuuksista ottaa ympäristönäkökohdat huomioon julkisissa hankinnoissa, nämä mahdollisuudet ovat eri tyyppisten sopimusten kohdalla erilaiset ⁽¹⁴⁾. Sama koskee mahdollisuuksia ottaa huomioon sosiaalisia näkökohtia. Palveluhankintoja ja rakennusurakoita koskevien sopimusten osalta on mahdollista määrätä toteuttamistavasta, jolloin hankintaviranomaiset voivat esimerkiksi ottaa huomioon sosiaaliset näkökohdat. Tavaranhankintoja koskevat sopimukset koskevat yleensä lopputuotteen hankkimista. Tällöin mahdollisuudet sosiaalisten näkökohtien huomioon ottamiseen ovat pienemmät. Hankintaviranomainen voi esimerkiksi päättää hankkia tavaroita tai palveluja, jotka vastaavat tietyn henkilöryhmän, muun muassa huono-osaisten tai syrjäytyneiden, erityistarpeita ⁽¹⁵⁾. Tässä suhteessa olisi huomattava, että palveluhankinnat, joilla on sosiaalinen tarkoitus, koskevat useimmissa tapauksissa palveluja direktiivin 92/50/ETY liitteen I B tai direktiivin 93/38/ETY liitteen XVI B mukaisessa merkityksessä, eikä niihin siten sovelleta direktiivien yksityiskohtaisia menettelysääntöjä, muun muassa valintaperusteita ja sopimuksen tekemisen perusteita koskevia sääntöjä ⁽¹⁶⁾ (ks. jäljempänä osa II, viimeinen kappale).

Mikäli on olemassa erilaisia ratkaisuja vastauksena hankintaviranomaisen tarpeisiin, tällä on vapaus määritellä sopimusteitse sellainen hankinnan kohde, jota tämä pitää parhaiten sosiaalisia painotuksiaan vastaavana, sama koskee myös vaihtoehtojen käyttämistä (katso jäljempänä osa 1.2).

Mainittu vapaus ei ole kuitenkaan täysin rajaton. Hankintaviranomaisen on hallinnollisena elimenä aina noudatettava yhteisön lainsäädännön yleisiä sääntöjä ja periaatteita, tarkemmin sanoen tavaroiden vapaan liikkuvuuden ja palvelujen tarjoamisen vapauden periaatetta, joista määrätään EY:n perustamis-sopimuksen 28–30 (ent. 30–36) artiklassa ja 43–55 (ent. 52–66) artiklassa ⁽¹⁷⁾.

Tähän sisältyy, että julkisen sopimuksen kohdetta ei voida määrittellä niin, että mahdollisuus sopimuksen saamiseen rajoitettaisiin vain kotimaisiin yrityksiin muista jäsenvaltioista olevien tarjoajien vahingoksi.

Nykyinen sosiaalialaan liittyvä tai muu yhteisön lainsäädäntö tai yhteisön lainsäädännön kanssa yhteensopiva kansallinen lainsäädäntö voi hyvinkin rajoittaa tätä valinnanvapautta tai vaikuttaa näiden päätösten tekoon.

Yleisesti ottaen jokainen hankintaviranomainen voi hankittavaksi tulevia tavaroita tai palveluja määritellesään päättää hankkia tavaroita, palveluja tai urakkasuorituksia, jotka vastaavat sen sosiaalisia tavoitteita, mukaan luettuna vaihtoehdot, edellyttäen, että tämä päätös ei rajaa muiden jäsenvaltioiden tarjoajia kyseisen sopimuksen ulkopuolelle.

Joka tapauksessa se, että hankinta on tarkoitettu "sosiaaliseen" käyttöön (esimerkiksi koulun, sairaalan tai vanhainkodin rakentaminen), ei aiheuta erityisiä ongelmia julkisia hankintoja koskevien direkttiivien näkökulmasta, koska tällaiset sopimukset on tehtävä kyseisten direkttiivien mukaisesti, jos ne kuuluvat niiden soveltamisalaan.

Hankintaviranomaisen suorittaman hankinnan kohde ilmoitetaan teknisissä eritelmissä.

1.2 Tekniset eritelmit

Kuten komissio on jo selvittänyt edellä mainitussa tiedonannossaan ympäristönäkökohtien huomioon ottamisesta julkisissa hankinnoissa⁽¹⁸⁾, julkisia hankintoja koskevissa direkttiiveissä⁽¹⁹⁾ on joukko teknisiä määräyksiä koskevia säännöksiä, joiden mukaan tekniset eritelmit, joiden mukaisia tavaroiden, palvelujen ja rakennusurakoiden on oltava, on sisällytettävä kunkin hankinnan yleisiin asiakirjoihin tai sopimusasiakirjoihin.

Julkisia hankintoja koskevien direkttiivien mukaan hankintaviranomaiset voivat määrätä teknisistä eritelmistä, joissa määritellään tarkemmin hankinnan kohde, kunhan nämä määrittelyt tehdään direkttiiveissä tarkoitettujen viitteiden mukaisesti eikä niiden seurauksena suljeta pois eikä suosita tarjoajia⁽²⁰⁾.

Edellä mainitussa tiedonannossa komissio täsmentää, että julkisia hankintoja koskevien direkttiivien teknisiä eritelmiä koskevia säännöksiä on sovellettava sanotun kuitenkaan rajoittamatta pakollisia kansallisia teknisiä määräyksiä, jotka ovat yhteensopivia yhteisön lainsäädännön kanssa⁽²¹⁾. Ne voivat olla esimerkiksi vaatimuksia, jotka koskevat tuoteturvallisuutta, työsuojelua ja työterveyttä tai vammaisten pääsyä tiettyihin rakennuksiin taikka julkisiin liikennevälineisiin (esimerkiksi pääsyyn liittyviä määräyksiä, jotka koskevat käytävien ja ovien leveyttä, soveltuvia WC-tiloja, luiskia jne.) tai tiettyjä tavaroita tai palveluja (esimerkiksi tietotekniikan alalla)⁽²²⁾.

Siten esimerkiksi rakennusurakoiden osalta hankintaviranomaiset voivat olla velvollisia noudattamaan direkttiivin 92/57/ETY säännöksiä, jotka koskevat turvallisuutta ja terveyttä rakennustyömailla⁽²³⁾. Kyseisellä direkttiivillä on vaikutuksia rakennustyömaiden teknisiin järjestelyihin. Sen vaatimukset voidaan ilmaista sopimusasiakirjoissa yksittäistä hankintaa koskevilla teknisillä kuvauksilla, joiden tavoitteena on taata työntekijöiden sekä kolmansien osapuolien terveys ja turvallisuus rakennustyömaalla. Nämä voivat käsittää toimenpiteitä työtapaturmien ehkäisemiseksi, kuten vaarallisten aineiden merkintä ja varastointi taikka ajoneuvojen liikkumista osoittavat kartat.

Näihin eritelmiin sisällytetään sosiaalialan säädökset, mutta niiden lisäksi on sosiaalisiin kysymyksiin liittyviä teknisiä eritelmiä, joiden avulla kuvataan objektiivisesti tavara tai palvelu⁽²⁴⁾.

Hankintaviranomaiset voivat muun muassa edellyttää, että pyydetyt tuotteet valmistetaan tietyn tuotantomenetelmän mukaisesti, jos se erottaa tuotteen muista kilpailevista tuotteista ja vastaa hankintaviranomaisen tarpeita⁽²⁵⁾. Siltä osin kuin on kyse "sosiaalisen vastuun merkin" käytöstä, joka liittyy yrityksen "sosiaaliseen" suorituskykyyn, katso tämän tiedonannon kohta 1.3.2⁽²⁶⁾.

Lisäksi hankintaviranomaiset voivat ottaa huomioon esitetyt vaihtoehdot⁽²⁷⁾. Niiden avulla hankintaviranomaiset voivat valita vaihtoehdon, joka vastaa parhaiten niiden taloudellisia ja sosiaalisia vaatimuksia ja samalla sopimusasiakirjoissa edellytetyjä vähimmäisvaatimuksia. Nämä vaihtoehdot voivat esimerkiksi liittyä erilaisiin teknisiin ratkaisuihin, jotka koskevat tuotteen ergonomisuutta tai joiden tarkoituksena on taata vammaisille mahdollisuus käyttää tiettyjä välineitä tai palveluja, myös online-, sähköisiä tai tietoteknisiä palveluja ja välineitä.

1.3 Ehdokkaiden ja tarjoajien valinta

Direktiiveissä on pääasiassa kahteen ryhmään kuuluvia valintasääntöjä.

Direktiivit sisältävät toisaalta tyhjentyvän luettelon tapauksista, joissa ehdokkaan tai tarjoajan henkilökohtainen tilanne voi johtaa tämän poissulkemiseen hankintamenettelystä. Näitä ovat erityisesti konkurssi, tuomio lainvastaisesta teosta, vakava virhe ammattitoiminnassa tai pakollisten verojen ja sosiaaliturvamaksujen maksamatta jättäminen. Poissulkemisen syytä on tulkittava tiukasti. Poissulkemista koskevien säännösten soveltaminen on kuitenkin valinnaista hankintaviranomaisille.

Toisaalta direktiiveissä säädetään, että tarjoajien tai ehdokkaiden soveltuvuuden tarkastaminen suhteessa hankintaan osallistumiseen tai tarjouksen tekemiseen on suoritettava sellaisin perustein, jotka liittyvät niiden luottokelpoisuuteen, taloudelliseen tilanteeseen tai tekniseen suorituskykyyn⁽²⁸⁾. Direktiiveissä luettellaan tyhjentyvästi ja velvoittavasti laadulliset valintaperusteet, eli luottokelpoisuus, taloudellinen tilanne ja tekninen suorituskyky, joiden perusteella ehdokkaat tai tarjoajat voidaan valita⁽²⁹⁾. Tästä seuraa, että direktiiveissä säädetyistä valintaperusteista poikkeavat valintaperusteet eivät ole voimassa olevien direkttiivien mukaisia.

Edellä mainitussa asiassa Beentjes yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että pitkäaikaistyöttömien palkkaamista koskevalla ehdolla ei ollut yhteyttä tarjoajien soveltuvuuden arviointiin, joka tapahtuu näiden luottokelpoisuuden, taloudellisen tilanteen ja teknisen suorituskyvyn perusteella (tuomion 28 kohta) ⁽³⁰⁾. Komissio huomauttaa tässä yhteydessä, että hankintaviranomaisilla on mahdollisuus asettaa sopimuksen täytäntöön panemiseen liittyviä ehtoja ja sisällyttää tähän tarjouspyyntömenettelyn vaiheeseen ehto, joka koskee pitkäaikaistyöttömien palkkaamista (katso jäljempänä kohta 1.6).

Taloudellisen tilanteen ja luottokelpoisuuden osalta direktiiveissä säädetään useista viiteasiakirjoista, joilla voidaan osoittaa ehdokkaiden tai tarjoajien suorituskyky tietyn hankinnan osalta. Luettelo näistä ei ole rajoittava. Kuitenkin hankintaviranomaisilla on oikeus vaatia ainoastaan sellaisia muita asiakirjoja, joilla voidaan todistaa tarjoajien luottokelpoisuus ja taloudellinen tilanne tietyn sopimuksen puitteissa ⁽³¹⁾. Niihin viiteasiakirjoihin, joita nykyisin voidaan pyytää tarjoajien luottokelpoisuuden ja taloudellisen tilanteen arvioimiseksi, ei sisälly sosiaalisiin seikkoihin liittyviä viiteasiakirjoja.

Mitä tulee teknisen suorituskyvyn osoittamiseen, direktiivien sääntöjen perusteella voidaan jossakin määrin ottaa huomioon sosiaalisia näkökohtia. Säännöissä annetut mahdollisuudet esitetään jäljempänä (katso kohta 1.3.2).

Direktiiveissä säädetään ⁽³²⁾, että ehdokkaan luottokelpoisuuden ja taloudellisen tilanteen ja teknisen suorituskyvyn todistamiseksi vaadittavien tietojen laajuus on suhteutettava sopimuksen kohteeseen.

”Erityisaloilla” hankintaviranomaisten harkintavalta on tältä osin laajempi, koska direktiivin 93/38/ETY 31 artiklan 1 kohdassa edellytetään ainoastaan noudatettavaksi ennalta laadittuja ”puolueettomia sääntöjä ja arviointiperusteita”, joiden on oltava niistä kiinnostuneiden ehdokkaiden tai tarjoajien saatavilla.

1.3.1 Ehdokkaiden tai tarjoajien poissulkeminen sosiaalilainsäädännön noudattamatta jättämisen perusteella

Edellä mainitussa vuoden 1998 tiedonannossaan komissio totesi voimassa olevien julkisia hankintoja koskevien direktiivien mahdollistavan valintavaiheessa sellaisten ehdokkaiden tai tarjoajien poissulkemisen tarjousmenettelystä, ”jotka toimivat kansallisen sosiaalisia tavoitteita edistävän lainsäädännön vastaisesti, mukaan lukien tasa-arvon edistämistä koskevat säännökset”.

Direktiivit antavat todellakin mahdollisuuden toisaalta sellaisen tarjoajan poissulkemiseen, joka ”on laiminlyönyt velvollisuutensa suorittaa sen valtion, johon tavarantoimittaja on sijoittautunut, tai sen valtion, jossa hankintaviranomainen on, lainsäädännön mukaisia sosiaaliturvamaksuja” ⁽³³⁾.

Toisaalta taas direktiivit antavat mahdollisuuden sellaisen tarjoajan poissulkemiseen, joka ”on tuomittu lainvoimaisella päätöksellä ammattinsa harjoittamiseen liittyvästä lainvastaisesta teosta” tai joka ”on ammattitoiminnassaan syyllistynyt vakavaan virheeseen, jonka hankintaviranomaiset voivat näyttää toteen” ⁽³⁴⁾.

Tarjoaja, joka on tuomittu lainvoimaisella päätöksellä kansallisen lainsäädännön vastaisesta menettelystä, joka koskee esimerkiksi laittoman työn kieltä, voidaan jättää julkista hankintaa koskevan sopimuskentekomenettelyn ulkopuolelle edellä mainittujen säännösten mukaisesti ⁽³⁵⁾.

Direktiiveissä annetaan lisäksi niiden jäsenvaltioiden hankintaviranomaisille, jotka ovat hyväksyneet kansalliseen lainsäädäntönsä tämäsuoventaisia säännöksiä, mahdollisuus jättää julkista hankintaa koskevan sopimuskentekomenettelyn ulkopuolelle sellainen ehdokas tai tarjoaja, joka ei ole noudattanut kyseisen lainsäädännön säännöksiä.

Sellaiset tilanteet ovat siis mahdollisia, joissa voidaan sulkea pois tarjoajia, jotka ovat toimineet sosiaalialan lainsäädännön vastaisesti. Tällainen rikkomus olisi ammattitoiminnassa tapahtunut vakava virhe tai ammatin harjoittamiseen liittyvä lainvastainen teko. Nämä poissulkemislausekkeet voivat, esimerkiksi, käsittää yhdenvertaista kohtelua tai terveyttä ja turvallisuutta koskevien taikka tiettyjen henkilöryhmien hyväksi annettujen säännösten rikkomisen ⁽³⁶⁾. Hankintaviranomainen voi esimerkiksi sulkea pois kansallisen tarjoajan, joka ei ole toteuttanut hankintaviranomaisen valtion kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä toimenpiteitä yhdenvertaisten mahdollisuuksien edistämiseksi, sillä edellytyksellä, että tällaisen lainsäädännön noudattamatta jättäminen muodostaa kyseisessä jäsenvaltiossa vakavan virheen.

Käsitettä ”vakava virhe” ei ole sellaisenaan vielä määritelty yhteisön lainsäädännössä eikä oikeuskäytännössä, ⁽³⁷⁾ ja siksi jäsenvaltioiden on itse määriteltävä tämä käsite kansallisessa lainsäädännössä sekä ratkaistava, muodostaako tiettyjen sosiaalialan velvoitteiden rikkominen vakavan virheen ammattitoiminnassa.

1.3.2 Sosiaalisten näkökohtien huomioon ottaminen ehdokkaiden tai tarjoajien teknistä suorituskykyä arvioitaessa

Julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä määritetään keinot, joilla ehdokkaan tai tarjoajan tekninen suorituskyky voidaan todistaa. Niissä on tyhjentävä luettelo viiteasiakirjoista tai todistuskeinoista, jotka ehdokkaita tai tarjoajia voidaan vaatia toimittamaan teknisen soveltuvuuden todistamiseksi kyseisen hankinnan luonteeseen, laajuuteen ja tavoitteen kannalta ⁽³⁸⁾. Jokaisen hankintaviranomaisen määräämän vaatimuksen, joka liittyy ehdokkaan tai tarjoajan tekniseen suorituskykyyn, on oltava lueteltu direktiiveissä.

Valintavaiheen tarkoituksena on tunnistaa ne tarjoajat, joiden hankintaviranomainen katsoo kykenevän toteuttamaan kyseisen hankinnan. Siksi eri vaatimusten on liityttävä suoraan kyseisen hankinnan kohteeseen ⁽³⁹⁾.

Valintamenettelyn tässä vaiheessa hankintaviranomaisella on mahdollisuus vaatia viiteasiakirjoja, jotka koskevat tarjoajien kokemusta ja ammattitaitoa ⁽⁴⁰⁾. Hankintaviranomainen voi esimerkiksi tarkistaa yrityksen henkilöstön kokoonpanon ja joh-toportaan, teknisen laitteiston ja laadunvarmistusjärjestelmän varmistuakseen siitä, että kyseisellä yrityksellä on riittävästi ammattitaitoisia henkilöstöä ja välineitä hankinnan asianmukaiseen toteuttamiseen.

Jos hankinta edellyttää erityistä sosiaalialaan liittyvää osaamista, erityisosaaminen on aiheellinen tekniseen suorituskyykyyn ja tietämykseen liittyvä peruste ehdokkaiden soveltuvuuden arvioimisessa ⁽⁴¹⁾, ja sitä voidaan näin ollen vaatia.

Julkisia hankintoja koskevien direktiivien mukaisesti sallituissa viiteasiakirjoissa ⁽⁴²⁾ voidaan ottaa huomioon yrityksen ”sosiaalinen suorituskyyky” (jota toisinaan kutsutaan myös ”sosiaaliseksi vastuuksi” ⁽⁴³⁾ ainoastaan sillä edellytyksellä, että se liittyy, edellä mainitussa merkityksessä, yrityksen tekniseen suorituskyykyyn, jota tarvitaan tietyn hankinnan toteuttamiseksi.

1.4 Hankinnan tekeminen

Kun ehdokkaat tai tarjoajat on valittu, hankintaviranomaiset aloittavat tarjousten arviointivaiheen, joka johtaa hankinnan tekemiseen.

Ehdokkaiden tai tarjoajien valinta ja hankinnan tekeminen ovat kaksi eri toimintoa, joita säädellään erillisillä säännöillä.

Julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä ⁽⁴⁴⁾ sallitaan julkisten hankintojen tekemiselle kahdenlaiset perusteet; toisaalta alin hinta, joka on yksiselitteinen, ja toisaalta ”taloudellisesti edullisin tarjous”.

Silloin kun hankinta on tehtävä taloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella, direktiiveissä vaaditaan hankintaviranomaisesta ilmoittamaan sopimusasiakirjoissa tai hankintaa koskevassa ilmoituksessa ne hankinnan tekemisen perusteet, joita

se aikoo soveltaa, mahdollisuuksien mukaan alenevassa tärkeysjärjestyksessä. Tästä seuraa, että hankintaviranomaisen on ilmoitettava kaikki perusteet, joita tämä aikoo käyttää tarjouksia arvioitaessa, eikä arvioinnissa voida käyttää muita perusteita kuin hankintaa koskevassa ilmoituksessa tai sopimusasiakirjoissa on ilmoitettu.

1.4.1 Taloudellisesti edullisimman tarjouksen peruste

Julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä luetellaan esimerkkeinä tietty määrä perusteita, joita hankintaviranomaiset voivat käyttää taloudellisesti edullisimman tarjouksen tunnistamiseen ⁽⁴⁵⁾. Myös muita perusteita on mahdollista soveltaa.

Pääsääntönä julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä asetetaan kaksi yleistä ehtoa, jotka koskevat taloudellisesti edullisimman tarjouksen valinnassa käytettäviä perusteita. Ensiksi on noudatettava syrjimättömyyden periaatetta ⁽⁴⁶⁾ ja toiseksi sovellettavien perusteiden on oltava sellaiset, että ne tuottavat taloudellista etua hankintaviranomaiselle. Yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut, että julkisia hankintoja koskevien direktiivien tarkoituksena on sulkea pois se mahdollisuus, että hankintaviranomainen suosii hankinnoissaan kansallisia tarjoajia tai ehdokkaita, ja se mahdollisuus, että valtion rahoittamat tai määräysvallassa olevat laitokset, alueelliset yhteisöt, tai muut julkisoikeudelliset laitokset toimivat muiden kuin taloudellisten perusteiden pohjalta ⁽⁴⁷⁾.

Yhteistä tarjousten arvioinnissa käytetyille perusteille on, että niiden on esimerkkeinä mainittujen perusteiden tapaan kaikkien liityttävä hankinnan kohteena olevan suorituksen luonteen tai toteutusehtoihin ⁽⁴⁸⁾. Hankintaviranomaisen on voitava niiden avulla vertailla tarjouksia objektiivisesti, jotta se voi määrittää tarpeitaan parhaiten vastaavan tarjouksen tietyn hankinnan puitteissa. Hankinnan tekoperusteiden avulla on voitava arvioida tuotteen tai palvelun perusominaisuudet.

Näiden hankinnan tekemisen perusteiden on siis liityttävä hankinnan kohteeseen tai sen toteutusehtoihin ⁽⁴⁹⁾.

Sosiaalisia perusteita ei mainita direktiiveissä esimerkkeinä esitettyjen eri perusteiden joukossa. Jos kuitenkin ”sosiaalisella” perusteella tarkoitetaan perustetta, jonka avulla voidaan arvioida esimerkiksi heikommassa asemassa olevalle henkilörhymälle tarkoitettujen palvelujen laatua ⁽⁵⁰⁾, tällainen peruste, siinä määrin kuin se vaikuttaa osaltaan taloudellisesti edullisimman tarjouksen valintaan direktiivien mukaisessa merkityksessä, olisi oikeutettu.

Sitä vastoin voimassa olevien julkisia hankintoja koskevien direktiivien kanssa olisivat yhteensopimattomia muun muassa tietyille toimittajaluokalle varatut hankintakiintiöt⁽⁵¹⁾ tai hinta-etuudet⁽⁵²⁾. Sama koskee perusteita, jotka koskevat sitä, missä määrin tarjoajat aikovat käyttää tiettyyn henkilöryhmään kuuluvia työntekijöitä tai toteuttaa miesten ja naisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia edistävää ohjelmaa, eli perusteita, jotka eivät liity määrätyn hankinnan kohteeseen tai sen toteutusehtoihin. Voimassa olevissa direktiiveissä suljetaan pois perusteet, jotka eivät liity taloudellisesti edullisimman tarjouksen valintaan, ottaen huomioon niille asetettu tavoite ja se, että niillä on voitava arvioida tuotteen tai suorituksen perusominaisuudet. Lisäksi sellaisia perusteita pidettäisiin yhteen sopimattomina niiden sitoumusten kanssa, jotka jäsenvaltiot ovat tehneet Maa- ilman kauppajärjestön piirissä tehdyn julkisia hankintoja koskevan sopimuksen puitteissa⁽⁵³⁾.

Sosiaalisiin näkökohtiin liittyviä perusteita voidaan käyttää taloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämiseen tapauksissa, joissa ne tuovat hankintayksikölle taloudellista etua, joka liittyy hankinnan kohteena olevaan tuotteeseen tai palveluun⁽⁵⁴⁾.

Voidaan kysyä, tarkoittaako käsite "taloudellisesti edullisin tarjous" sitä, että jokaiseen yksittäiseen hankinnan tekemisen perusteeseen täytyy liittyä taloudellinen etu, joka suoraan hyödyttää hankintaviranomaisista, vai sitä, että jokaisen yksittäisen perusteeseen täytyy olla taloudellisin perustein mitattavissa, mutta että vaatimusta suorasta taloudellisesta edusta hankintaviranomaiselle ei ole.

Tätä kysymystä on käsitelty Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa asiassa C-513/99. Tuomio annettaneen loppuvuodesta 2001. Tämä ympäristökysymystä koskeva tuomio saattaa tarjota myös sosiaalisiin perusteisiin analogisesti sovellettavia ratkaisuja⁽⁵⁵⁾.

Komissio on selkeästi ottanut ensin mainittua tulkintaa suosivan kannan sekä vihreässä kirjassa⁽⁵⁶⁾ että julkisia hankintoja koskevassa tiedonannossa⁽⁵⁷⁾.

Komissio toteaa, että hankintaviranomaisilla on mahdollisuus asettaa tiettyjä hankinnan täytäntöönpanoon liittyviä vaatimuksia ja että ne voivat tässä vaiheessa ottaa huomioon tiettyihin sosiaalisiin tavoitteisiin pyrkimisen (katso jäljempänä kohta 1.6).

1.4.2 Lisäperusteet

Tätä käsitettä on käsitelty Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä⁽⁵⁸⁾.

Käsite esiintyi ensimmäisen kerran edellä mainitussa asiassa Beentjes, jolloin tuomioistuin totesi, että sellaiset perusteet kuten pitkäaikaistyöttömien palkkaaminen eivät liity mitenkään ehdokkaan luottokelpoisuuden, taloudellisen tilanteen ja teknisen suorituskyvyn tarkistamiseen eivätkä liioin direktiivissä lueteltuihin hankinnan tekemisen perusteisiin. Tuomioistuin totesi vielä, että nämä perusteet ovat kuitenkin yhdenmukaisia julkisia hankintoja koskevien direktiivien kanssa, jos ne ovat kaikkien asiaankuuluvien yhteisön oikeusperiaatteiden mukaisia.

Asiassa C-225/98 yhteisöjen tuomioistuin katsoi⁽⁵⁹⁾, että hankintaviranomaisilla on mahdollisuus käyttää perusteena työttömyyden torjuntaan liittyvää perustetta edellyttäen, että tämän perusteen osalta noudatetaan yhteisön oikeuden perusperiaatteita ja että kyseiset viranomaiset ovat saaneet vähintään kaksi taloudellisesti samanarvoista tarjousta. Kyseinen jäsenvaltio piti tätä ehtoa lisäperusteena, joka ei ole määräävä ja jota käytetään sen jälkeen kun tarjoukset on vertailtu puhtaasti taloudelliselta kannalta. Mitä tulee työttömyyden torjumiseen liittyvään hankinnan tekoperusteeseen, yhteisöjen tuomioistuin täsmentää, että sillä ei saa olla suoria tai epäsuoria vaikutuksia yhteisön muista jäsenvaltioista tuleviin urakoitsijoihin ja että se on nimellisesti mainittava hankintaa koskevassa ilmoituksessa, jotta urakoitsijat saavat tietää tällaisen perusteen olemassaolosta.

Tämä voisi soveltua vastaavasti muihin sosiaalialan ehtoihin.

1.5 Poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset

Voimassa olevien julkisia hankintoja koskevien direktiivien⁽⁶⁰⁾ mukaan hankintaviranomaisen on, ennen kuin se voi hylätä tarjouksen, pyydettävä täsmennyksiä kaikilta tarjoajilta, joiden tarjous vaikuttaa toimitettavaan suoritteeseen nähden poikkeuksellisen alhaiselta. Hankintaviranomaisen on tarkastettava kyseisen tarjouksen osat, ja jos tarjous ei vaikuta luotettavalla, hankintaviranomainen voi hylätä sen, vaikkakaan direktiiveissä ei siihen veloiteta. Kuitenkin jäsenvaltioissa, joissa on hyväksytty sensuuntaisia säännöksiä, hankintaviranomaiset voivat olla velvollisia hylkäämään poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset, kun kyseessä on esimerkiksi työllisyyteen tai työoikeuteen liittyvien sääntöjen rikkominen.

Direktiiveissä luetellaan esimerkkeinä tiettyjä seikkoja, jotka hankintaviranomainen voi ottaa huomioon, kuten valmistusmenetelmän taloudellisuus, tekniset ratkaisut ja tarjoajaa suosivat poikkeuksellisen edulliset edellytykset. Voimassa olevien direktiivien mukaan turvallisuutta tai työllisyyttä koskevien sääntöjen rikkomiseen liittyvät seikat voidaan ottaa huomioon, kun on kyse suoritteeseen nähden poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen hylkäämisestä. Direktiivien yleisen lähestymistavan mukaisesti tähän tarkastamiseen liittyvät yksityiskohtaiset soveltamissäännöt kuuluvat kansallisen lainsäädännön alaan, mutta lähtökohtana on, että niistä on voitava valittaa.

1.6 Hankinnan toteuttaminen

Sopimuslausekkeiden tai hankinnan toteuttamista koskevien ehtojen käyttäminen on keino kannustaa sosiaaliin tavoitteisiin pyrkimistä, edellyttäen että ne pannaan täytäntöön yhteisön lainsäädännön mukaisesti ja, erityisesti, ettei niillä suoraan tai epäsuorasti syrjitä toisista jäsenmaista tulevia tarjoajia ⁽⁶¹⁾.

Hankintaviranomaisilla on mahdollisuus päättää sopimuslausekkeista, jotka liittyvät hankinnan toteutustapaan. Hankintojen toteutusvaihetta ei toistaiseksi ole säädelty julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä.

Hankinnan toteuttamista koskevilta lausekkeilta ja ehdoilta edellytetään kuitenkin, että ne ovat yhteisön oikeuden mukaisia ja erityisesti, että niillä ei suoraan tai epäsuorasti syrjitä ei-kansallisia tarjoajia (katso jäljempänä kohta 3.2).

Lisäksi kyseiset sopimuslausekkeet ja -ehdot on pantava täytäntöön siten, että direktiivien kaikkia menettelysääntöjä ja erityisesti niissä olevia julkistamissääntöjä noudatetaan ⁽⁶²⁾, e eivät saa olla (peitelyjä) teknisiä eritelmiä eikä niillä saa olla yhteyttä tarjoajien soveltuvuuden arviointiin, joka tapahtuu näiden luotokelpoisuuden, taloudellisen tilanteen ja teknisen suorituskyvyn perusteella, eikä myöskään hankinnan tekemisen perusteisiin ⁽⁶³⁾. Tässä mielessä sopimuslauseke on riippumaton tarjoajien suorituskyvyn arvioinnista ja sopimuksen tekoperusteista ⁽⁶⁴⁾.

Lisäksi avoimuus on taattava mainitsemalla nämä ehdot hankintaa koskevassa ilmoituksessa, jotta kaikki ehdokkaat ja tarjoajat saavat ne tietoonsa ⁽⁶⁵⁾.

Julkisia hankintoja toteutettaessa on joka tapauksessa noudatettava kaikkia voimassa olevia sosiaalialaan ja turvallisuuteen liittyviä sääntöjä (katso luku III).

Toteuttamista koskeva ehto on velvoite, joka toimeksisaajan on hyväksyttävä ja joka koskee sopimuksen toteuttamista. Periaatteessa riittää siis, että tarjoajat sitoutuvat tarjousta jättäessään täyttämään kyseisen vaatimuksen, jos hankinta myönnetään niille. Sellaisen tarjoajan tarjous, joka ei hyväksy kyseistä toteuttamishettoa, ei olisi sopimusasiakirjojen mukainen, eikä sitä voitaisi sen vuoksi hyväksyä ⁽⁶⁶⁾. Sitä vastoin toteuttamista koskevia ehtoja ei tarvitse täyttää tarjouksen esittämiseksi.

Hankintaviranomaisella on laajat mahdollisuudet päättää sosiaalikeskusteluihin liittyvistä sopimuslausekkeista. Seuraavassa on esimerkkejä lisäehdoista, joita hankintaviranomainen voi asettaa toimeksisaajalle edellä mainituin edellytyksin ja joilla voidaan ottaa huomioon sosiaaliset tavoitteet:

— velvoite palkata työttömiä, erityisesti pitkäaikaistyöttömiä, tai toteuttaa työttömille tai nuorille tarkoitettuja koulutus-toimia osana tarjottavaa suoritusta,

— velvoite toteuttaa tarjottavan suorituksen yhteydessä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on edistää miesten ja naisten välistä tasa-arvoa tai etnistä tai rodullista monimuotoisuutta ⁽⁶⁷⁾,

— velvoite noudattaa pääkohdiltaan ILO:n yleissopimusten määräyksiä tarjottavaa suoritusta toteutettaessa siinä tapauksessa, että niitä ei vielä olisi pantu täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä,

— velvoite palkata sopimuksen toteuttamista varten sellainen määrä vammaisia, joka ylittää sopimuksen toteuttamispaikana olevan jäsenvaltion tai toimeksisaajan jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä edellytetyn määrän.

Olisi huomattava, että vaikuttaa vaikeammalta suunnitella sopimuslausekkeitä, jotka koskevat tavaranhankintasopimusten toteutustapaa, koska toisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneen yrityksen organisaation, rakenteen tai toimintapolitiikan muuttamista edellyttävät lausekkeet saattaisivat osoittautua syrjiviksi tai muodostaa perusteettoman esteen kaupankäynnille.

2. JULKISIA HANKINTOJA KOSKEVIEN DIREKTIIVIEN SOVELTAMISALAAN KUULUMATTOMAT JULKISET HANKINNAT

Julkisia hankintoja koskevia direktiivejä sovelletaan ainoastaan tiettyihin hankintoihin, erityisesti niihin, joiden arvo on sama tai suurempi kuin direktiiveissä säädetty kynnyсарvo.

Yhteisön lainsäädännössä jätetään jäsenvaltioiden vastuulle päätös siitä, onko yhteisön direktiivien soveltamisalaan kuulumattomiin julkisiin hankintoihin sovellettava vastaavia kansallisia sääntöjä vai ei.

Jäsenvaltiot voivat myös, yhteisön lainsäädännössä asetetuissa rajoissa, päättää vapaasti siitä, voidaanko direktiivien soveltamisalaan kuulumattomia julkisia hankintoja käyttää tai pitääkö niitä jopa käyttäen muiden tavoitteiden kuin ”parhaan hinta-laatusuhteen” toteuttamiseen, johon julkisia hankintoja koskevilla direktiiveillä pyritään.

Näiden hankintojen osalta, sanotun kuitenkin rajoittamatta asiaa koskevia kansallisia säädöksiä, hankintaviranomaiset ovat vapaita määrittelemään ja soveltamaan valintaan ja hankinnan tekoon liittyviä sosiaalisia perusteita hankintojen tekemennyssään edellyttäen, että näissä noudatetaan EY:n perustamissopimuksen määräyksiä ja yleisiä periaatteita⁽⁶⁸⁾, mikä tarkoittaa erityisesti riittävää avoimuutta ja tarjoajien yhdenvertaista kohtelua.

Käytännöt, joiden mukaan hankintoja varataan tietyille henkilöryhmille, kuten vammaisille (suojatyöpaikoilla työskenteleville) tai työttömille, voidaan hyväksyä. Kyseiset käytännöt eivät kuitenkaan saa aiheuttaa suoraa tai epäsuoraa syrjintää muiden jäsenvaltioiden tarjoajiin nähden⁽⁶⁹⁾ taikka perusteetonta rajoitusta kaupankäynnille⁽⁷⁰⁾. Hankinnan rajaaminen kansallisiin tarjoajiin olisi EY:n perustamissopimuksen määräysten ja yleisten periaatteiden vastaista. Sitä vastoin sellaisten tapausten, joissa hankintoihin osallistuminen olisi yhtälailla avointa muiden jäsenvaltioiden suojatyöpaikoille, ei lähtökohtaisesti pitäisi olla syrjiviä. Hankinnan tekemisessä on kuitenkin noudatettava erityisesti tarjoajien yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden periaatteita⁽⁷¹⁾ (katso myös luku III).

Niiden hankintojen lisäksi, jotka ovat direktiivien soveltamisalaan kuulumattomia, on syytä huomata, että hankintaviranomaisilla on myös toimintavapaus sellaisia hankintoja tehtäessä, jotka liittyvät direktiivin 92/50/ETY liitteessä I B sekä direktiivin 93/38/ETY liitteessä XVI B lueteltuihin palveluihin. Näihin liitteisiin kuuluu suurin osa palveluista, joilla on "sosiaalinen" tarkoitus (esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut). Itse asiassa tämänkaltaisiin hankintoihin sovelletaan ainoastaan niitä julkisia hankintoja koskevien direktiivien säännöksiä, jotka koskevat teknisiä eritelmiä ja julkistamista (ilmoitus tehdystä hankinnosta). Direktiivien yksityiskohtaisia säännöksiä ehdokkaiden valinnasta ja hankinnan tekemisestä ei sovelleta niihin. Tämänkaltaisten palveluhankintojen tekemiseen sovelletaan kuitenkin kansallista lainsäädäntöä sekä perustamissopimuksen määräyksiä ja periaatteita, kuten edellä on selvitetty.

3. JULKISIIN HANKINTOIHIN SOVELLETTAVAT SOSIAALIALAN SÄÄDÖKSET

3.1 Johdanto

Aluksi olisi muistutettava, että vaikka julkisia hankintoja koskevat direktiivit eivät sisälläkään tätä asiaa koskevia erityissäännöksiä, julkinen hankintasopimus on pantava täytäntöön noudattaen täysimääräisesti kaikkia kansallisia, kansainvälisiä ja yhteisön määräyksiä, säädöksiä ja velvoitteita, joiden soveltaminen on pakollista sosiaalialalla. Kyseiset velvoitteet mainitaan tarvittaessa hankintaa koskevassa ilmoituksessa tai sopimusasiakirjoissa. Julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä on jo sää-

detty⁽⁷²⁾ mahdollisuudesta, että hankintaviranomaiset voivat hankinnan sopimusasiakirjoissa ilmoittaa tai jäsenvaltio voi velvoittaa ne ilmoittamaan kansallisen viranomaisen tai kansalliset viranomaiset, joilta tarjoajat voivat saada asianmukaiset tiedot niistä velvoitteista, jotka liittyvät työsuojelua ja työoloja koskeviin säännöksiin ja joiden noudattaminen on pakollista rakennusurakan suorittamispaikkakunnalla tai kohteessa, jossa palvelut suoritetaan⁽⁷³⁾.

Näihin velvoitteisiin kuuluu muun muassa niiden kansallisten säädösten noudattaminen, joilla yhteisön sosiaalialan direktiivit on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä. Erityisen läheisesti julkisiin hankintoihin liittyvät työterveyttä ja työturvallisuutta koskevat direktiivit, samoin kuin direktiivit, jotka koskevat "yrityksen luovutusta" ja "työntekijöiden lähettämistä työhön toiseen jäsenvaltioon" (katso jäljempänä kohta 3.2.2.2) sekä äskettäin annetut yhdenvertaista kohtelua koskevat direktiivit⁽⁷⁴⁾.

Tällaisia velvoitteita voi myös seurata tietyistä Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksista⁽⁷⁵⁾. Mitä tulee erityisesti kansainvälisesti tunnustettuihin työnormeihin, ILO:n määrittelemiä periaatteita ja perusoikeuksia työpaikalla sovelletaan luonnollisesti kokonaisuudessaan jäsenvaltioissa⁽⁷⁶⁾.

Niiden tarjoajien tarjouksia, jotka eivät ole ottaneet huomioon hankintaviranomaisen sopimusasiakirjoissa ilmoittamia työsuojelua ja työoloihin liittyviä velvoitteita, ei voida pitää sopimusasiakirjojen mukaisina. Lisäksi niiden tarjoajien tarjoukset, jotka eivät ole riittävästi ottaneet huomioon näitä velvoitteita, saattavat näyttää poikkeuksellisen alhaisilta suhteessa suoritukseen, ja ne voidaan tarvittaessa hylätä sellaisina (katso edellä kohta 1.5).

Useaan otteeseen on esitetty kysymyksiä⁽⁷⁷⁾ tiettyjen sosiaalialan sääntöjen tai säädösten tulkinnasta ja soveltamisesta, joiden noudattaminen on pakollista julkisia hankintoja tehtäessä ja joiden tunnistaminen vaikuttaa vaikealta julkisten hankintojen yhteydessä, erityisesti toteutusvaiheessa. Kysymyksiä esitetään usein työoikeuden soveltamisesta ja työolojen suojelusta niiden työntekijöiden osalta, jotka yritys on lähettänyt työhön toiseen jäsenvaltioon palvelun tarjoamista varten, koska nämä ehdot otetaan erityisesti huomioon, kun tarjoajat laativat tarjouksiaan. Lisäksi julkisten hankintojen yhteydessä kysytään usein tapauksista, joissa toimeksisaaja ottaa palvelukseensa osan tai kaikki sopimuksen aiemman toimeksisaajan työntekijöistä.

Lisäksi sosiaalialaan liittyvien velvoitteiden soveltamisalan arvioinnilla voi olla huomattavaa merkitystä, kun poikkeuksellisen alhaisiksi epäiltyjä tarjouksia käsitellään ja tarkistetaan.

Komissio haluaa tässä tiedonannossa muistuttaa mieleen tärkeimpien asiaan liittyvien yhteisön säädösten ja velvoitteiden soveltamisalan selventääkseen vastauksia näihin kysymyksiin.

3.2. Sovellettavien työehtojen määrittäminen

Kun tarkastellaan niin kansallisia, kansainvälisiä kuin yhteisökin normeja ja sääntöjä, joiden noudattaminen on pakollista sosiaalialalla, olisi erotettava toisistaan tilanteet, joihin liittyy rajat ylittävä piirre, ja muut tilanteet (joita voidaan periaatteessa pitää yksinomaan kansallisina).

Kansallisen tason tilanteissa hankintaviranomaisten, tarjoajien ja toimeksisaajien on noudatettava vähimmäissääntöinä kaikkia työsuojeluun ja työoloihin liittyviä velvoitteita, myös niitä, jotka perustuvat kollektiivisiin tai yksilöllisiin oikeuksiin, sovelletta-vaan työainsäädäntöön sekä oikeuskäytäntöön ja/tai työehtosopimuksiin, edellyttäen, että ne ovat yhteensopivia yhteisön lainsäädännön ja yhteisön oikeuden yleisten sääntöjen ja periaatteiden, erityisesti yhdenvertaisen kohtelun ja syrjintäkiellon periaatteiden, kanssa.

Rajat ylittävissä tilanteissa palveluntarjoajien on noudatettava vaatimuksia, jotka perustuvat vastaanottavassa maassa voimassa oleviin yleistä etua koskeviin pakottaviin syihin (luettelo näistä säännöistä on yhdenmukaistettu direktiivillä 96/71/EY – katso jäljempänä kohta 3.2.1.2), ja tämän on tapahduttava ilman, että yhdenvertaisen kohtelun periaatetta rikotaan.

Näissä kahdessa tilanteessa työntekijöille edullisemmat säännökset voivat myös tulla sovellettaviksi (ja niitä on silloin noudatettava) edellyttäen, että ne ovat yhdenmukaisia yhteisön lainsäädännön kanssa.

3.2.1 Kansallisten säännösten soveltamiselle yhteisön lainsäädännössä asetetut rajat

3.2.1.1 Perustamissopimus

Koska asiaan liittyviä säädöksiä voidaan soveltaa vain sillä edellytyksellä, että ne ovat yhteensopivia yhteisön lainsäädännön kanssa, on syytä tarkastella yhteisön lainsäädännössä asetettuja rajoituksia.

Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan, josta yhteisöjen tuomioistuin esittää yhteenvedon tuomiossa Arblade⁽⁷⁸⁾, perustamissopimuksen 49 artiklassa (ent. 59 artiklassa) ei vaadita ainoastaan poistamaan kaikkea toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen palvelujen tarjoajan syrjintää kansalaisuuden perusteella, vaan siinä edellytetään myös kaikkien rajoitusten poistamista, vaikka niitä sovellettaisiin erotuksesta sekä kotimaisiin palvelujen tarjoajiin että muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin palvelujen tarjoajiin, jos näillä rajoituksilla estetään toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen, siellä vastaanottavien palveluja lainmukaisesti tarjoavan henkilön toiminta, haitataan tätä toimintaa tai tehdään se vähemmän houkuttelevaksi⁽⁷⁹⁾. Vaikka alaa ei olisi-kaan yhdenmukaistettu, palvelujen tarjoamisen vapaus on yksi perustamissopimuksen peruseriaateista, ja sitä voidaan rajoittaa vain sääntelyillä, jotka ovat perusteltuja yleisen edun mukaisten pakottavien syiden perusteella ja joita sovelletaan kaikkiin vastaanottavassa jäsenvaltiossa toimiviin henkilöihin tai yrityksiin, siltä osin kuin kyseistä etua ei jo ole turvattu oikeussäännöillä, joita palvelujen tarjoajaan sovelletaan tämän kotivaltiossa⁽⁸⁰⁾. Kun jäsenvaltion kansallisia säädöksiä sovelletaan muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin toimijoihin, tämän on oltava omiaan takaamaan sillä tavoiteltavan päämäärän toteut-

taminen eikä sillä saa puuttua perusvapauten enempää kuin mikä on tarpeen tämän päämäärän saavuttamiseksi⁽⁸¹⁾.

Tuomioistuin on todennut, että yleistä etua koskevia pakottavia syitä ovat muun muassa työntekijöiden suoja⁽⁸²⁾ sekä rakennusalan työntekijöiden sosiaalinen suojele⁽⁸³⁾. Sitä vastoin hallinnollisilla syillä ei voida perustella sitä, että jäsenvaltio poikkeaa yhteisön oikeuden säännöistä. Tämä periaate pätee erityisesti silloin, kun kyseisellä poikkeamisella estetään jonkin yhteisön oikeuden mukaisen perusvapauden käyttäminen tai rajoitetaan sitä⁽⁸⁴⁾. On syytä korostaa, että niillä yleistä etua koskevilla pakottavilla syillä, joilla voidaan perustella lainsäädännön aineellisia säännöksiä, voidaan myös perustella näiden säännösten noudattamisen turvaamiseksi tarvittavia valvontatoimenpiteitä⁽⁸⁵⁾.

Sellaisen toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen yrityksen sulkeminen pois julkista hankintaa koskevasta menettelystä, joka ei ole liittynyt alalla voimassa olevaan, hankintaviranomaisen valtion kansalliseen työehtosopimukseen, ei olisi ainoastaan julkisia hankintoja koskevien direktiivien vastaista vaan voisi myös muodostaa esteen palvelujen tarjoamisen vapaudelle ja sijoittautumisoikeudelle⁽⁸⁶⁾.

3.2.1.2 Johdetun oikeuden säännökset, jotka koskevat erityisesti julkisia hankintoja

Direktiivi 96/71/EY (työntekijöiden lähettäminen työhön toiseen jäsenvaltioon)

Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan⁽⁸⁷⁾ yhteisön lainsäädäntö ei estä jäsenvaltioita ulottamasta lainsäädäntöään tai työmarkkinaosapuolten välisiä työehtosopimuksia, jotka koskevat esimerkiksi vähimmäispalkkoja, kaikkiin palkkatyössä alueellaan toimiviin henkilöihin, vaikka nämä työskentelisivät siellä vain tilapäisesti, tekemättä eroa sen perusteella, missä valtiossa on työnantajan kotipaikka.

Tämän yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön ja vuoden 1980 Rooman yleissopimuksen asiaankuuluvien määräysten⁽⁸⁸⁾ perusteella palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annetun direktiivin 96/71/EY tarkoituksena on sovittaa yhteen jäsenvaltioiden lainsäädännöt, jotta yleistä etua koskevat pakottavat säännöt voitaisiin yhdenmukaistaa yhteisön tasolla ja muuttaa jäsenvaltioille annetut mahdollisuudet yhteisön velvoitteiksi kansalliset rajat ylittävissä tapauksissa. Tällä yhteisön toimenpiteellä pyritään takaamaan sekä perustamissopimuksen mukaiset perusvapaudet että työntekijöiden suoja, ja sen tarkoituksena on lisätä yritysten oikeusvarmuutta palvelujen tarjoajina ja toiseen jäsenvaltioon lähetettyjen työntekijöiden oikeusvarmuutta palvelujen tarjoamisen vapauden yhteydessä. Yhteisön työainsäädännössä on kyse asiakirjasta, joka lisää merkittävästi työntekijöiden suojaa. Tässä tarkoituksessa direktiiviin sisältyy luettelo vähimmäissuojaa koskevista yhteisistä säännöistä, joita työntekijöitä toiseen jäsenvaltioon edellä kuvatuissa tilanteissa lähettävien työnantajien on noudatettava vastaanottajavaltiossa. Direktiivillä taataan myös julkisten hankintojen yhteydessä, että yhdenvertaisia sääntöjä sovelletaan kaikkiin tarjoajiin ja että tarjousten laatimisessa huomioon otettavista seikoista vallitsee oikeudellinen selvyys.

Vähimmäissuojaa koskevien pakottavien sääntöjen ”kova ydin” perustuu toisaalta lainsäädäntöön ja toisaalta työehtosopimukseen, jotka on direktiivin mukaisesti julistettu yleisesti sovellettavaksi, ja koskee seuraavia asioita:

- enimmäistyöajat ja vähimmäislepoajat,
- palkallisten vuosilomien vähimmäiskesto,
- vähimmäispalkat,
- erityisesti tilapäistä työvoimaa välittävien yritysten käyttöön asettamia työntekijöitä koskevat ehdot,
- työturvallisuus, työterveys ja työhygieniä,
- raskaana olevien naisten ja äskettäin synnyttäneiden naisten sekä lasten ja nuorten työehtoihin ja -oloihin sovellettavat suojatoimenpiteet,
- miesten ja naisten tasa-arvoinen kohtelu sekä muut syrjintäkieltoa koskevat säännökset.

Olisi huomattava, että direktiivissä säädetään, että yleisesti sovellettavaksi julistetuissa työehtosopimuksissa⁽⁸⁹⁾ määrättyjen sääntöjen soveltaminen on pakollista rakennusosalalla. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin laajentaa näiden sääntöjen soveltamisalan kattamaan muita aloja. Lainsäädäntöön perustuvia sääntöjä sovelletaan kaikilla aloilla.

Työntekijöiden lähettämistä työhön toiseen jäsenvaltioon koskevassa direktiivissä otetaan siis käyttöön tiettyjä ”sosiaalilausekkeita”, jotka koskevat yhdessä jäsenvaltiossa toimivan palveluntarjoajan ja toisessa (vastaanottavassa) jäsenvaltiossa sijaitsevan palvelun vastaanottajan, joka voi olla viranomainen, suhdetta. Toimittajan, joka lähettää työntekijöitään vastaanottajavaltioon, on noudatettava kyseisessä valtiossa voimassa olevia työoikeuden vähimmäissääntöjä.

Direktiivi 2000/23/EY (työntekijöiden oikeuksien turvaaminen yrityksen luovutuksen yhteydessä)

Tapaus, jossa yritys jatkaa julkisen hankintasopimusmenettelyn seurauksena tiettyjä toimintoja, joita toinen yritys on siihen asti hoitanut, saattaa kuulua yrityksen luovutukseen liittyvän direktiivin soveltamisalaan. Luovutus voi tapahtua julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen tekemisen yhteydessä⁽⁹⁰⁾, sektorin yksityistämisen yhteydessä, kun kokonaisuus luovutetaan viranomaisten tekemien hallinnollista toimilupaa koskevien päätösten perusteella⁽⁹¹⁾ tai julkista hankintaa koskevan sopimuksen tekemisen seurauksena, jolloin kyseessä voi olla esimerkiksi palvelusopimuksen kilpailuttaminen⁽⁹²⁾.

Asiassa sovellettavan yhteisön direktiivin⁽⁹³⁾ tarkoituksena on taata olemassa olevan työsuhteen jatkuvuus kaikille henkilöille, joita kansallisessa työolainsäädännössä suojataan työntekijöinä⁽⁹⁴⁾, riippumatta siitä, millaisia tehtäviä nämä henkilöt suorittavat⁽⁹⁵⁾.

Harkittaessa sitä, sovelletaanko kyseisessä tapauksessa yrityksen luovutukseen liittyvää direktiiviä ja onko kyseessä direktiivissä tarkoitettu luovutus, ratkaisevaa on, säilyttääkö kyseinen luovutettu taloudellinen kokonaisuus identiteettinsä⁽⁹⁶⁾ luovutuksen jälkeen, mistä osoituksena on erityisesti toiminnan tosiasiallinen jatkaminen tai uudelleen aloittaminen⁽⁹⁷⁾. Kokonaisuuden käsitteellä tarkoitetaan sellaista henkilöiden ja muiden tekijöiden muodostamaa organisoitua kokonaisuutta, jonka avulla voidaan harjoittaa omaan tavoitteeseensa tähtäävää taloudellista toimintaa⁽⁹⁸⁾. Kun ratkaistaan, ovatko liiketoimintakokonaisuuden luovutukselle asetettavat edellytykset täyttyneet, on otettava huomioon kaikki kyseessä olevaa liiketoimea kuvaavat tosiseikat. Näillä piirteillä on kuitenkin merkitystä ainoastaan osatekijöinä siinä kokonaihasharkinnassa, joka asiassa on tarpeen, eikä kansallinen tuomioistuin, jolle arviointi kuuluu, saa tämän vuoksi arvioida niitä erillisinä⁽⁹⁹⁾.

Se seikka, että luovuttajan (eli sopimuksen aiemman toimeksisaajan) ja luovutuksensaajan (uuden toimeksisaajan) välillä ei ole sopimussuhdetta, voi olla merkki siitä, ettei mitään direktiivissä tarkoitettua luovutusta ole tapahtunut, mutta sillä ei kuitenkaan voi tältä osin olla ratkaisevaa merkitystä⁽¹⁰⁰⁾. Direktiiviä voidaan soveltaa kaikissa mahdollisissa tapauksissa, joissa sopimuksen perusteella vaihtuu yrityksen toiminnasta vastaava luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolle kuuluvat työnantajan velvollisuudet yrityksen työntekijöitä kohtaan⁽¹⁰¹⁾.

Kuten edellä mainitussa asiassa Oy Liikenne äskettäin annetussa tuomiossa⁽¹⁰²⁾ vahvistetaan, se tosiasia, että luovutus seuraa hankintamenettelyä, ei aiheuta erityisiä ongelmia yrityksen luovutukseen liittyvän direktiivin soveltamiselle. Direktiivit eivät myöskään ole tavoitteidensa vuoksi keskenään yhteensopimattomia⁽¹⁰³⁾. Julkisia hankintoja koskevasta yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa lisäksi, että hankintaviranomaiset ovat velvollisia tiedottamaan tarjoajille kaikista sopimuksen täytäntöönpanoon liittyvistä ehdoista, jotta nämä voivat ottaa kyseiset ehdot huomioon tarjouksia valmistellessaan. Tarjoajalla on myös oltava mahdollisuus arvioida, olisiko sen siinä tilanteessa, että sen tarjous hyväksytään, edullista ostaa palveluista vastaavan elinkeinonharjoittajan olennainen liikeomaisuus ja ottaa palvelukseensa sen käyttämät työntekijät tai osa heistä taikka onko sillä velvollisuus tehdä niin ja jos on, onko tällöin mahdollisesti kyseessä direktiivissä 2001/23/EY tarkoitettu liikkeenluovutustilanne⁽¹⁰⁴⁾.

(1) KOM(98) 143.

(2) Sosiaalipoliittinen ohjelma, KOM(2000) 379, 28.6.2000.

(3) Neuvoston direktiivi 92/50/EY, annettu 18.6.1992, julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekemisen yhteydessä, neuvoston direktiivi 93/36/EY, annettu 14.6.1993, julkisia tavaranhankintoja koskevien sopimusten tekemisen yhteydessä, neuvoston direktiivi 93/37/EY, annettu 14.6.1993, julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekemisen yhteydessä, sellaisina kuin ne ovat muutettuina Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/52/EY; neuvoston direktiivi 93/38/EY, annettu 14.6.1993, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alan hankintoja koskevien sopimusten tekemisen yhteydessä, sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/4/EY.

- (4) Tämän tavoitteen mukaan "on tarpeen parantaa ja laajentaa niitä direktiiveissä säädettyjä suojatoimenpiteitä, joilla pyritään tekemään edellä tarkoitettujen sopimusten tekemiseen liittyvät menettelyt ja käytäntö avoimiksi, jotta rajoituskieltojen noudattamista voidaan seurata paremmin ja samalla vähentää eri kansalaisten välillä olevia eroja kilpailun edellytysten osalta" (julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekemistapojen yhteensovittamisesta annetun direktiivin 71/305/ETY muuttamisesta 18.7.1989 annetun neuvoston direktiivin 89/440/ETY johdanto-osan kuudes kappale (EYVL L 210, 21.7.1989, s. 1).
- (5) Tässä tiedonannossa termin "hankintaviranomainen" katsotaan käsittävän myös "hankintayksiköt" direktiivin 93/38/ETY mukaisessa merkityksessä, ellei toisin mainita.
- (6) Em. sosiaalipoliittista ohjelmaa koskevan tiedonannon esipuhe.
- (7) Komission tiedonanto "Perustyönormien edistäminen ja työmarkkina- ja sosiaalipoliittikan ohjauksjärjestelmän kehittäminen maailmanlaajuisuutensa yhteydessä", KOM(2001) 416, 18.7.2001.
- (8) Edellä mainitun sosiaalipoliittista ohjelmaa koskevan tiedonannon esipuhe.
- (9) Artikla 13 käsittää kaikenlaisen sukupuoleen, rotuun, etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän.
- (10) Edellä mainittu perustyönormeja koskeva tiedonanto, osa 3.
- (11) Ainoat säännökset, joissa viitataan nimenomaisesti sosiaalisäännöksiin, ovat direktiivin 93/37/ETY 23 artiklassa, direktiivin 92/50/ETY 28 artiklassa ja direktiivin 93/38/ETY 29 artiklassa. Direktiivin 93/37/ETY 9 artiklassa säädetään erityisesti sopimuksentekomenettelystä sosiaalisten asuntojen suunnittelua ja toteutusta varten. Tämän 1970-luvulta peräisin olevan säännöksen tavoitteena oli ainoastaan antaa jäsenvaltioille mahdollisuus myöntää sosiaalisten asuntojen rakennusurakkasopimus yhdelle sopimuspuolelle, joka vastaisi sekä suunnittelusta että toteutuksesta. Muissa tapauksissa sovelletaan täysimääräisesti muita asiaankuuluvia direktiivin säännöksiä.
- (12) Yhteisön tasolla on joukko säädöksiä, joita sovelletaan myös julkisten hankintojen yhteydessä. Kyseessä ovat muun muassa työturvallisuutta ja työterveyttä (esimerkiksi neuvoston direktiivi 89/391/ETY, annettu 12.6.1989, toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä, EYVL L 183, 29.6.1989, s. 1, tai direktiivi 92/57/ETY, annettu 24.6.1992, turvallisuutta ja terveyttä koskevien vähimmäisvaatimusten täytäntöönpanosta tilapäisillä tai liikkuvilla rakennustyömailla), työoloja ja työoikeuden soveltamista (esimerkiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/71/EY, annettu 16.12.1996, palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon, EYVL L 18, 21.1.1997, s. 1, sekä työntekijöiden oikeuksien säilyttämistä "yrityksen luovutuksen" yhteydessä koskevat säädökset (direktiivi 2001/23/EY, annettu 12.3.2001, työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka yritys- tai liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä, EYVL L 82, 22.3.2001, s. 16, jolla kodifoidaan direktiivi 77/187/ETY).
- (13) Katso ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi julkisia tavara- ja palveluhankintoja sekä julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekemistapojen yhteensovittamisesta, KOM(2000) 275 lopullinen (EYVL C 29 E, 30.1.2001, s. 11), johdanto-osan 22 kappale, joka liittyy ehdotuksen 23 artiklan 3 kohtaan, ja ehdotus direktiiviksi vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen alan hankintoja koskevien sopimusten tekemistapojen yhteensovittamisesta, KOM(2000) 276 lopullinen (EYVL C 29 E, 30.1.2001, s. 112), johdanto-osan 32 kappale, joka liittyy ehdotuksen 33 artiklan 3 kohtaan.
- (14) Katso sopimuksen kohteen määrittelyä koskeva luku tulkitsevassa tiedonannossa julkisiin hankintoihin sovellettavasta yhteisön lainsäädännöstä ja mahdollisuuksista ottaa ympäristönäkökohdat huomioon julkisissa hankinnoissa. KOM(2001) 274 lopullinen, annettu 4.7.2001.
- (15) Tiettyyn sosiaaliluokkaan kohdistuvilla palveluhankinnoilla on itsessään sosiaalinen tarkoitus (esimerkiksi pitkäaikaistyöttömille tarkoitettujen koulutuksen hankinta). Lisäesimerkinä voidaan mainita vammaisten tarpeisiin soveltuvien tietoteknisten välineiden ja palvelujen hankinnat.
- (16) Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut, koulutuspalvelut tai kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut. Direktiivin 92/50/ETY liitteessä I B ja direktiivin 93/38/ETY liitteessä XVI B luetellut palvelut kuuluvat ainoastaan niiden julkisia hankintoja koskevien direktiivien säännösten soveltamisalaan, jotka koskevat teknisiä eritelmiä ja sopimusta koskevan ilmoituksen julkistamista. Sen sijaan perustamissopimuksen määräykset koskevat kyseisiä palveluja, mikä edellyttää erityisesti asianmukaista avoimuutta ja tarjoajien yhdenvertaista kohtelua.
- (17) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle, Yhtenäismarkkinat ja ympäristö KOM(1999) 263 lopullinen, 8.6.1999, s. 8.
- (18) Katso edellä mainitun tiedonannon luku II, kohta 1. Komissio selventää tässä kohdassa julkisia hankintoja koskevien direktiivien käsitettä "tekniset eritelmit".
- (19) Katso direktiivin 92/50/ETY 14 artikla, direktiivin 93/36/ETY 8 artikla, direktiivin 93/37/ETY 10 artikla ja direktiivin 93/38/ETY 18 artikla.
- (20) Katso tähän liittyen direktiivin 93/36/ETY 8 artiklan 6 kohta, direktiivin 93/37/ETY 10 artiklan 6 kohta, direktiivin 92/50/ETY 14 artiklan 6 kohta ja direktiivin 93/38/ETY 18 artiklan 5 kohta.
- (21) Tällä tarkoitetaan, että niiden on oltava vaikutuksiltaan määrällisiä rajoituksia vastaavia toimenpiteitä koskevan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisia.
- (22) eEurope-aloitteessa kehoitetaan hankintaviranomaisia varmistamaan tietotekniikan mahdollisimman laajat käyttömahdollisuudet henkilöille, joilla on erityistarpeita, sekä noudattamaan verkkopalvelujen käytettävyyttä koskevan Web Accessibility Initiative -hankkeen suuntaviivoja, jotta saatutaisiin "tietoyhteiskunta kaikille".
- (23) Siinä veloitetaan hankintaviranomaiset ottamaan huomioon työntekijöiden turvallisuus ja terveys rakennustyömailla sekä rakennusurakkasopimusta tehtäessä että sitä toteutettaessa.
- (24) Esimerkiksi näkövammaisten tarpeisiin soveltuvien tietoteknisten välineiden tai palvelujen hankinta. Tämänkaltaisia vaatimuksia käytetään määrittelemään tuotteen tekniset ominaisuudet. Ne liittyvät siten sopimuksen kohteeseen.
- (25) Kuten edellä mainitussa tiedonannossa täsmennetään mahdollisuuksista ottaa ympäristönäkökohdat huomioon julkisissa hankinnoissa, vaatimukset, joilla ei ole yhteyttä itse tuotteeseen tai suoritukseen, kuten esimerkiksi yrityksen johtamistapaan liittyvät vaatimukset, eivät ole julkisia hankintoja koskevien direktiivien mukaisia teknisiä eritelmiä, eikä niitä siten voida asettaa. Esimerkkeinä vaatimuksista, joita ei voida pitää "teknisinä eritelminä" mainitaan kierrätyspaperin käyttäminen toimeksisaajien toimistoissa, tiettyjen jätteenpoistomenetelmien käyttö toimeksisaajien toimiltoissa, tai tiettyjen työntekijäryhmien palkkaaminen (etniset ryhmät, vammaiset, naiset).

- (26) "Sosiaalisen vastuun merkkiä", joka liittyy yrityksen "sosiaaliseen" suorituskykyyn, ei voida nykyisin pitää "teknisenä eritelmänä" julkisia hankintoja koskevien direktiivien mukaisessa merkityksessä.
- (27) Kaikki julkisia hankintoja koskevat direktiivit mahdollistavat tarjoajien esittämien vaihtoehtojen huomioon ottamisen, mikäli ne täyttävät hankintaviranomaisten asettamat vähimmäisvaatimukset, kun sopimuksenteon perusteena on taloudellisesti edullisin tarjous. Hankintaviranomaisten on mainittava sopimusasiakirjoissa vaihtoehdolle asetettavat vähimmäisvaatimukset sekä niiden esittämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Jos vaihtoehdot eivät ole sallittuja, hankintaviranomaisten on ilmoitettava asiasta sopimusta koskevassa ilmoituksessa. Direktiivin 92/50/ETY 24 artikla, direktiivin 93/36/ETY 16 artikla, direktiivin 93/37/ETY 19 artikla ja direktiivin 93/38/ETY 34 artiklan 3 kohta.
- (28) Direktiivin 93/36/ETY 15 artikla, direktiivin 93/37/ETY 18 artikla, direktiivin 92/50/ETY 23 artikla ja direktiivin 93/38/ETY 31 artiklan 1 kohta.
- (29) Asiassa 31/87, Beentjes, 20.9.1988 antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin täsmensi julkisia hankintoja koskevista direktiiveistä seuraavan: "hankintaviranomaiset voivat suorittaa yritysten soveltavuuden arvioinnin ainoastaan perusteilla, jotka liittyvät niiden luottokelpoisuuteen, taloudelliseen tilanteeseen ja tekniseen suorituskykyyn" (tuomion 17 kohta).
- (30) Samoin tuomioistuin on esimerkiksi asiassa 76/81, Transporoute, 10.2.1982 antamassaan tuomiossa (9 ja 10 kohta) hylännyt yritysten johtajien ammatillista pätevyyttä koskevan perusteen, koska "kysymyksessä on todistuskeino, joka ei kuulu näihin direktiivissä rajoitetusti sallittuihin todistuskeinoihin" (71/305/ETY).
- (31) Katso tähän liittyen edellä mainittu tuomio Transporoute, 9 kohta.
- (32) Katso esimerkiksi direktiivin 92/50/ETY 32 artiklan 4 kohta.
- (33) Katso direktiivin 93/36/ETY 20 artiklan e kohta ja direktiivin 93/37/ETY 24 artiklan e kohta, joihin viitataan direktiivin 93/38/ETY 31 artiklan 2 kohdassa, sekä direktiivin 92/50/ETY 29 artiklan e kohta.
- (34) Katso direktiivin 93/36/ETY 20 artiklan c ja d kohta ja direktiivin 93/37/ETY 24 artiklan c ja d kohta, joihin viitataan direktiivin 93/38/ETY 31 artiklan 2 kohdassa, sekä direktiivin 92/50/ETY 29 artiklan c ja d kohta.
- (35) Tuomio, joka on annettu laittoman työntekijän palkkaamista koskevan kiellon rikkomisesta, voi Ranskan työlain L 362.-6.2 artiklan nojalla johtaa toimijan määrääkaiseen (enintään viideksi vuodeksi) tai lopulliseen poissulkemiseen julkisista hankinnoista.
- (36) Espanjassa vammaisten työllistämistä koskevan lain rikkominen muodostaa vakavan virheen ammattitoiminnassa ja voi johtaa kyseisen tarjoajan poissulkemiseen. Ranskassa on kolmisenkymmentä poissulkemistapausta, joiden syynä on ollut työoikeuden rikkominen (työoikeudessa esimerkiksi veloitetaan yli sadan työntekijän yritykset työllistämään kaksi vammaista; työsuojeluviranomaiset voivat määrätä rangaistuksen yrityksen johtajalle; hankintaviranomainen voi tällä perusteella sulkea yrityksen pois ammattitoiminnassa tapahtuneen vakavan virheen vuoksi).
- (37) Hankintoja ja järjestäytyntä rikollisuutta käsitelleen Falcone-tutkimuksen loppuraportti: Final Report on the Falcone Study on procurement and organised crime (1998) – Volume I: 24.5.1999 - Institute of Advanced Legal Studies – University of London.
- (38) Direktiivin 93/36/ETY 23 artikla, direktiivin 93/37/ETY 27 artikla ja direktiivin 92/50/ETY 32 artikla.
- (39) Direktiivin 92/50/ETY 32 artiklan 2 kohdassa todetaan nimenomaan, että vaatimukset on määriteltävä suoritettavien palvelujen luonteen, määrän ja käyttötarkoituksen mukaan.
- (40) Palveluhankintojen osalta palvelujen tarjoajien kyky suorittaa palveluja voidaan arvioida erityisesti näiden ammattitaidon, tehokkuuden, kokemuksen ja luotettavuuden perusteella (direktiivin 92/50/ETY 32 artiklan 1 kohta). Katso myös edellä mainittu asia Beentjes, tuomion 37 kohta.
- (41) Esimerkiksi erityiskokemus seimen tai pitkäaikaistyöttömien koulutuspalvelujen hoitamisesta.
- (42) Julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä tyhjentävästi luetteluista seikoista, joiden avulla tarjoajan tekninen suorituskyky voidaan arvioida, voidaan nimenomaisesti mainita: (1) luettelo suoritetuista töistä viimeksi kuluneilta viideltä vuodelta sekä todistukset tärkeimpien töiden asianmukaisesta suorittamisesta, tai luettelo tärkeimmistä palveluista viimeksi kuluneilta kolmelta vuodelta; (2) selvitys teknisistä laitteista, laadunvarmistustoimenpiteistä ja tutkimus- ja kokeilujärjestelmistä; tai (3) selvitys teknisistä asiantuntijoista tai teknisistä toimitelmistä (sekä yritykseen kuuluvista että sen ulkopuolisista), joita ehdokas voi käyttää sopimusta täytäntöön pantaessa ja erityisesti niistä, jotka vastaavat laadunvalvonnasta.
- (43) Nämä termit "sosiaalinen vastuu" tai "sosiaalinen suorituskyky" kuvaavat suuntausta, jonka mukaan yrityksiä ohjataan pelkän sosiaalialan lain-säädännön noudattamisen lisäksi ottamaan asteittain entistä enemmän huomioon sosiaalisia, eettisiä (ja ympäristöön liittyviä) näkökohtia yritystoiminnassaan ja investoinneissaan. Lähestymistapa yritysten sosiaaliseen vastuuseen vaihtelee huomattavasti alan sekä kansallisten ja alueellisten kulttuurierojen mukaan. Komissio on vihreässä kirjassaan yritysten sosiaalisen vastuun eurooppalaisten puiteiden edistämisestä (KOM(2001) 366, 18.7.2001) korostanut yritysten sosiaalista vastuuta, koska se voi edistää Lissabonissa vahvistettua strategista tavoitetta (vrt. vihreän kirjan 6 kohta). Tämän vihreän kirjan tarkoituksena on käynnistää laaja keskustelu siitä, miten Euroopan unioni voisi edistää yritysten sosiaalista vastuuta sekä eurooppalaisella että kansainvälisellä tasolla (7 kohta). Lisäksi markkinoilla kehitetään parhaillaan erilaisia vapaaehtoisia "sosiaalisen vastuun merkkejä". Edellä mainitussa vihreässä kirjassa Komissio määrittelee "sosiaalisen vastuun merkin" seuraavasti: "Tuotteissa oleva ilmaisu tai tunnus, jonka avulla pyritään vaikuttamaan kuluttajan ostopäätökseen antamalla takeet liiketoiminnallisen prosessin sosiaalisista ja eettisistä vaikutuksista muihin sidosryhmiin".
- (44) Direktiivin 93/36/ETY 26 artikla, direktiivin 93/37/ETY 30 artikla, direktiivin 92/50/ETY 36 artikla ja direktiivin 93/38/ETY 34 artikla.
- (45) Direktiiveissä luetellaan esimerkkeinä seuraavat perusteet: hinta, toimitusaika tai suoritus-aika, käyttökustannukset, kannattavuus, laatu, esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet, tekniset ansiot, myynnin jälkeinen palvelu ja tekninen tuki.
- (46) Paikallisia tarjoajia suosiva peruste, joka hankaloittaisi mahdollisten muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden tarjoajien mahdollisuutta saada kyseinen sopimus ja tarjota sopimuksen kohteena olevia palveluja, muodostaisi esteen palvelujen tarjoamisen vapaudelle EY:n perustamissopimuksen 49 (ent. 59) artiklan mukaisessa merkityksessä.

- (47) Asiassa C-380/98, University of Cambridge, 3.10.2000 annetun tuomion 17 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin viittaa seuraaviin tuomioihin: asia C-44/96, Mannesmann Anlagenbau Austria ym., tuomio 15.1.1998, Kok., s. I-73, 33 kohta, ja asia C-360/96 BFI Holding, tuomio 10.11.1998, Kok.s. I-6821 42 ja 43 kohta. Katso myös asia C-237/99, Komissio v. Ranskan tasavalta, "HLM", tuomio 1.2.2001, 41 ja 42 kohta.
- (48) Julkisasiainmies Darmonin em. asiassa Beentjes 4.5.1988 antama ratkaisuehdotus, kohta 35.
- (49) Katso esimerkiksi direktiivin 93/37/ETY 30 artiklan 1 kohta. Katso myös tämänsuuntaisesti julkisasiamies Colomerin yhdistetyissä asioissa C-285/99 ja C-286/99, Lombardini, 5.6.2001 antama ratkaisuehdotus, huomautus sivun 23 alalaidassa.
- (50) Kun sopimuksen tarkoituksena on tarjota tietoteknisiä palveluja tietyin kunnan kaikille työntekijöille (liitteen I A mukaiset palvelut), sellainen peruste, joka koskee tarjoajan ehdottamaa menetelmää, jolla varmistetaan kaikkina ajankohtina asianmukainen ja laadukas palvelu, joka vastaa vammaisten henkilöiden erityistarpeita, voi olla peruste, joka otetaan huomioon taloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämisessä.
- (51) Yhdysvalloissa 20 % sopimuksista on varattu vähemmistöjen hallitsemille yrityksille ("small minority businesses"). Yhdysvallat on vaatinut tämän mukaisen poikkeuksen julkisia hankintoja koskevaan sopimukseen.
- (52) Tietyt tarjoajaluokat hyötyvät hintaetuuskohTELUSTA, jonka mukaan tarjoajan A tekemää tarjousta pidetään yhdenveroisena tarjoajan B tekemän tarjouksen kanssa vaikka se onkin tätä korkeampi, edellyttäen että A toteuttaa määrättyä sosiaalista politiikkaa esimerkiksi naisten kannustamiseksi.
- (53) Tietyt allekirjoittajavaltiot ovat vaatineet sopimukseen nimenomaisia varauksia, joiden tarkoituksena on antaa hankintaviranomaisille mahdollisuus soveltaa sosiaalista näkökohtaa sopimuksia tehtäessä. Yhdysvallat halusi sopimukseen varauksen, joka mahdollistaa tiettyjen hankintojen varaamisen erityisesti vähemmistöille. Tällaisia varauksia ei sen sijaan ole Euroopan yhteisöjen sitoumuksissa. Tästä seuraa, että kyseisiä seikkoja on pidettävä direktiivien säännösten, erityisesti hankinnan tekemistä koskevien, vastaisina.
- (54) Komission tietoon tullessa tapauksessa hankintaviranomainen oli käyttänyt pääasiassa seuraavia perusteita tehdessään sopimuksen paikallisen kuljetusyrityksen kanssa: yrityksen sijoittautuminen kyseiseen paikkaan näkyi toisaalta verotuloina ja toisaalta pysyvien työpaikkojen luomisena; lisäksi toimeksisaaja hankki paikanpäällä merkittäviä määriä materiaalia ja palveluja, mikä takasi paikallisten työpaikkojen säilymisen. Komissio katsoi, että nämä perusteet eivät voineet olla sellaisia perusteita, joilla hankintaviranomaiset voivat arvioida tarjouksia, koska niiden avulla ei voitu mitata hankintaviranomaisen saamaa, kyseisen sopimuksen kohteeseen suoraan liittyvää taloudellista etua. Ensimmäinen moite koski direktiivin 92/50/ETY 36 artiklan 1 kohdassa mainittujen sopimuksen tekoa koskevien sääntöjen rikkomista. Lisäksi nämä perusteet olivat aiheuttaneet syrjintää muihin tarjoajiin nähden, koska niiden ansiosta ainoa kyseiseen paikkaan sijoittautunut toimija oli saanut etua tarjousten vertailussa. Kyseessä oli siten direktiivin 92/50/ETY 3 artiklassa säädetyn, palvelujen suorittajien tasapuolista kohtelua koskevan periaatteen rikkominen.
- (55) Asia C-513/99, Stagecoach Finland Oy Ab (EYVL C 102, s. 10, 8.4.2000).
- (56) Vihreä kirja: Julkiset hankinnat Euroopan unionissa: tulevaisuuden kysymyksiä, KOM(1996) 583, 27.11.1996.
- (57) Katso edellä mainitun vuoden 1998 tiedonannon 4.3 kohta siltä osin kuin on kyse ympäristönäkökohtien huomioon ottamisesta sopimuksia tehtäessä. Katso myös komission tiedonannon Julkiset hankinnat, alueelliset ja sosiaaliset näkökohdat 48 kohta, KOM(1989) 400, komissio hyväksynyt 22.9.1989 (EYVL C 311, 12.12.1989).
- (58) Em. asia Beentjes (ks. kohta 29) ja 26.9.2000 annettu tuomio asiassa C-225/98 Euroopan yhteisöjen komissio v. Ranskan tasavalta ("Batiments scolaires – Nord-Pas-de-Calais") (Kok. 2000, I-7445).
- (59) Katso Yleiskertomus Euroopan unionin toiminnasta 2000, kohta 1119, sivu 407.
- (60) Direktiivin 93/36/ETY 27 artikla, direktiivin 93/37/ETY 30 artikla, direktiivin 92/50/ETY 37 artikla ja direktiivin 93/38/ETY 34 artiklan 5 kohta.
- (61) Esimerkiksi lausekkeen, jossa vaaditaan toimeksisaajaa palkkaamaan rakennusurakkasopimuksen toteuttamiseen tietty määrä tai prosenttiosuus pitkäaikaistyöttömiä tai oppisopimuskoulutuksessa olevia nuoria vaatimatta kuitenkaan, että nämä ovat tietyn alueen työttömiä tai oppisopimuskoulutuksessa olevia taikka kuuluvat kansalliseen järjestöön, ei lähtökohtaisesti pitäisi aiheuttaa syrjintää muiden jäsenvaltioiden tarjoajiin nähden.
- (62) Katso edellä mainittu tuomio Beentjes, 31 kohta.
- (63) Katso edellä mainittu tuomio Beentjes, 28 kohta.
- (64) Edellä mainittu tiedonanto Julkiset hankinnat, alueelliset ja sosiaaliset näkökohdat, 59 kohta.
- (65) Jotta voitaisiin saavuttaa direktiivien tavoite tosiasiallisen kilpailun toteutumisesta julkisten hankintojen alalla, hankintaviranomaisten on julkistettava riittävät tiedot kutakin hankintasopimusta koskevista perusteista ja ehdoista (katso edellä mainittu tuomio Beentjes, 21 kohta).
- (66) Tuomioistuimen asiassa C-243/89, Storebaelt, 22.6.1992 antaman tuomion mukaisesta oikeuskäytännöstä seuraa, että hankintaviranomaisen on hylättävä tarjoukset, jotka eivät ole sopimusasiakirjojen määräysten mukaisia, jotta se ei rikkoisi tarjoajien yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, joka perustuu julkisia hankintoja koskeviin direktiiveihin.
- (67) Palveluhankinnassa voi esimerkiksi olla kyse etnisen tai rodullisen monimuotoisuuden edistämiseen pyrkivän politiikan toteuttamisesta työpaikalla siten, että rekrytoinnista, ylennyksistä ja henkilöstön koulutuksesta vastaaville henkilöille annetaan tästä ohjeet; toimeksisaaja voi myös nimittää vastuuhenkilön vastaamaan tämänsuuntaisen politiikan toteuttamisesta työpaikalla.
- (68) Katso tästä kysymyksestä tarkemmin: em. tulkitseva tiedonanto julkisiin hankintoihin sovellettavasta yhteisön lainsäädännöstä ja mahdollisuuksista ottaa ympäristönäkökohdat huomioon julkisissa hankinnoissa, luku III.
- (69) Yhdistyneessä kuningaskunnassa etuuskohtelujärjestelmässä "Priority Suppliers Scheme" (ensisijaisia toimittajia koskeva ohjelma), jonka tarkoituksena oli edistää vammaisten työntekijöiden työtä kansallisten viranomaisten tavaranhankintasopimusten puitteissa, määrättiin, että tietyt luetteloon merkityt yritykset voivat esittää toisen tarjouksen mukauttaakseen tarjouksensa alhaisimpaan tarjoukseen; muiden jäsenvaltioiden vastaavilla tarjoajilla ei ollut tätä etua. Tämä järjestelmä kumottiin koodifioitua direktiiviä 93/36/ETY koskevien neuvottelujen yhteydessä ja korvattiin marraskuussa 1994 yhteisön lainsäädännön kanssa yhteensopivalla järjestelmällä "special contract arrangement". Järjestelmän kelpoisuusehtoja laajennettiin kattamaan vammaisten työnantajat koko unionin alueella, ja sen käyttö rajoitettiin sopimuksiin, joiden arvo jää kynnysarvojen alapuolelle.

- (70) Julkisia hankintoja koskevan sopimuksen XXIII artiklan ("sopimuksen poikkeukset") mukaisesti tämän sopimuksen ei saa katsoa estävän mitään sopimuspuolta "määräämistä tai toteuttamista toimia [...] jotka liittyvät vammaisten henkilöiden, hyväntekeväisyysjärjestöjen tai vankityövoiman valmistamiin tuotteisiin", edellyttäen, että "kyseisiä toimia ei käytetä tavalla, joka merkitsisi mielivaltaista tai epäoikeudenmukaista syrjintää" tai "verhottua kansainvälisen kaupan rajoittamista". Tällaista mahdollisuutta ei ole annettu direktiiveissä.
- (71) Katso tähän liittyen asia C-275/98, Unitron, tuomio 18.11.1999, ja asia C-324/98, Telaustria, tuomio 7.12.2000.
- (72) Direktiivin 93/37/EY 23 artikla (rakennusurakat), direktiivin 92/50/EY 28 artikla ja direktiivin 93/38/EY 29 artikla (erityisalat).
- (73) Nykyisten julkisia hankintoja koskevien direktiivien mukaisesti hankintaviranomaisten, jotka ilmoittavat edellä mainitut tiedot sopimusasiakirjoissa ja käyttävät siten mainituissa direktiiveissä tarjottua mahdollisuutta, on muun muassa varmistettava siitä, että tarjoajat ovat ottaneet tarjouksiaan valmistellessaan huomioon työsuojeluun ja työoloihin liittyvät velvoitteet, pyytämällä tarjoajia osoittamaan tämän tarjouksissaan. Näin tarjoajat voivat saada tarvittavat tiedot sosiaalialaa koskevista velvoitteista, jotka näiden on täytettävä sopimuksen täytäntöönpanopaikassa, jos sopimus myönnetään heille. Tarjoajat voivat täten ottaa tarjouksia valmistellessaan huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kyseisistä velvoitteista.
- (74) Direktiivi 2000/43/EY, annettu 29 päivänä kesäkuuta 2000, rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta (EYVL L 180, 2000, s. 22) ja direktiivi 2000/78/EY, annettu 27 päivänä marraskuuta 2000, yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista (EYVL L 303, 2000, s. 16).
- (75) Eli yleissopimukset N:o 87 (9.7.1948) ja nro 98 (1.7.1949) (ammatillinen järjestäytymisvapaus ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelu sekä järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltaminen); N:o 29 (28.6.1930) ja N:o 105 (25.6.1957) (pakkotyön poistaminen); N:o 111 (25.6.1958) (työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuva syrjintä); N:o 100 (29.6.1951) (samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettava sama palkka); N:o 138 (26.6.1973) ja nro 182 (17.6.1999) (työhön pääsemiseksi vaadittava vähimmäisikä ja lapsityön pahimpien muotojen kieltäminen).
- (76) Em. komission tiedonanto perustyönormeista. Komissio toteaa tässä yhteydessä, että ILO:n kaikkien kahdeksan perusyleissopimuksen pikainen ratifiointi kaikissa jäsenvaltioissa on luonnollinen seuraus unionin sitoumuksesta edistää perustyönormien noudattamista, ja tämän vuoksi komissio antoi 15. syyskuuta 2000 kaikille jäsenvaltioille osoitetun suosituksen uusimman ILO:n perusyleissopimuksen N:o 182 ratifiointista (suositus julkaistu 28.9.2000, EYVL L 243).
- (77) Näiden kysymysten taustalla on usein halu turvata työntekijöiden sosiaalinen suojelu ja työolot. Lisäksi yhteisöjen tuomioistuimen mukaan pyrkimys taata työntekijöiden sosiaalinen suojelu on yleiseen etuun liittyvä pakottava syy, jolla voidaan perustella yhteisön lainsäädännön mukaisia perusvapauksia rajoittavat kansalliset toimenpiteet (asia C-279/80, Webb, tuomio 17.12.1981, Kok. 1981, s. 3305; asiat C-62/81 ja C-63/81, Seco et Desquenue & Giral, tuomio 3.2.1982, Kok. 1982, s. 223; asia C-113/89, Rush Portuguesa, tuomio 27.3.1990, Kok. 1990, s. I-345; asia C-272/94, Guiot, tuomio 28.3.1996, Kok. 1996, s. I-1905, asiat C-369/96 ja C-376/96, Arblade, tuomio 23.11.1999).
- (78) Tuomio em. asiassa Arblade, erityisesti 33–39 kohta.
- (79) Katso asia C-76/90, Säger, tuomio 25.7.1991, Kok. 1991, s. I-4221, 12 kohta; asia C-43/93, Vander Elst, tuomio 9.8.1994, Kok. 1994, s. I-3803, 14 kohta; asia C-3/95, Reisebüro Broede, tuomio 12.12.1996, Kok. 1996, s. I-6511, 25 kohta, ja asia C-222/95, Parodi, tuomio 9.7.1997, Kok. 1997, s. I-3899, 18 kohta sekä em. asia Guiot, tuomion 10 kohta.
- (80) Katso muun muassa tuomio em. asiassa Webb, 17 kohta; asia C-180/89, komissio v. Italia, tuomio 26.2.1991, Kok. 1991, s. I-709, 17 kohta; asia C-198/89, komissio v. Kreikka, Kok. s. I-727, tuomion 18 kohta; em. asia Säger, tuomion 15 kohta; em. asia Vander Elst, tuomion 16 kohta; sekä em. asia Guiot, tuomion 11 kohta.
- (81) Katso muun muassa em. asia Säger, tuomion 15 kohta; asia C-19/92, Kraus, tuomio 31.3.1993, Kok. 1993, s. I-1663, 32 kohta; asia C-55/94, Gebhard, tuomio 30.11.1995, Kok. 1995, s. I-4165, 37 kohta; sekä em. asia Guiot, tuomion 11 ja 13 kohta.
- (82) Katso tuomiot em. asioissa Webb, 19 kohta; Rush Portuguesa, 18 kohta sekä Seco et Desquenue & Giral, 14 kohta.
- (83) Em. asia Guiot, tuomion 16 kohta.
- (84) Katso erityisesti asia C-18/95, Terhoeve, tuomio 26.1.1999, Kok. 1999, s. I-345, 45 kohta.
- (85) Katso tämänsuuntaisesti edellä mainittu tuomio Rush Portuguesa, 18 kohta, sekä edellä mainittu tuomio Arblade, 61–63 ja 74 kohta. Vaikka tuomioistuimien vahvistikin viimeksi mainitussa tuomiossa työntekijöiden sosiaalisen suojelun tärkeyden ja tiettyjen tämän päämäärän toteuttamiseksi tarpeellisten valvontatoimenpiteiden aiheellisuuden, tuomioistuimien totesi lisäksi, että nämä valvontatoimenpiteet voitiin hyväksyä "varsinkin silloin kun ei ole järjestetty direktiivin 96/71/EY 4 artiklassa tarkoitettua kaltaista jäsenvaltioiden välistä yhteistyö- tai tiedonvaihtojärjestelmää" (katso edellä kohta II.3.2). Säädetty jäsenvaltioiden välinen yhteistyö- tai tiedonvaihtojärjestelmä tekee siten tarpeettomiksi tietyt valvontatoimenpiteet sen jälkeen, kun määräaika kyseisen direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä on kulunut (16. joulukuuta 1999). Katso tämänsuuntaisesti myös B. Weilerin kirjalliseen kysymykseen E-00/0333 annettu vastaus.
- (86) Katso tähän liittyen julkisasiamiehen asiassa C-493/99, komissio v. Saksa, 5.4.2001 antama ratkaisuehdotus.
- (87) Erityisesti em. asia Rush Portuguesa, 18 kohta.
- (88) Yleissopimus sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista, EYVL L 266, 1980.
- (89) "Työntekijöiden lähettämistä työhön toiseen jäsenvaltioon" koskevan direktiivin 3 artiklassa täsmennetään, mitä "yleisesti sovellettavilla" (3 artiklan 1 kohta) tai "yleisesti sovellettavaksi julistetuilla" (3 artiklan 8 kohta) työehtosopimuksilla tai välitystuomioilla tarkoitetaan. Joka tapauksessa näitä työehtosopimuksia sovellettaessa on noudatettava yhdenvertaisen kohtelun periaatetta sellaisena kuin se on määriteltynä kyseisen artiklan 1 kohdan viimeisessä alakohdassa "samanlaisessa tilanteessa olevilla kansallisilla yrityksillä on asianomaisessa toimipaikassa tai asianomaisella toimialalla 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa mainituissa asioissa samat velvoitteet kuin yrityksillä, jotka lähettävät työntekijöitä työhön" ja "amanlaisessa tilanteessa olevien kansallisten yritysten edellytetään täyttävän kyseiset velvoitteet samoin vaikutuksin."
- (90) Katso esimerkiksi ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rautateiden, maanteiden ja sisävesien henkilöliikenteeseen liittyviä julkisen palvelun vaatimuksia ja julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekemistä koskevista jäsenvaltioiden toimista, esitetty 26.7.2000, KOM (2000) 7, erityisesti 9 artiklan 3 kohta.
- (91) Asia C-343/98, Collino, tuomio 14.9.2000, joka koskee tilannetta, jossa valtionhallintoon kuuluvan julkisen laitoksen hoitama, yleisön käyttöön tarkoitettuja televiestintäpalveluja tarjoava kokonaisuus luovutetaan viranomaisten tekemien hallinnollista toimilupaa koskevien päätösten perusteella vastiketta vastaan sellaiselle yksityisoikeudelliselle yhtiölle, jonka on perustanut ja jonka koko osakekannan omistaa toinen julkinen laitos.

- (⁹²) Linja-autolinjojen liikennöintiä koskeva asia C-172/99, Oy Liikenne, tuomio 25.1.2001.
- (⁹³) Em. direktiivi 2001/23/EY.
- (⁹⁴) Katso asia 105/84, Danmols Inventar, tuomio 11.7.1985; asia C-29/91, Sophie Redmond Stichting, tuomio 19.5.1992; ja yhdistetyt asiat C-173/96 ja C-247/96, Schez Hidalgo ym., tuomio 10.12.1998.
- (⁹⁵) Edellä mainittu asia Collino.
- (⁹⁶) Asia C-392/92, Schmidt, tuomio 14.4.1994; asia C-48/94, Rygaard, tuomio 19.9.1995; asia C-175/99, Mayeur, tuomio 26.9.2000.
- (⁹⁷) Asia 24/85, Spijkers, tuomio 18.3.1986; asia C-13/95, Süzen, tuomio 11.3.1997; yhdistetyt asiat C-127/96, C-229/96 ja C-74/97, Hernández Vidal, tuomio 10.12.1998, sekä tuomio 2.12.1999 em. asiassa C-234/98 Allen ym. ja tuomio em. asiassa Oy Liikenne.
- (⁹⁸) Esimerkiksi edellä mainitut asiat Süzen, Hidalgo ym., Allen ym. ja Oy Liikenne.
- (⁹⁹) Edellä mainitut asiat Spijkers, Süzen, Sanchez Hidalgo ym. ja Hernández Vidal.
- (¹⁰⁰) Asia C-324/86, Tellerup, nk. "Daddy's Dance Hall", tuomio 10.2.1988, ja edellä mainitut asiat Süzen, Hidalgo ym., Mayeur ja Oy Liikenne.
- (¹⁰¹) Tuomiot edellä mainituissa asioissa Tellerup, Süzen, Hidalgo ym., Mayeur ja Oy Liikenne. Lisäksi direktiiviä sovelletaan myös silloin, kun viranomainen on yksipuolisesti tehnyt luovutuspäätöksen (asia C-29/91, Sophie Redmond Stichting, tuomio 19.5.1992). Lisäksi se, että luovutetun palvelun on antanut suoritettavaksi julkisyhteisö, kuten kunta, ei aiheuta sitä, että direktiiviä olisi mahdotonta soveltaa, jos kyseiseen toimintaan ei liity julkisen vallan käyttöä (em. asiat Collino (32 kohta) ja Hidalgo ym. (24 kohta)). Sitä vastoin direktiivissä tarkoitettuna yrityksen luovutuksena ei ole pidettävä julkisyhteisön rakenteen uudelleenjärjestämistä tai hallinnollisten tehtävien siirtämistä julkisyhteisöltä toiselle (asia C-298/94, Henke, tuomio 15.10.1996; vrt. em. asia Mayeur).
- (¹⁰²) Katso erityisesti kohdat 21 ja 22.
- (¹⁰³) Katso myös julkisasiamies Légerin ratkaisuehdotus em. asiassa C-172/99, erityisesti 28–37 kohta; vrt. tuomion 22 kohta.
- (¹⁰⁴) Edellä mainittu asia Oy Liikenne, tuomion 23 kohta.
-

III

(Tiedotteita)

KOMISSIO

VARALLAOLOLUETTELO

AVOIN KILPAILU KOM/B/1/00

APULAISHALLINTOAVUSTAJISTA (B 5/B 4)

TIETOTEKNIKAN JA TELEVIESTINNÄN ALALLA

(2001/C 333/09)

ABANDA Jean-Sébastien
AGAC Pascal
ALEXANDREAS Dimitris
ALIAGA ARTERO José
ANDERSSON Petteri
ANTONIOU Spyros
ATTORESI Massimo
BAGUETTE Yves
BALDO David
BANCZYK Liliane
BARBERO Marco
BAYO BILBAO Jorge
BEN Enrico
BERENGUER ROMEU Sofia
BESOHE Bernard
BESSON Isabelle
BLAISE Bruno
BONHOMME Laurence
BOUILLON Olivier
BOULET Grégoire
BRUNI Alessandro
BURTIN Hugues
CALUINO LÓPEZ Javier
CANSSE Samuel
CAPCARRERE François
CARTON Vincent
CERRO GINES Jesús
CLOSSET Bernard
COELHO Henrique
COLS Emmanuel
CONNELL Alan
CONSTANTIN Gabriela
CONTI Michele
COYETTE Laurent
DAMBIERMONT Christine
DE BACKER Patrick
DE BEIR Philippe
DE CLERCQ Johan
DE RAMIRO CRESPO Teodoro
DE REGGI Loris

DE RIDDER Filip
DE SCHRYVER Isabelle
DE WAEN Olivier
DELANNOY Marc
DELEHAYE Dominique
DELMARCHE Anne
DELSARTE Laurent
DUJARDIN Johannes
EMAER Luc
FABIANI Claudio
FASOLA Fabrice
FERRAND Karl
FORSLUND Torben
FOURNEAU Stéphane
GAGLIANO Rosario
GEORGIADIS George
GIUNTOLI Frederico
GONZÁLEZ RIVERA Aniceto
GUERIN Jean-Thomas
GUETTOUCHE Fatmi
GUTFREUND Gabriel
HARDY Yves
HAVEN Hannu
HEIREMANS Thomas
HENDRICKX Robert
HERMANS Pascal
HERRERO MONTALVO José
HONORE Eric
JACOBI Tobias
JADOUL Philippe
KAY Roderick Neil
KINET Didier
KREMER Patrick
KRIES Roger
KRÖPPL Christian
KUMLIN Magnus
LAMMENS Isabelle
LEBBINK Gerdina
LENS Eric
LINCOLN Jonathan

LÓPEZ MILLÁN Rosa
LÜTTIG Carsten
LUPO Massimo
MABARDI Jean-Christophe
MARTÍNEZ RODRÍGUEZ Eva
MERCIER Laurent
MERMETY Frédéric
MODART Gilles
MONTOTO LÓPEZ César
MÜNSTER Frank
NASTOLL Holger
NICHELE Claudio
NILSSON Henrik
NORTON Alan
NOULIN Olivier
ORBIE Jan
ORDINANA CALABUIG Rosa María
PACHE Thierry
PALAZZO Fabrizio
PARDON Dominique
PAUMEN Alain
PERILLO Francesco
PETIT Thierry
PETTINELLI Lionello
PHILIPPE Daniel
PORROVECCHIO Jean-Jacques
POT Peter
PUERTAS GALLARDO Antonio
RANDRIAMBOLOLONA Yves
RILLO MILLÁN Dolores

RODRIGUES VIEIRA Jose
ROELS Gregory
ROOSELAER Hans
ROSSENBACH Wolfgang
ROSSI Franco
SAKELLARIOU Theodoros
SAKELLAROPOULOS Georgios
SÁNCHEZ POSADA Luis
SANMARTÍN MARTÍNEZ Fulgencio
SCANDIUZZI Valerio
SIMÓN DELGADO Ángel
SIMONS Philippe
SMITS Lieven
SUBIRANA RODRÍGUEZ Immaculada
TALPE Mitchell
VALLES FOIX Jordi
VAN DE WEYER Patrick
VAN GOETHEM Ignas
VAN WAAS Roland
VANDENBORRE Frank
VANDERHAEGEN Johan
VASSART Jean-Philippe
VÁZQUEZ RUÍZ María José
VERBERGT Jean-Marc
VLOEBERGH Stefan
VOLKEN Alain
VON LÖWIS OF MENAR Antje
VU DUC Hien
WEISS Peter

EHDOTUSPYYNTÖ 2000–2002

Muistutus: 18. tammikuuta 2002 ehdotusten viimeinen jättöpäivä Leonardo da Vinci -ohjelmassa vuonna 2002

(Koulutuksen ja kulttuurin pääosasto)

(2001/C 333/10)

I. Ehdotuspyyntö 2000–2002

Neuvosto teki 26. huhtikuuta 1999 päätöksen yhteisön ammatillista koulutusta koskevan Leonardo da Vinci -toimintaohjelman toisesta vaiheesta (EYVL C 146, 11.6.1999, s. 33).

Tämä ohjelman toinen vaihe toteutetaan 1. päivänä tammikuuta 2000 alkavana ja 31. päivänä joulukuuta 2006 päättyvänä aikana. Ehdotuspyyntö vuosille 2000–2002 käynnistettiin vuonna 2000 (EYVL C 23, 27.1.2000, s. 7). Tämä ehdotuspyyntö määrittää ehdotusten jättöpäivien aikataulun.

Vuodelle 2000 uudistettuja hakulomakkeita on saatavissa seuraavasta Internet-osoitteesta:

http://europa.eu.int/comm/education/leonardo/leonardo2/forms_en.html

II. Vuoden 2002 aikataulu

Ehdotuspyynnössä määritelty vuoden 2002 aikataulu on seuraava:

Toimenpide 1 (liikkuvuus):

— Ehdotusten viimeinen jättöpäivä 18.1.2002. Hakijat lähettävät ehdotukset kansalliselle toimistolle.

Toimenpiteet 2 (pilottihankkeet temaattisia toimia lukuun ottamatta), 3 (kielitaito) ja 4 (valtioiden rajat ylittävät verkot)

— Alustavien ehdotusten viimeinen jättöpäivä 18.1.2002. Hakijat lähettävät alustavat ehdotukset kansalliselle toimistolle.

Toimenpide 5 (viiteaineisto), toimenpiteen 2 (pilottihankkeet) temaattiset toimet ja eurooppalaisten organisaatioiden toimenpiteiden 2, 3, 4 ja 5 yhteydessä jättämät ehdotukset:

— Alustavien ehdotusten viimeinen jättöpäivä 18.1.2002. Hakijat lähettävät alustavat ehdotukset Euroopan komissiolle (kolme alkuperäistä komissiolle, yksi kopio kansalliselle toimistolle).

Alustavien ehdotusten valintaa seuraavien lopullisten ehdotusten viimeinen jättöpäivä on 10.5.2002.

Huom. Kaikkien yllämainittujen päivämäärien noudattamisesta on osoituksena postileima

III. Ehdotusten lähettäminen

Hankkeen toteuttajat lähettävät ehdotuksensa paperiversiona. Lisäksi heitä pyydetään lähettämään ehdotuksensa myös sähköisessä muodossa, jotta he voivat käyttää näin tallennettuja tietoja uudelleen, ja jotta kansallisten toimistojen ja komission on helppompaa käsitellä tietoja (<http://leonardo.cec.eu.int/>).

Kysymyksiä sähköisestä hakumenettelystä voi lähettää seuraavaan osoitteeseen:

leonardo-helpdesk@cec.eu.int

tai

leonardo-helpdesk@socleoyouth.be.

Kyseessä olevan toimenpiteen mukaisesti ehdotukset lähetetään joko kansalliselle toimistolle tai komissiolle seuraaviin osoitteisiin:

— Kansalliset toimistot: kansallisten toimistojen osoitteet löytyvät Leonardo da Vinci -kotisivulta seuraavasta Internet-osoitteesta

http://europa.eu.int/comm/education/leonardo/leonardo2_en.html

— Euroopan komissio
Direction générale "Education et culture"
Unité B 2
Appel à propositions Leonardo da Vinci
Rue de la Loi/Wetstraat 200 (B-7, 06/10)
B-1049 Bruxelles/Brussel.

IV. Lisätiedot

Lisätietoja Leonardo da Vinci -ohjelmasta saa ohjelmasta vastaavista kansallisista toimistoista tai Leonardo da Vinci -kotisivulta seuraavasta Internet-osoitteesta:

http://europa.eu.int/comm/education/leonardo/leonardo2/forms_en.html

Huom.

Kotisivulla oleviin ohjelmadokumentteihin on tullut useita muutoksia aikaisempiin vuosiin verrattuna. Erityisesti nämä muutokset koskevat hankkeiden talousarvioita ja hankkeiden tulosten levityksen tärkeyden korostamista.